Anul 70. Iulie—August 1939. Nr. 4.

TRANSILVANIA

(Buletin de tehnică a culturii.)

Nr. 1784/1939.

Convocare.

°°OOO°°

În înţelesul art. 22 din Statute se convoacă membrii „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român — Astra“ la

Adunarea generală,

ce se va ţine **sub înaltul patronaj al Maiestăţii Sale Regelui Carol al II-lea, în Cluj, în zilele de 9—11 Septemvrie 1939.**

Programa adunării:

In preziua adunării, 8 Septemvrie, ora 19, reprezentaţie teatrală pentru ţărani: Satul fără hrisov de I. Sârbu, (la teatrul Davila).

Sâmbătă, în 9 Septemvrie 1939.

Ora 17: Şedinţa preşedinţilor de despărţăminte cu următoarele două referate:

1. Prof. Dr. I. Haţieganu: Educaţie fizică în mediul rural.
2. Prof. Dr. Gr. Benetato: Alimentaţia ţăranului. (Rezultatul unei anchete).
3. Dr. Horia Teculescu: Eminescu şi Transilvania.

Şedinţa are loc în sala festivă a Palatului Rezidenţei.

Ora 20: Seară de cunoştinţă, (în sala festivă a Cercului militar).

Ora 20: A doua reprezentaţie teatrală pentru ţărani la Teatrul Davila cu: Satul fără hrisov de I. Sârbu.

Ziua festivă: Duminecă, 10 Septemvrie 1939.

Ora 9: Serviciu divin în catedralele românești din Cluj.

Ora 11: Ședința I-a (în sala mare a Colegiului Academic) cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Salutul autorităților și societăților culturale.
3. Conferința D-lui Prof. I. Lupaș: Problema transilvană în prima perioadă a domniei Regelui Carol I.
4. Dispoziții pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.
5. Inscrierea delegaților prezenți ai despărțămintelor.
6. Prezentarea raportului general al Comitetului central.
7. Alegerea comisiunilor pentru:
   a) Examinarea raportului general;
   b) Inscrierea membrilor noui;
   c) Examinarea propunerilor intrate în termen reglementar *);
   d) Alegerea comitetului de censori pe 1939/40;
   e) Modificarea pragmaticei de serviciu și a Regulamentului fondului de pensiuni al funcționarilor „Asociațiunii".

Ora 13: Vizitarea expoziției.

Ora 13^{30}: Banchet (la Colegiul Academic) **).

Ora 15^{30}: Festivalul Șoimilor (la arena sportivă) **).

Ora 18: Defilarea Șoimilor și Cortegiu etnografic (în fața Teatrului Național).

Ora 20: Reprezentație de gală la Opera Română: Kir Ianulea, de Sabin Drăgoiu (prima audiție) **).

Ora 23: Balul „Astrei" (în sala mare a Colegiului academic).

Luni, în 11 Septemvrie 1939.

Ora 10: Ședința a II-a (în sala festivă a Palatului Rezidenței) cu următoarea ordine de zi:

1. Rapoartele comisiunilor alese în ședință și a comitetului de censori, despre verificarea socotelilor Asociațiunii pe 1938 și ale Internatului de fete pe anul școlar 1938/39, precum și asupra proiectului de buget pe anul 1940 al Asociațiunii.
2. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1940.
3. Inchiderea adunării generale.

Din ședința plenară a comitetului central al „Asociațiunii", ținută la 5 August 1939.

Dr. Iuliu Moldovan m. p., președinte. **Nicolae Băilă** m. p., secretar.

*) Eventuale propuneri au să fie înaintate, în scris, prezidiului „Asociațiunii", Sibiu, str. Șaguna Nr. 6, cu cel puțin 8 zile înainte de adunarea generală.

**) Pentru incartiruire, banchet și manifestările artistice, participanții se vor anunța, cel mai târziu până la 5 Septemvrie a. c., d-lui președinte al despărțământului Cluj, Dr. Iuliu Hațiegan, str. Mico Nr. 3.

Introducere

Anul care a trecut a fost pentru „Asociaţiunea" noastră de o deosebită însemnătate, căci a fost unul dintre cei mai rodnici în muncă folositoare ţărănimei si ne-a adus încadrarea „Astrei" în programul de muncă al Serviciului Social.

Rodnicia muncii noastre reiese din raportul general, care urmează. Ţin totuşi să amintesc în mod deosebit numărul mare de şcoli ţărăneşti care au funcţionat în anul trecut cu 5773 de elevi ţărani şi ţărance, munca intensă şi rodnică, desfăşurată de Regionala noastră din Banat şi activitatea exemplară a organizaţiunei Şoimii Carpaţilor.

Ţin mai departe să amintesc cu adâncă recunoştinţă atenţia deosebită, de care s'a bucurat „Asociaţiunea" noastră din partea Ministerului Educaţiei Naţionale şi a Ministerului Agriculturii.

Participarea „Astrei" la un program de muncă culturală, care să cuprindă toată ţara, a fost o veche dorinţă a conducerii noastre. Incadraţi într'un program comun de activitate aveam speranţa că putem pune la îndemâna tuturor experienţa de aproape opt decenii a „Astrei" şi să contribuim, în frăţească emulaţie cu organizaţiile culturale ale celorlalte provincii, la progresul vieţii culturale româneşti. Era firesc, ca în această colaborare să se păstreze autonomia, statutele noastre şi dreptul de iniţiativă, continuând a realiza şi un program propriu de muncă, menit să păstreze şi să pună în valoare comoara specificului nostru etnic.

In dorinţa noastră de colaborare am întâlnit o perfectă înţelegere din partea d-lui Ministru Gusti, care pregătea din Inalta iniţiativă a Majestăţii Sale proiectul de lege pentru organizarea culturală, şi în acest întreg timp de mulţi ani de pregătire a păstrat un permanent contact cu conducerea „Astrei" în vederea aflării celei mai potrivite soluţiuni pentru o cât de rodnică participare a „Astrei" la noua organizare culturală. Legea Serviciului

Social precizează această nouă organizaţiune, impresionantă în larga ei concepţiune şi de o nebănuită bogăţie în posibilităţi de muncă pentru înălţarea şi armonizarea vieţii satelor noastre.

Art. 15 al acestei legi prevede: „In ţinuturile în care funcţionează o societate culturală, cu ramificaţii pe tot cuprinsul lor şi cu activitatea prevăzută de această lege, ea poate fi însărcinată cu aplicarea Serviciului Social în ţinuturile respective, statutele ei rămânând neschimbate.

Celelalte societăţi culturale, persoane juridice, sunt datoare să-şi însuşească programul de activitate al Serviciului Social şi să colaboreze cu Căminul Cultural ca o secţie a lui, fiind libere, în acelaşi timp, să-şi urmărească scopurile speciale înscrise în statute. Nerespectarea acestei prevederi, care ar duce la stingherirea activităţii Căminului Cultural atrage după sine o intervenţie motivată pentru retragerea personalităţii juridice sau a aprobării de funcţionare".

In vederea încredinţării cu aplicarea Serviciului Social în Ţinuturile Someş, Mureş, şi Timiş, „Asociaţiunea" noastră a mai primit din partea Prezidiului Serviciului Social următoarele adrese interpretative:

I.

„Ca răspuns la adresa D-Voastră Nr. 3438/1938, privitoare la colaborarea „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român Astra", cu Fundaţia Culturală Regală „Principele Carol", pentru înfăptuirea Legii Serviciului Social, vă facem cunoscut următoarele:

Impărtăşim cu aceeaşi căldură dorinţa exprimată de Comitetul central ca, în conformitate cu art. 15 al Legii Serviciului Social, „Asociaţiunea", să fie încredinţată cu aplicarea Serviciului Social în părţile Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului, cu excepţia Căminelor Culturale experimentale, create de Fundaţia Culturală Regală „Principele Carol", în urma activităţii Echipelor Regale Studenţeşti.

Privitor la Regulamentul Legii, farmula propusă de noi:

„Societatea Culturală căreia i s'a încredinţat aplicarea Serviciului Social şi care, conform Legii, îşi păstrează autonomia şi statutele, va fi obligată să realizeze programul Serviciului Social, prin unităţile ei, conform dispoziţiilor legale şi sub controlul şi

directivele organelor de conducere ale Serviciului Social. In vederea numirilor, ea va face propuneri Preşedintelui Serviciului Social".

credem că satisface în totul dezideratele Comitetului central al „Astrei".

Cum textul Legii este precis, el nu poate fi modificat, întru nimic, prin Regulament. Deci, unităţile şi organele „Astrei" vor fi proprii ale ei, însă numai întrucât nu schimbă deloc denumirile şi dispoziţiile Legii.

In ceeace priveşte Regulamentul special, pomenit în adresa D-Voastră din 12 Noemvrie 1938, cum colaborarea dintre noi şi „Asociaţiune" se va face într'un spirit larg, de înţelegere loială şi desăvârşită a marelui serviciu naţional care este împlinirea acestei Legi şi dat fiind garanţiile personalităţilor cari conduc „Astra" şi Serviciul Social, noi credem că se va cădea uşor de acord asupra punerii în aplicare a acestei colaborări şi socotim că un Regulament de aplicare deosebit, nu mai este necesar.

Cu acest prilej, Vă rugăm ca, în vederea numirilor cari urmează a fi făcute la judeţe şi ţinuturi, să binevoiţi a ne comunica propunerile D-Voastră".

II.

„Urmare la adresa noastră Nr. 11.565/938, privitoare la colaborarea dintre Fudaţia Culturală Regală „Principele Carol" şi „Astra", pentru înfăptuirea Serviciului Social, Vă facem cunoscut că, potrivit cu art. 15 din Legea Serviciului Social, încredinţăm Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român din Transilvania „Astra" aplicarea Serviciului Social în Ţinuturile Someş, Timiş şi Mureş, cu misiunea de a organiza şi conduce Serviciul Social în aceste ţinuturi, conform dispoziţiilor precise ale Legii Serviciului Social şi ale Regulamentului de aplicare al ei".

In conformitate cu dispoziţiunile art. 3 şi 4. Preşedintele „Astrei" a fost numit membru al Consiliului superior de îndrumare şi membru al Comitetului Permanent.

Din toate aceste dispoziţiuni şi precizări reiese, că în Ţinuturile Someş, Mureş şi Timiş, „Astra" conduce, organizează şi aplică Serviciul Social, aşa cum o face în celelalte Ţinuturi Fundaţia Regală „Principele Carol". „Astra" îşi păstrează autonomia şi statutele şi aplică Serviciul Social prin unităţile Asociaţiunii, în

conformitate cu dispoziţiunile legale şi sub controlul şi directivele organelor de conducere prevăzute de lege, din care şi preşedintele „Astrei" face parte.

Toate numirile în aceste Ţinuturi se fac la propunerea Comitetului central al „Astrei".

Preşedintele Serviciului Social şi Preşedintele „Astrei" au mai căzut de acord asupra următoarelor dispoziţiuni:

Pentru a corespunde atât legii Serviciului social, cât şi statutelor proprii „Astra" îşi menţine pentru executarea programului propriu de muncă, unităţile sale statutare, obligată fiind în acelaşi timp să înfiinţeze pentru aplicarea Serviciului Social, unităţile prevăzute de lege, urmând a se afla cea mai potrivită modalitate de colaborare sau chiar îmbinare a Comitetelor sau Sfaturilor de conducere pentru o cât mai rodnică activitate.

La sat unitatea de conducere a vieţii culturale este Căminul Cultural, iar Cercul Cultural al „Astrei" va îndeplini funcţiunea secţiei culturale a Căminului.

Programul propriu de muncă, rezervat şi de aici înainte unităţilor statutare ale „Astrei" priveşte problemele: port, dans, cântec românesc, tradiţie, credinţă, teatru sătesc, Şoimii Carpaţilor, politica de afirmare etnică şi de apărare culturală faţă de acţiunea organizaţiunilor culturale străine, organizarea pe vecinătăţi a satelor pentru întărirea solidarităţii şi educaţia eugenică şi biopolitică, având ca centru de preocupare familia românească cu rosturile ei etnice şi creştineşti.

Căminele culturale ale Fundaţiei Regale „Principele Carol" aflătoare pe teritoriul Ţinuturilor Someş, Mureş şi Timiş, se vor încadra în organizaţia „Astrei" pentru aplicarea Serviciului Social, excepţie făcând Căminele culturale experimentale, creiate înainte prin fundaţie în urma activităţii Echipelor Regale studenţeşti.

S'a mai stabilit că Regulamentul de aplicare a legii se va face de comun acord cu conducerea „Astrei", că organele de conducere ale Serviciului Social nu vor lua nicio dispoziţie privind unităţile din Ţinuturile amintite şi nu vor primi nicio intervenţie din partea acelor unităţi decât prin conducerea „Astrei" şi în sfârşit s'a căzut de acord ca toate fondurile necesare organizării şi funcţionării Serviciului Social din acele Ţinuturi să fie date exclusiv prin Comitetul Central al „Astrei".

Iată principiile normative pentru colaborarea noastră, aşa cum au fost stabilite împreună cu conducerea Serviciului Social. Ele dovedesc o largă şi generoasă înţelegere din partea d-lui Ministru Gusti pentru rosturile „Astrei" în noua constelaţiune culturală şi nu putem decât să-i exprimăm toată recunoştinţa noastră pentru faptul, că ne-a asigurat atât independenţa, cât şi iniţiativa şi autoritatea pentru o cât mai rodnică organizare şi aplicare a Serviciului Social, păstrând în acelaşi timp neatinse statutele şi autonomia „Asociaţiunii" şi rezervându-i şi pentru viitor un program propriu de muncă.

Desigur nu motive personale ne fac să ne bucurăm de soluţionarea dată pentru colaborarea „Astrei" în cadrele programului de muncă a Serviciului Social. Motivul acestei satisfacţii este, că în acest fel, şi numai în acest fel, ni s'au asigurat condiţiuni de muncă, care vor permite ca „Asociaţiunea" noastră să-şi îndeplinească obligaţiunile aşa cum o doreşte şi aşa cum i-o impun prestigiul şi trecutul ei.

Noi în orice caz suntem hotăriţi, să ne achităm de îndatoririle noastre în mod loial şi avem toată nădejdea, că din partea conducerii Serviciului Social se va înţelege şi de aici înainte, că o „Astră" puternică, neştirbită în autoritate şi prestigiu şi larg sprijinită, este o condiţiune esenţială pentru reuşita marei încercări, care se face şi pentru punerea în valoare a tuturor dispoziţiunilor Legii, menite să ducă înainte pe calea progresului ţărănimea noastră.

Colaboratorilor noştri le trimitem, pe lângă recunoştinţa noastră, îndemnul, să lucreze aşa cum prestigiul scumpei noastre „Asociaţiuni" o cere, să se ferească de o funcţionarizare şi birocratizare a acţiunii culturale, să păstreze apostolatul plin de iniţiativă, care a caracterizat şi dus la izbândă munca „Astrei" în trecut şi să aibă totdeauna înaintea ochilor, că nici Legea, nici rosturile „Astrei" nu sunt servite şi nici încrederea, cu care am fost creditaţi, onorată prin realizări fictive şi muncă de paradă.

Iuliu Moldovan,
Preşedintele „Astrei".

I.

Activitatea Comitetului central

Problema cea mai de căpetenie cu care s'a ocupat Comitetul central în şedinţele sale în anul trecut a fost încredinţarea „Astrei" cu aplicarea Legii „Serviciului Social" în Ţinuturile Someş, Mureş şi Timiş. Această încredinţare, care constitue pentru instituţiunea noastră nu numai o cinste deosebită, dar şi o binemeritată recunoştinţă pentru năzuinţele sale din cei 78 de ani depuse la răspândirea culturii în masele poporului nostru dela sate, s'a făcut în şedinţa festivă din 28 Ianuarie 1939, la care a participat pe lângă membrii Comitetului central şi dl Ministru Dimitrie Gusti.

Aplicarea „Serviciului Social" în Ţinuturile încredinţate instituţiunii noastre se află în plină desvoltare şi organizare, iar la timpul său se va arăta înfăptuirile la care se va putea ajunge, mulţumită concursului, ce ni s'a promis din partea tuturor celor chemaţi să sprijinească gândul cel bun pentru culturalizarea satelor, izvorît din dragostea M. Sale Regelui Carol al II-lea pentru ţărănimea neamului nostru românesc.

Şedinţe.

Pentru rezolvarea actelor mai importante Comitetul central a ţinut, în timpul dela 1 August 1938 până la 1 August 1939, 20 şedinţe şi anume: 5 plenare, 9 ordinare şi 6 extraordinare, luând în aceste şedinţe 314 hotărîri şi având în multe cazuri opinia comisiunilor de organizare, financiară, a publicaţiunilor, a „Serviciului Social", precum şi a d-lui jurisconsult Dr. L. Borcia şi a d-lui econom Dr. Vasile Bologa. Restul actelor, în număr de 4507, intrate în timpul dela 1 August 1938 până la 1 August 1939, au fost rezolvate pe cale prezidială.

Lucrările administrative au fost conduse de dl vicepreşedinte administrativ Dr. Gh. Moga, iar cele reprezentative au fost îndeplinite de dl preşedinte Dr. I. Moldovan, de dl vicepreşedinte reprezentativ Dr. Gh. Preda sau în lipsa D-sale de dl Dr. V. Bologa.

Incredinţări speciale au mai avut şi unii membrii din Comitetul central, între cari trebue să numim în primul rând

pe domnii Silviu Ţeposu, Dr. I. Stoichiţia, Stefan Pop şi Dr. L. Ionaşiu.

Secţiile.

Raportul secretariatului Secţiilor ştiinţifice-literare, precum şi rapoartele fiecărei Secţii se publică în extras la anexa I.

Hotărîrile adunării generale din 1938.

In conformitate cu autorizaţia adunării generale pentru construirea, în locul clădirii vechi din str. Şaguna Nr. 8, unui edificiu nou cu 3 etaje, după planul prezentat de dl arhitect A. Cernea, Comitetul central a dat această lucrare d-lui ing.-antreprenor S. Gangolea, care s'a obligat prin contract să termine acest edificiu până la data de 15 Octomvrie 1939. La adunarea generală din anul viitor se va face un raport amănunţit cu privire la această clădire, arătându-se suma totală ce se va cheltui cu această construcţie, precum şi modul de amortizare a acestei sume.

Celelalte hotărîri de ordin administrativ au fost executate în sensul dorinţei propunătorilor şi adunării generale.

Şcoala ţărănească.

O dare de seamă amănunţită asupra acestor şcoli, precum şi tabloul acestora se află la anexa II.

Momente importante, serbări şi comemorări.

Instituţiunea noastră, fiind învitată de a participa la diferite serbări, organizate de alte instituţiuni culturale, şcolare sau unităţile „Astrei", a răspuns la aceste invitaţii, prezentându-se la aceste manifestări culturale delegatul „Astrei".

La adunarea generală a despărţământului Central judeţean Sibiu, ţinută la 16 Octomvrie 1938 în fruntaşa comună Poiana Sibiului, a ţinut să fie prezent dl vicepreşedinte reprezentativ Dr. Gh. Preda, care a şi prezidat această adunare, iar inaugurarea seriilor de conferinţe ale acestui despărţământ în anul 1938/39 a făcut-o tot D-sa, conferenţiind despre „Progresele psihologiei medicale realizate în Ardeal dela Unire". Tot d-l vicepreşedinte reprezentativ Dr. Gh. Preda a reprezentat „Astra" la Congresul Presei

Provinciale, care s'a ţinut în Sibiu la 30 Octomvrie 1938, precum şi la festivitatea organizată cu prilejul mutării Regimentului 36 Artilerie dela Sibiu la Târgu-Jiu şi la sfinţirea steagului Legiunii Române din Sibiu în ziua de 1 Decemvrie 1938.

Comemorarea zilei de 1 Decemvrie 1918 a fost organizată în toate despărţămintele instituţiunii noastre cu fastul cuvenit şi cu programe artistice, executate de Reuniunile corale sau şcolile, cari în urma binevoitorului ordin al Ministerului de Educaţie Naţională, au contribuit în măsură importantă la reuşita acestor manifestări culturale naţionale.

La festivalul comemorării de 1 Decemvrie, organizat de către despărţământul central judeţean Sibiu cuvântul festiv a fost rostit de dl vicepreşedinte reprezentativ Dr. Gh. Preda.

La desvelirea bustului marelui poet al neamului nostru Mihail Eminescu, aşezat din iniţiativa unui grup de intelectuali, în frunte cu D-na Prof. Ecaterina Săndulescu, în frumosul parc „Pe sub arini" al Sibiului, cuvântul „Astrei" a fost rostit de dl Dr. Vasile Bologa, care a reprezentat instituţiunea noastră şi la jubileul de 100 de ani al Reuniunii de muzică germană „Hermania", ţinut în ziua de 28 Mai 1939 în Sibiu.

La congresele „Centralei Caselor Naţionale" şi ale „Ligii Culturale" din anul acesta instituţiunea noastră a fost reprezentată prin dl Stefan Pop, membru în Comitetul central.

Colaborări.

In urma dispoziţiilor Legii „Serviciului Social" instituţiunea noastră va avea, în mod obligator, colaborarea tuturor Societăţilor şi Reuniunilor din cuprinsul Ţinuturilor Someş, Mureş şi Timiş, iar cu celelalte Societăţi culturale din alte Ţinuturi a păstrat şi va păstra şi în viitor legăturile de prietenie şi colaborare pe terenul propagandei culturale.

Publicaţiunile Asociaţiunii.

„Biblioteca Poporală" a continuat să apară şi în anul trecut, tipărindu-se până la data de 1 August 1939 următoarele broşuri:

Nr. 249. Povestiri de I. Creangă.

Nr. 250. Povestiri de I. Pop Reteganul.

Nr. 251. Calendar pe anul 1939.

Nr. 252—253. Despre cărţile funduare de Dr. Valer Moldovan, întocmită după legile în fiinţă de dl Dr. S. Jurca.

Dr. 254—255. Cultura pomilor de Ieronim Mardan (retipărirea Nrului 190).

Nr. 256. Alexandru Chiorean, alias Bătrâneanu şi rolul său în revoluţia Românilor ardeleni din anul 1848, de Stefan Pascu.

Revista „Transilvania" se află în al 70-lea an de apariţie şi se tipăreşte tot numai la 2 luni odată, instituţiunea noastră nedispunând de mijloace băneşti pentru a face posibilă apariţia ei lunară. Ca buletin de tehnică culturală revista face servicii deosebite unităţilor noastre din despărţăminte, ele găsind în ea articole şi cronici privitoare la experienţele avute în propaganda culturală, conferinţe model, îndrumări şi dispoziţiuni privitoare la aplicarea legii Serviciului Social în Ţinuturile Someş, Mureş şi Timiş.

Comitetul de redacţie al acestei reviste este compus din Domnii Dr. Iuliu Moldovan, Dr. Gh. Preda, Ioan Dăncilă, Dr. D. Stăniloae şi Ioan Sandu, de redactarea ei îngrijindu-se D-nii Dr. Horea P.-Petrescu şi Dr. Al. Dima.

Colaboratorilor acestei reviste li se aduce şi pe această cale mulţumirile Comitetului central al „Astrei".

In timpul dela 1 Iulie 1938, până la 30 Iunie 1939, a încuviinţat Comitetul central trimiterea, în mod gratuit, diferitelor instituţiuni (oficii parohiale, şcoli, spitale, închisori, etc.) 7598 exemplare în valoare de Lei 50.186·—, iar despărţămintelor şi „Cercurilor culturale", pentru înzestrarea şi sporirea bibliotecilor poporale 12.754 exemplare în valoare de Lei 71.522·—, în total deci 20.352 exemplare, în valoare de Lei 121.708·—.

Contra cost s'au trimis abonaţilor şi diferiţilor solicitatori 7002 exemplare din „Biblioteca poporală" şi „Biblioteca Astra", în valoare de Lei 38.821·—, despărţămintelor noastre 4215 exemplare, în valoare de Lei 41.950·—, iar în comision la diferite librării etc. 2987 exemplare, în valoare de Lei 23.397·—.

Stocul broşurilor aflătoare în depozit la 30 Iunie 1939, este de 92.660 exemplare, în valoare de Lei 819.469·—.

Biblioteca centrală.

Numărul volumelor din „Biblioteca centrală" a fost cu data de 31 Iulie 1939 de 77.350.

In intervalul dela 31/VII. 1938 până la 31/VII. 1939 s'a primit la Bibliotecă 4025 de cărţi.

Numărul cărţilor împrumutate din Biblioteca centrală în timpul dela 1 August 1938—1 August 1939 a fost de 2593, iar numărul cetitorilor în acelaşi răstimp a fost de 1594.

In Biblioteca centrală se aflau la 31 Iulie 1939 un număr de 4127 de colecţii de ziare şi reviste.

Sala de lectură a fost cercetată în timpul dela 1 August 1938—1 August 1939 de 2765 cetitori.

Biblioteca centrală a primit în dar următoarele lucrări:

1. 10 ex. din buletinul periodic Nr. 101—110, publicat de „Societe belge d'etudes et d'espansion Liege", donate de dl *I. Vătăşan;*

2. Biblia sacră din 1737,
   Les aventures de Tèlèmaqe, 1814, (2 volume),
   Revolutions Almanach din 1796,
   Dr. Kossmann „Mann u. Weib" (3 volume),
   Dr. Hayek „Handatlas de Naturgeschichte",
   Bocacio „Decameron"
   „Die Kunst" 1913/1914, (12 volume), donate de *D-ra Octavia Lupeanu;*

3. Oameni şi năzuinţe,
   Iaşi văzut de contimporani, donate de dl *Gr. Trancu-Iaşi;*

4. 6 volume din „Historia de rebus Transylvanicis" de Wolffgangi de Bethlen, donate de dl *Iulian Anghel.*

Muzeul „Asociaţiunii".

In cursul anului de gestiune 1938·39 Muzeul central a fost înzestrat cu un tablou, în uleiu, al regretatului Stefan Cicio-Pop, donat de D-na văd. Eugenia Cicio-Pop şi aşezat în sala de lectură a „Bibliotecii centrale".

Intru cât şcoala normală „Andreiu Şaguna", care din 1932 a adăpostit secţia de arme a muzeului nostru, s'a mutat

în localul ei nou şi neavând loc pentru adăpostirea acestei secţii şi mai departe în noul local, această secţie a fost readusă în Muzeul central şi depozitată, deocamdată într'o magazie, nefiind loc disponibil pentru a fi expusă într'o cameră din Muzeul central.

Secţia fotografiilor a fost îmbogăţită cu o fotografie a casei familiei Şuluţiu din Abrud, în care a avut loc în 1848 întrevederea eroului Avram Iancu cu Dragoş, fotografia fiind donată de dl protopop Ioan Simu din Sebeş-Alba.

Tot în anul acesta s'a înmulţit colecţia pictorului Octavian Smighelschi cu 2 tablouri, reprezentând pe părinţii advocatului Dr. V. Munteanu, pentru care tablouri s'a plătit suma de Lei 22.500·—, după ce dl Stefan Pop, împreună cu dl arhitect Smighelschi, fiul pictorului au constatat şi verificat autenticitatea acestor tablouri.

Comitetul central, în dorinţa de a avea şi un tablou al M. Sale Regelui Carol al II-lea, Augustul preşedinte de onoare al instituţiunii noastre, a cumpărat dela pictorul Sava Albescu un tablou al M. Sale Regelui (bust în haine civile) pentru suma de Lei 10.000·—.

D-nei văd. Cicio-Pop şi d-lui protopop Ioan Simu li se aduce şi pe această cale cele mai vii mulţumiri ale Comitetului central pentru donaţiile făcute Muzeului central, iar Şcoalei Normale „A. Şaguna" pentru păstrarea secţiei armelor, timp de 6 ani, în localul său.

Muzeul central a fost vizitat în timpul dela 1 August 1938 până la 1 August 1939 de 1711 persoane, între cari foarte mulţi vizitatori străini.

Concesiuni de cinematograf.

Pe anul 1938 au fost prevăzute în buget venituri după concesiunile de cinematograf în sumă de Lei 60.000·— şi s'a încasat numai suma de Lei 41.460·—.

Din cauza evenimentelor externe cinematografiştii nu şi-au putut îndeplini obligaţiunile la timp, comunicându-ne aceasta în scris. Pe lângă aceasta un cinematografist ne-a cerut reducerea chiriei, iar altul ne-a restituit concesiunea, primind în schimb alta dela Minister.

Mai având numai 5 concesiuni de cinematograf plasate la particulari, cari plătesc „Asociaţiunii" o chirie anuală şi având în vedere că de aici înainte veniturile concesiunilor de cinematograf vor fi tot mai reduse, s'a prevăzut în proiectul de buget pe anul 1940 numai suma de Lei 54·000.—.

Pe lângă aceste 5 concesiuni plasate la particulari „Asociaţiunea" mai are concesiuni date în exploatare diferitelor organizaţiuni ale ei judeţene şi orăşeneşti, cari şi-au luat angajamentul a plăti „Asociaţiunii" o sumă anuală din venitele cinematografului, însă până în prezent nu am primit nimic de pe urma acestor concesiuni.

Terenurile de case naţionale.

Situaţia terenurilor de case naţionale a fost la 31 Iulie 1939 următoarea: 926 terenuri în tot atâtea comune şi în suprafaţă de 373 jug. 1090 st. p.

In timpul dela 1 August 1938 până la 31 Iulie 1939, a acordat Comitetul central din Fondul „Mihail Kogălniceanu", anume creat pentru sprijinirea construirii de case naţionale în despărţămintele şi Cercurile culturale ale instituţiunii noastre, următoarele ajutoare: Cercurilor culturale din comunele Berthelot şi Grăgniş, aparţinătoare la desp. Haţeg, câte Lei 1500·—. Desp. Deva, pentru comuna Sântuhalm Lei 5000·—. Desp. Zlatna, pentru comuna Pătrânjeni-Valea-mică Lei 5000·—, Căminului Cultural din Vad Lei 2000·—. Desp. Alba, pentru comuna Cetea Lei 5000·—. Spesele de asemnarea sumelor de mai sus fac Lei 150·— deci în total Lei 20.150·—.

Tot la Fondul „M. Kogălniceanu", se mai administra depunerea separată la Banca „Albina" Nr. 56.922/86 pentru construirea unei case naţionale în comuna Roşia, jud. Sibiu, care depunere s'a eliberat la cerere suszisei comune, urmând a o folosi în sensul indicat.

Subvenţii şi ajutoare.

In timpul dela 1 August 1938 până la 31 Iulie 1939 instituţiunea noastră a primit următoarele subvenţii şi ajutoare:

1. Dela Ministerul Educaţiunii Naţionale pentru organizarea şcoalelor ţărăneşti

	în ţinuturile din Săcuime, Graniţa de Vest şi Munţii Apuseni	Lei	500.000·—
2.	Dela Ministerul Educaţiunii Naţionale pentru propaganda culturală în ţinuturile Secuizate, Graniţa de Vest şi Munţii Apuseni	„	300.000·—
3.	Dela Ministerul Agriculturii şi Domeniilor pentru iniţiative economice în Munţii Apuseni	„	1.000.000·—
4.	Dela D-nii Dr. Adrian Iacob, advocat şi Ing. V. Salvan din Cluj, drept ajutor pentru scopurile „Asociaţiunii" în urma beneficiului realizat din vânzarea parcelelor dela grădina „I. Petran" din Cluj	„	330.000·—
5.	Dela Ministerul Agriculturii şi Domeniilor pentru acordarea de premii elevilor dela şcoala superioară ţărănească din Şimleul Silvaniei	„	15.000·—
6.	Dela Tipografia şi Cinematograful „Astra", Braşov	„	10.000·—
7.	Dela Societatea de Asigurare „Transilvania", Sibiu	„	2.000·—
8.	Dela Fabrica de vagoane „Astra", Bucureşti	„	5.000·—
9.	Dela Banca Generală Română, Bucureşti	„	2.000·—
10.	Dela Societatea de Asigurare „Steaua României", Bucureşti	„	1.000·—
11.	Dela Banca „Albina", Sibiu	„	50.000·—
12.	Dela Banca Românească, Bucureşti .	„	10.000·—
13.	Dela Industria Sârmei, Cluj	„	5.000·—
14.	Dela Banca Centrală pentru industrie şi comerţ, sucursala Sibiu	„	2.000·—
15.	Dela Societatea de Asigurare „Prima Ardeleană", Cluj	„	1.000·—

Din subvenţiile primite dela Ministerul Educaţiunii Naţionale de Lei 500.000·— şi Lei 300.000·— şi din suma de Lei 71.657·— rămasă din subvenţia de Lei 400.000·— primită tot dela acest Minister, care a fost raportată în raportul

general pe anul 1937/38, s'au distribuit şi cheltuit sumele specificate mai jos.

Pentru funcţionarea şcoalelor ţărăneşti din Secuime, Gr. de Vest şi Munţii Apuseni s'a acordat următoarele ajutoare şi anume:

1.	Despărţ.	Diciosânmărtin	Lei	8.000·—
2.	„	Ozun-Treiscaune	„	16.800·—
3.	„	Miercurea-Ciuc pt. întreg jud.	„	40.000·—
4.	„	Odorheiu	„	15.000·—
5.	„	Ocland-Odorheiu	„	30.000·—
6.	„	I. G. Duca-Odorheiu . . .	„	5.000·—
7.	„	Reghin	„	10.000·—
8.	„	Tg.-Mureş pt. întreg jud. .	„	25.000·—
9.	„	Tg.-Săcuesc	„	10.000·—
10.	„	Şimleul-Silvaniei	„	23.807·—
11.	„	Sighet	„	15.000·—
12.	„	Vişeu-Maramureş	„	5.000·—
13.	„	Salonta	„	10.000·—
14.	„	Oradea	„	20.000·—
15.	„	Tinca-Bihor	„	5.000·—
16.	„	Zlatna	„	10.000·—
			Total . Lei	248.607·—

S'a acordat despărţământului Baraolt-Treiscaune suma de Lei 5000·— pentru cumpărarea câtorva costume naţionale ca să se introducă portul naţional în acea regiune. S'a cumpărat cu suma de Lei 2500·— un număr de 100 ex. din lucrarea D-lui Dr. V. Bologa „Colinde populare din Ardeal" spre a fi distribuite despărţămintelor din Săcuime şi Graniţa de Vest.

S'a acordat Regionalei „Astra Bănăţeană" Timişoara, suma de Lei 20.000, pentru tipărirea de broşuri cu litere cirilice pentru Românii din Valea Timocului.

S'a cheltuit suma de Lei 543.895 pentru cumpărarea a 57 aparate de proiecţiuni „Avizo", cu 57 acumulatori electrici şi 22 buc. diafilme din Istoria Românilor (35 diafilme au fost cumpărate în anul 1938), cari au fost distribuite despărţămintelor din Secuime, Graniţa de Vest şi Munţii Apuseni. Cheltuielile avute cu trimiterea banilor, transportul aparatelor şi împachetarea lor, au fost de Lei 7165·—.

Din subvenţia de Lei 1.000.000·—, primită dela Ministerul Agriculturii şi Domeniilor, Bucureşti, pentru iniţiative economice în Munţii Apuseni, s'a asemnat suma de Lei 600.000·— d-lui Ioan Popa, inspector al Serviciului Social la Căminul judeţean Alba, pentru organizarea de Cooperative săteşti în acest judeţ. Cu asemnarea acestei sume s'a cheltuit Lei 430·—.

Din subvenţia de Lei 500.000·—, primită la data de 9 Noemvrie 1936, din ordinul Maiestăţii Sale Regelui Carol al II-lea, dela Fundaţiile Culturale Regale, s'a mai asemnat până la 31 Iulie 1938, suma de Lei 35.000·—, drept ajutoare pentru funcţionarea şcoalelor ţărăneşti pe anul 1938/39 şi anume:

Desp. Geoagiu Lei 5.000·—, Mediaş Lei 5.000·—, Alba-Iulia Lei 10.000·—, Bistriţa Lei 5.000·— şi Sibiu Lei 10.000·—. Cheltuielile cu asemnarea sumelor de mai sus fac Lei 70·—.

Fondurile şi fundaţiunile administrate de „Asociaţiune".

Toate fondurile şi fundaţiunile administrate de „Asociaţiune", precum şi averea lor, sunt arătate în „Bilanţ", la anexa III-a.

Afară de fundaţiunile „I. Bădilă-Moldovan" şi „Nicolae şi Cornelia Rusu", toate celelalte nu posedă decât acţiuni, efecte de Stat şi depuneri spre fructificare la diferite instituţiuni bancare.

Bursele, acordate în cursul anului şcolar 1938—1939, din veniturile diferitelor fundaţiuni, fac în total suma de Lei 189.700·— şi sunt arătate în anexa VI, precum şi numele beneficiarului.

Numărul fondurilor şi fundaţiunilor, administrate de „Asociaţiune", în cursul anului 1938, se urcă la 75.

Situaţia financiară a „Asociaţiunii".

Situaţia financiară a „Asociaţiunii" şi a „Internatului de fete" al „Asociaţiunii" este arătată la anexele III, IV, despre Bilanţul „Asociaţiunii" pe anul 1938 şi al „Internatului de fete" pe anul şcolar 1938—1939 şi în anexele V a) despre bugetul „Asociaţiunii" pe anul 1940, verificate de

Comisiunea financiară şi de Comitetul de censori, ales în adunarea generală din anul 1938, ţinută în Abrud.

Membrii.

Tabloul membrilor de toate categoriile îl dăm la anexa X., observând şi cu acest prilej, că în acest tablou nu sunt trecuţi decât acei membri, cari au fost anunţaţi biroului central şi supuşi aprobării comitetului central.

Propuneri.

De încheiere rugăm Onor. adunarea generală:

1. Să ia act cu aprobare de cuprinsul raportului general pe anul 1938/39 al Comitetului central şi cel al Regionalei „Astra Bănăţeană";

2. Să dea expresiune durerii sale pentru pierderea membrilor şi binefăcătorilor decedaţi ai „Asociaţiunii" (vezi anexa Nr. IX);

3. Să mulţumească tuturor binefăcătorilor, cari au făcut donaţiuni în acest an pentru aşezămintele „Aseciaţiunii";

4. Să aprobe darea de seamă a Comitetului central despre gestiunea anului 1938, dându-i descărcarea cuvenită;

5. Să aprobe bugetul pe anul 1940;

6. Să aleagă pe durata de un an Comitetul de censori;

7. Să fixeze locul pentru ţinerea adunării generale în anul 1940 şi

8. Să ia dispoziţii pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Din şedinţa plenară a Comitetului central al „Asociaţiunii", ţinută la 5 August 1939 în Sibiu.

Dr. Gh. Moga m. p.
vicepreşedinte.

Nicolae Băilă m. p.
secretar.

Activitatea Secţiunilor literare-ştiinţifice ale „Astrei"

Raportul Secretariatului general

1. In cursul anului de gestiune 1938/39 socotesc necesar a releva două momente în vieaţa Secţiilor noastre. Intâiul este caracterul nou pe care dl preşedinte al Secţiilor şi al „Astrei" l-a dat adunării generale ţinute la Abrud, în zilele de 11, 12 şi 13 Septemvrie. Pentru prima dată *s'a pus integral o problemă locală,* studiată şi expusă cu competinţă de către membri ai Secţiunilor noastre, în frunte cu preşedintele Dr. Iuliu Moldovan şi cu colaborarea unor intelectuali distinşi. Problema moţilor a fost expusă sub raport general istoric, mai ales în ce priveşte mineritul, sub raport economic, sub raportul capitalului biologic uman (Dl Dr. P. Râmneanţu), sub raport şcolar. Dl preşedinte al Secţiilor, în cuvântarea inaugurală a Congresului, a făcut o largă analiză a întregului complex de probleme privitoare la populaţia Munţilor Apuseni şi a precizat drumurile de îndreptare.

A fost o argumentare edificatoare de felul cum ştie studia „Astra" probleme vitale ale unui ţinut. Şedinţa festivă a Secţiunilor a avut de conferenţiar la Abrud pe marele cărturar şi dascăl al neamului dl *N. Iorga,* care a vorbit despre „Iredentismul istoric maghiar faţă de Români". Ţinem să-i aducem şi pe aceasta cale respectuoase mulţumiri. Tot acolo dl I. Chinezu a vorbit despre *Octavian Goga.*

Al doilea moment important, pe care cred necesar să-l relev, este încredinţarea *„Astrei"* cu executarea în Ardeal şi Banat a legii „Serviciului Social", fapt prin care se vor pune şi Secţiunilor noui obiective şi eventual o nouă organizare. Cum însă până azi Legea Serviciului Social s'a mărginit, cum era şi firesc, la organizarea cadrelor, încă nu s'a putut elabora un plan nou pentru preocupările din viitor ale Secţiunilor noastre.

De aceea ele s'au mărginit la activitatea după vechiul program, în Secţiunile respective, precum aţi binevoit a vedea din rapoartele speciale.

Subscrisul, în calitate de secretar al Secţiilor am ţinut, în cursul anului trecut, ca primă datorie, să fac prin presă o întinsă publicitate referitoare la activitatea „Astrei" în general şi la locul ce i se cuvine în Serviciul Social.

Am continuat şi anul trecut, cu mai puţine articole însă ca mai înainte, să susţin interesul maselor poporale pentru „Astra", prin ziarele pentru popor.

Am examinat mai multe manuscrise pentru „Biblioteca poporală" a „Astrei", dintre cari pe două le-am recomandat pentru publicare. Una este o colecţie de poezii poporale din Banatul jugoslav, adunate de doi ţărani localnici.

Grupul redacţiei „Tribuna" a organizat o serie de festivaluri culturale, cu conferinţe, în mai multe localităţi, în cadrul despărţămintelor noastre. Am ţinut în aceste cadre, două conferinţe: la Dej şi la Beiuş, vorbind despre: „Note caracteristice ale literaturii ardelene".

Am mai ţinut o conferinţă la Blaj. Am colaborat la revistele „Transilvania" şi „Gând românesc". La deschiderea stagiunii Teatrului Naţional din Cluj am vorbit despre *O. Goga.*

Nu pot încheia acest raport fără a arăta că multe dintre Secţiunile noastre au material ştiinţific şi de popularizare gata de tipar, dar că din lipsă de fonduri sau nu poate fi tipărit sau e nevoit să apară în alte edituri, cum e cazul volumului dlui Dr. V. Stanciu: „Minunate sunt lucrurile tale", o lucrare aşa de potrivită în editura „Astrei". Poate se vor afla pe viitor mijloacele fără de cari o activitate ştiinţifică rămâne necunoscută şi nefructificatoare în masele poporului, pentru luminarea şi îndrumarea cărora lucrează „Astra".

Ţin să mai arăt că împrejurările cunoscute de toţi ce se ţin lanţ din toamna trecută, nu au fost favorabile unei intense activităţi culturale nici în cadrele Secţiilor.

2. **Secţia literară.** In cursul anului membrii Secţiei nu au ţinut şedinţe, nefiind probleme de discutat privitoare la Secţie. Dl I. Breazu avea în pregătire vol. II. din *Prozatorii ardeleni,* dar nu s'a putut ajunge la editarea lui fiindcă primul volum se

desface greu şi din încasările după acesta urma să se suporte cheltuiala cu tipărirea celui de al doilea.

Singuratici membri ai Secţiei au îngrijit publicaţii de ale „Astrei". Dl I. Chinezu a redactat *Gând românesc,* care în cursul anului trecut, din aceeaşi lipsă a mijloacelor materiale abia a putut apare în 3 volume, concentrând aici un material valoros, cultural şi literar. Dl Horia Petra-Petrescu a îngrijit şi redactat Calendarul din Biblioteca poporală a „Astrei". I. Agârbiceanu a revizuit alte numere din Biblioteca poporală pe anul trecut şi a recensat material intrat pentru biblioteca pop. pe 1939.

Dnii I. Agârbiceanu, I. Breazu şi I. Chinezu, la invitarea unor despărţăminte ale „Astrei" au ţinut conferinţe în mai multe centre din Ardeal. Dl Al. Dima a redactat „Transilvania".

Aproape toţi membrii Secţiei şi-au continuat şi anul trecut activitatea pe teren cultural, ştiinţific şi literar. Păcat că din lipsă de mijloace lucrările multora, intrând în programul „Astrei", n'au putut apare în editura sa.

Secţia salută aşezarea la Cluj a membrului său activ dl Lucian Blaga, de colaborarea căruia va fi bucuroasă, intrând într'un domeniu care formează o preocupare principală a „Astrei" în mediul rural.

3. **Secţiunea femenină** a „Astrei", în anul 1938—1939, independent de voinţa noastră, a ţinut doar cele două şedinţe reglementare şi obligatorii, impuse Secţiunilor „Astrei", sub preşedinţia D-nei Constanţa Bogdan-Duică.

In prima şedinţă s'a fixat programul de lucru pe întreg anul. Tot în această şedinţă, s'a decis locul şi felul unde se vor ţine şezătorile. S'au fixat cartierele: Avram Iancu, Dâmbul Rotund, Iris şi Cărămidari. S'au mai împărţit subiectele conferinţelor şi programul artistic al şezătorilor.

In programul de lucru s'a mai cuprins şi confecţionarea costumului naţional, caracteristic regiunii Cluj şi răspândirea lui. Aceasta datorită faptului că acest costum nu este cunoscut. Cu acest prilej şi din această şedinţă, ne permitem să rugăm pe Domnul profesor Vuia, directorul Muzeului Etnografic, să ne ajute să scoatem modelul după piesele aflătoare în Muzeu şi astfel să-l putem reconstitui şi oferi marelui public românesc dornic să-l aibă.

Din cauza evenimentelor externe şi a concentrărilor interne ce s'au ivit în cursul anului, abia s'au putut ţine, pentru lucrătoare, ucenice şi meseriaşe următoarele conferinţe şi şezători: La şcoala din „Avram Iancu":

1. In 19 Februarie, D-na Nora Lemeny a vorbit despre „Creşterea copiilor".

Elevele şcoalei normale de învăţătoare, sub conducerea D-rei directoare Ioana Gabor, membră în Secţiune, au realizat frumosul program al şezătorii.

2. La 26 Februarie, D-na Constanţa Bogdan-Duică, preşedinta Secţiunii, a vorbit despre „Constituţie", îndemnând pe cei prezenţi să ia parte în număr cât mai mare la serbările dela Alba-Iulia.

Elevele şcoalei primare Nr. 2, conduse de D-na Ianculescu, au executat programul artistic, compus din coruri, exerciţii ritmice şi piesa „Economia".

3. La 1 Martie D-ra Gafiţa Copriş, membră în Secţiune, a vorbit despre frumuseţile şi bogăţiile Ţării, cu proiecţiuni.

Elevele şcoalei Nr. 7 conduse de Doamnele Elena Şenchea şi Paraschiva Sopa, au executat frumoase coruri, jocuri naţionale, exerciţii ritmice şi străjereşti etc.

4. La 19 Martie D-ra Leontina Nemeş, profesoară la liceul Regina Maria şi membră în Secţiune, a vorbit despre „Exemple frumoase în lumea veche".

Elevele liceului conduse de D-sa au executat frumos programul artistic.

5. 26 Martie, D-na Alma Popovici a pregătit conferinţa „Ingrijirea Sănătăţii".

Elevii şcoalei primare Nr. 3 conduşi de D-na Cornelia Negrea au pregătit programul artistic al şezătorii.

6. La 26 Martie, la „Dâmbul Rotund" D-na Nora Lemeny a pregătit conferinţa „Educaţia în familie".

Elevii şcoalei primare Nr. 10, conduşi de dl Ioan Zidveanu, directorul şcoalei, au pregătit programul şezătorii.

Ultimele 2 şezători nu s'au putut ţine, deoarece în ajun ambele şcoli au fost ocupate de armată.

7. Pe lângă şezătorile mai sus amintite s'au mai ţinut şi cursuri cu fetele neştiutoare de carte, de către D-nele Şenchea şi Copriş.

8. Afară de aceasta, anunţăm cu bucurie frumosul început al Doamnelor din Turda, în frunte cu D-na Marioara Nistor, o însufleţită membră a Secţiunii noastre. D-sa cu spiritul de iniţiativă ce o caracterizează, ajutată şi de Doamnele Supescu şi Muste, a înfiinţat Secţia femenină judeţeană, în cadrul căreia au activat foarte frumos.

Printre realizările a. c. au fost:

a) Infiinţarea şi aranjarea unei săli de lectură;

b) „Seara de Colinzi", concert pregătit şi ţinut în faţa unui numeros public, la care, pe lângă partea artistică şi naţională, au reuşit să realizeze cea mai perfectă înfrăţire românească, în ziua a doua de Crăciun.

9. Secţiunea femenină, în anul acesta, a fost reprezentată prin D-na preşedintă Constanţa Bogdan-Duică:

a) La şedinţa plenară-extraordinară a Com. Central, ţinută în ziua de 28 Ianuarie, la Sibiu. In această şedinţă festivă, în prezenţa I. P. S. Mitropolitului Nicolae Bălan al Sibiului, a D-lui Dr. Iuliu Moldovan, preşedintele „Astrei" şi a D-lui Ministru Dimitrie Gusti, s'a consfinţit încadrarea „Astrei" în Serviciul Social;

b) La aniversarea Constituţiei din 27 Februarie a. c. dela Rezidenţie, unde D-na preşedintă, în numele Societăţilor Culturale femenine din Cluj, a exprimat respectuos Omagiu faţă de M. S. Regele Carol al II-lea făuritorul României-Noi;

c) La şedinţele de organizare a Căminelor Culturale ale Serviciului Social al jud. Cluj şi al Ţinutului Someş, precum şi la toate festivităţile Culturale şi naţionale din Cluj.

10. Schimbări în sânul Secţiunii nu s'au produs.

11. Starea materială a Secţiunii noastre se cifrează la suma de Lei 15.555·— (cincisprezece mii cinci sute cincizeci şi cinci), proveniţi din cotizaţiile anuale şi din donaţii, depuşi la banca „Albina" cu libelul Nr. 11.787.

12. Cu această ocazie mulţumim călduros presei care, servind cauza culturală a Secţiunii a servit cultura românească.

De asemenea mulţumim tuturor Doamnelor membre cari au colaborat la conferinţele şi şezătorile ţinute, precum şi D-lor Directori de şcoli Stelea şi Zidveanu pentru ospitalitatea ce ne-au dat în şcolile Domniilor lor.

Incheiu, rugând pe bunul Dumnezeu să dăruiască „Pe pământ pace şi între oameni bună învoire", pentru ca în anii viitori

să putem munci cu mai mult spor şi nestingheriţi de nimeni, pentru scumpa noastră Ţară şi al ei popor.

4. **Secţia geografico-etnografică.** Secţia geografico-etnografică a desvoltat în anul 1938/39 următoarea activitate:

In vara anului 1938, dl Prof. V. Meruţiu a vizitat sate şi popor din Dobrogea.

Cu ajutorul membrilor Institutului de Geografie şi a unor studenţi înaintaţi, s'a desfăşurat o activitate variată şi utilă în diferite ţinuturi din Ardeal. Astfel s'a continuat studiul monografic al mai multor regiuni din Ardeal.

Deosebit membrii acestei Secţiuni au desfăşurat o activitate de reală însemnătate pentru studiul pământului şi poporului românesc, publicând mai multe lucrări, altele fiind sub tipar.

Au publicat lucrări: D-nii Prof. V. Meruţiu şi R. Vuia[1]) şi d-nii L. Someşan, T. Morariu care a ţinut şi două conferinţe despre „Viaţa pastorală în Alpii francezi", dl Radu Meruţiu a publicat, în cadrul „Astrei", o lucrare de popularizare.

5. **Secţia şcolară.** De mai mult timp Secţia şcolară n'a prezentat Domniei-Voastre un raport anual de activitate. Asupra motivelor care au împiedecat secţia să-şi îndeplinească aceasta obligaţie, nu e locul să insistăm.

Trebue însă să accentuăm, că şi fără să îndeplinim aceasta formă statutară, membrii Secţiei şcolare şi în deosebi Preşedintele ei, au activat intens pentru îndeplinirea programului cultural al „Astrei".

Punându-se la ordinea zilei mari probleme care interesează deaproape viaţa Statului nostru pe de o parte, iar pe de alta „Astra" fiind chiemată de nouile legiuiri culturale şi sociale la obligaţii însemnate, am socotit că membrii Secţiei şcolare nu pot lipsi de sprijinul şi activitatea lor Asociaţia noastră pentru a cărei înflorire şi în trecut au contribuit fiecare după puterile sale.

---

[1]) Dl Prof. V. Meruţiu: Harta etnografică a Transilvaniei.

Dl L. Someşan: Depresiunea Bradului; Structure orographique de la Transilvanie et son influence sur la vie populaire; Le peuplement de la Tisa.

Dl Radu Meruţiu: Ţinutul Munţilor Igniş şi Gutâi (Ţara lui Vasile Lucaci).

R. Vuia: a ţinut două comunicări la Congr. internaţional de antrop. din Copenhaga: Obiceiuri agrare la Români şi Cultură în teorie în Ardeal. A ţinut şi trei conferinţe: două la Braşov: Arta populară. Satul săsesc în Ardeal, în limba germană. La Timişoara: Satul românesc.

Condus de aceste inițiative, Dl Președinte O. Ghibu, a întocmit un proiect de reorganizare a Secției școlare, adaptând programul ei de activitate nouilor postulate ale zilelor noastre.

Fiind invitat de Despărțământul Blaj și de Asociația Corpului Didactic ca să țină o conferință, a folosit acest prilej și a convocat pe toți învățătorii, profesorii secundari și cei dela Academia teologică din Blaj la o consfătuire, pentru a le expune noul program de activitate a Secției școlare.

Conferința a avut loc în ziua de 13 Ian. 1939. La ea a participat și venerabilul fost director al școalei normale din Blaj, dl Ioan F. Negruțiu, care a fost și președintele Secției școlare.

In fața unei asistanțe numeroase, Dl Profesor O. Ghibu, a arătat nevoia reorganizării Secției școlare a „Astrei", ca o *Secție a Educației Naționale* în cadrul căreia să activeze membrii corpului didactic, uniți într'un mănunchiu puternic.

Pentru a putea atinge acest scop, se impune modificarea regulamentui de funcționare a Secției școlare.

In fața auditorului Dl Prof. O. Ghibu, a schițat următorul program de activitate:

1. Studierea vechilor tradiții educative românești și fixarea specificului fiecărei vetre pedagogice vechi (Caransebeș, Făgăraș, Brașov, Sibiu, Arad, Oradea, Gherla, Năsăud, Sighet, Rășinari, Sălișteа, Săcele, etc.);

2. Invierea amintirii marilor dascăli din trecut, care au creat sufletul românesc din epoca renașterii noastre naționale;

3. Studierea specificului pedagogic românesc, prin anchete, făcute la țară (plebescit cu țăranii privitor la idealul educației, așa cum îl concep ei, la mijloacele necesare pentru realizarea acestuia, prin chestionare la care să răspundă însuși țăranii);

4. Fixarea psihologiei poporului român din Ardeal, pe unități teritoriale restrânse;

5. Fixarea unei etici românești, așa cum rezultă ea din mentalitatea specifică a poporului român și din nevoile lui (etică religioasă, filosofică și politică românească);

6. Stabilirea necesităților de ordin educativ în legătură cu situația fiecărei regiuni restrânse;

7. Introducerea specificului educativ românesc în familie, în școală, în biserică, în armată și în politica de Stat;

8. Reforma organică a învățământului de toate gradele printr'o lege unitară, străbătută de ideia educației națiunii;

9. Pregătirea membrilor corpului didactic în vederea împlinirii misiunii lor, de educatori ai națiunii (prin conferințe, discuții, studii, publicații, congrese, etc.);

10. Înființarea școlilor de experiență în sensul educației națiunii;

11. Concentrarea tuturor învățătorilor și profesorilor de ambe sexe dela școlile, de toate gradele și categoriile din Transilvania, în vederea realizării programului schițat în cele precedente.

După expunerea acestui program s'a născut o discuție înflăcărată, conchizând fiecare vorbitor la nevoia urgentă de a se realiza acest program.

Dl Profesor O. Ghibu, a ținut și o conferință pentru marele public, vorbind despre: *„Astra", un vechiu focar de educație națională.*

In conferința aceasta s'a cercetat trecutul glorios al „Astrei" și s'a dat soluții pentru continuarea activității ei în prezent și viitor.

Din conferința documentată a D-lui Profesor O. Ghibu, reținem următoarele constatări:

Pentru neamul românesc „Astra" a fost o binecuvântare. Această instituție a ajutat la păstrarea specificului românesc și la întărirea solidarității naționale.

Dela înființarea ei „Astra", a devenit o cetate a solidarității naționale și un focar de educație națională,

Dacă în trecut „Astra" a fost cel mai perfect instrument de închegare și înnobilare sufletească națională, în viitor ea va avea de îndeplinit un rol tot atât de însemnat, căci activitatea ei se va putea bizui pe o experiență atât de bogată.

Această nouă epocă trebue să înceapă prin reorganizarea Secțiilor literare-științifice.

Conferința aceasta a fost publicată în întregime în revista *Satul și Școala* și în broșură separată.

Socotesc această expunere asupra trecutului și scopurilor „Astrei" ca un lucru atât de temeinic încât oricare intelectual ardelean trebue să-l cunoască.

Un alt prilej folosit de Președintele Secției școlare pentru răspândirea ideilor „Astrei" și în deosebi pentru câștigarea cor-

pului didactic pentru noul program al Secţiei şcolare a fost conferinţa ţinută în Sibiu, la 27 Ian. 1939.

La această conferinţă Dl Profesor O. Ghibu, a vorbit despre: *Şcoala din Ardeal dela Unire încoace* (1918—1938).

In expunerea făcută, a analizat fazele prin care a trecut învăţământul primar, secundar şi superior dela Unire încoace, greşelile făcute prin unificarea forţată şi părăsirea tradiţiilor bune ale învăţământului românesc din Ardeal.

A mai arătat că membrii corpului didactic n'au putut fi închegaţi în mănunchiuri puternice ca să lupte pentru apărarea intereselor instituţiilor pe care le servesc şi să-şi poată impune punctul lor de vedere la organizarea şcoalei. Toată lupta de organizare s'a purtat mai mult în jurul salarizării.

In schimb minoritarii şi-au înmulţit instituţiile lor şi s'au închegat în organisme mult mai puternice.

Pe calea aceasta — spune Dl Profesor Ghibu — nu mai putem merge înainte. Cei 20 de ani de rătăcire ne impune o învăţătură. Corpul didactic de toate gradele are nevoie de o închegare sufletească unitară, de solidaritate, nu pentru interesele lui, ci pentru ale naţiunii. El trebue să se uite acum pe sine, ca să poată realiza ceea ce este misiunea sa. El trebue să revie la tradiţia mare a şcoalei ardelene.

In partea II-a a conferinţei Dl Profesor Ghibu, a vorbit despre realizările „Astrei" în trecut, pe terenul şcolar şi al organizării sufleteşti a corpului didactic înainte de războiu, — şi a militat pentru crearea unei noui spiritualităţi în cadrele „Astrei".

Şi de data aceasta, cei prezenţi, în frunte cu Dl Dr. D. Stăniloaie, rectorul academiei teologice din Sibiu, şi-au dat adeziunea pentru ideile împărtăşite de Dl Prof. Ghibu, preşedintele Secţiei şcolare, angajându-se să lucreze ca şi corpul didactic din Blaj, pentru împlinirea deziderateloor Secţiei şcolare.

Secţia şcolară ca urmare a hotărîrilor de mai sus, a înaintat Comitetului central un raport prin care a cerut: *a)* Să se convoace o adunare generală extra-ordinară a „Astrei" la Cluj, pentru a lua în desbatere noile obligaţii, care decurg pentru „Astra", din îndeplinirea programului Serviciului Social;

b) De a discuta reorganizarea Secţiei pe baze noui.

Secţia şcolară n'a primit încă nici un răspuns dela Comitetul central al „Astrei".

Exprimăm cu toată convingerea părerea că este nevoie de o reorganizare a Secţiilor literare şi ştiinţifice ale „Astrei", grupând în sânul lor, după bresle, pe toţi intelectualii Ardealului şi punându-i la lucru în vederea stabilirii şi executării unui program care să corespundă şi specificului tradiţional al „Astrei" şi noului Serviciu Social.

Prin această reorganizare a Secţiilor literare am putea îndeplini în Ardeal şi postulatele Institutului de Cercetări Sociale.

Pentru a ajunge acest scop, se cere să părăsim calea formalismului birocratic, să deschidem larg porţile pentru toţi, care pot contribui prin mintea şi sufletul lor, la sporul de energie intelectuală al neamului nostru.

6. **Secţiunea Ştiinţelor naturale.** Membrii Secţiei Ştiinţelor naturale au activat intens în cursul acestui an pe teren cultural şi social, fie prin conferinţe, fie prin opere organizatorii.

Conferinţele ţinute de membrii în cadrul „Astrei" sunt:

Dl preşedinte al Secţiei, Prof. V. Stanciu a organizat la Sibiu, în cadrul Despărţământului „Astrei", un ciclu de conferinţe despre „Progresul Ardealului în cei 20 ani din urmă", ţinând o conferinţă despre „Războaiele pentru materii prime şi bogăţiile minerale ale Ardealului".

Dl Prof. Al. Borza a ţinut la Alba-Iulia o conferinţă cu titlul: „O excursie prin Corsica" şi alta la Sibiu, despre „Progresele făcute în Ardeal dela Unire în privinţa protecţiei naturii".

Dl Prof. P. Sergescu a ţinut o conferinţă la Sibiu despre: „Progresele ştiinţelor în Ardeal".

Dl Prof. V. Bologa a vorbit la Cercul cultural „Gh. Lazar" al „Astrei" Cluj despre „O călătorie în Jugoslavia", iar la Sibiu despre „Evoluţia medicinii în cei 20 de ani dela Unire".

Dl Prof. I. Safta a ţinut o conferinţă festivă la Adunarea Generală dela Abrud, cu titlul: „Problema economică a Munţilor Apuseni".

Dl Prof. N. Săulescu, actual secretar general la Min. Agriculturii împreună cu Dl Prof. I. Safta, desfăşoară o vie activitate pentru organizarea şi înzestrarea „Staţiunii Agricole experimentale a Munţilor Apuseni" la Roşia, instituţie creată la stăruinţele „Astrei". Graţie D-lui Săulescu, problema transformării şcoalelor inferioare de agricultură în şcoli ţărăneşti este pe drumul cel bun,

după ce experienţa făcută în acest sens cu Şcoala dela Şimleul Silvaniei s'a dovedit salutară.

Accentuăm în acest loc, că membrii Secţiei au activat în spiritul „Astrei" şi în diverse cadre. Ţinem să subliniem mai ales opera de popularizare a preşedintelui V. Stanciu la ciclul „Cartea vieţii" (Minunate sunt lucrurile Tale, Doamne) şi a membrilor Al. Borza, E. Pop şi V. Butură la „Notiţe dela Grădina botanică din Cluj".

Situaţia casei a rămas neschimbată de anul trecut, necheltuindu-se nimic în cursul acestui an. (V. libelul Nr. 10.715 al Băncii Albina, Cluj).

7. **Secţiunea istorică** a „Astrei" şi-a continuat în cursul anului 1938—1939 activitatea potrivit programului său din trecut, căutând să întreţină cât mai viu interesul pentru problemele istorice ardelene între membri săi şi alţi oameni de specialitate, prin ţinerea de şedinţe cu comunicări ştiinţifice şi prin colaborări la publicaţiile de specialitate de sub egida „Astrei".

Astfel, în cadrul şedinţelor publice d-l Vicepreşedinte *I. Lupaş* a făcut o comunicare despre „Un erou martir al Saşilor din Transilvania, Ştefan Ludwig Roth"; d-l *Ştefan Pascu*, a dat citire unei monografii asupra lui „Alexandru Bătrâneanu şi rolul lui în Revoluţia dela 1848"; iar d-l *I. Crăciun*, a comemorat pe Patriarhul Miron Cristea.

In cadrul conferinţelor organizate de „Astra" la 1 Dec. 1938, d-l I. Moga, secretarul Secţiei, a vorbit la Sighişoara despre „Unirea dela 1 Decemvrie 1918 şi datoria generaţiei tinere de azi", iar d-l I. Crăciun a vorbit la Satu-Mare despre „Dreptatea românească la graniţa de Vest în lumina adevărului istoric şi a cifrelor statistice".

Ţinem să subliniem activitatea d-lui Ministru S. Dragomir şi a d-lui Conferenţiar I. Crăciun, care prin redactarea publicaţiei „Revue de Transylvanie" ce apare sub auspiciile „Astrei", aduc nepreţuite servicii ţării noastre peste hotare.

Dintre colaboratorii din acest an ai lui „Revue de Transylvanie" semnalăm pe membrii Secţiunii noastre cu următoarele contribuţiuni:

1. D-l *S. Dragomir*, Opinion anglaises sur le problème de la Transylvanie.

2. D-l *I. Crăciun,* Le livre roumain au cours de siècles, Le La révolte de Bobâlna, Le marechal Alexandre Averesco, Le patriarche de la Roumanie Miron Cristea.

3. *I. Moga,* Les bases de l'unité roumaine; Les bergers „Mărgineni"; Seton Watson et les Roumains de Transylvanie.

4. *Şt. Pascu,* Les Roumains de Bihor; Les Roumains de Sălaj.

De asemenea numeroase recenzii, semnate de d-nii S. Dragomir, I. Crăciun, A. Decei şi I. Moga.

Pentru viitoarele publicaţii ale „Astrei" Secţiunea noastră a recomandat spre tipărire Onoratului Comitet Central, monografia d-lui Ştefan Pascu, Alexandru Bătrâneanu şi rolul lui în revoluţia dela 1848.

De încheiere Secţiunea noastră cu mâhnire aduce la cunoştinţă moartea membrilor săi Iulian Marţian, Ioan Boroş şi Dr. Alexandru Ciplea.

8. **Secţia artistică.** Activitatea prof. C. Petranu, în cadrele „Astrei" 1939, Secţia artelor.

1. *Conferinţă publică* la „Astra" din Sibiu, la 22 Ianuarie: „Progresele realizate în ultimii 20 ani în domeniul artei şi a istoriei artei în Ardeal".

2. *Studii: a)* „Nouvelles Discussions sur l'architecture de bois de la Transylvanie" în „Revue de Transylvanie" IV. 3—4, 1939.

b) „Epilogue d'une discussion avec M. B. Bartók sur la musique roumaine". „Revue de Transylvanie" 1939, V. 1.

c) „Influence de l'art populaire des Roumains" în „Revue de Transylvanie" 1939. V. 1.

d) Recensie: „Schürer-Wiese: Deutsche Kunst in der Zips" în „Revue de la Transylvanie" 1939. IV. 3—4.

3. Membrii secţiei D-l preş. Tiberiu Brediceanu şi Sabin Drăgoi au continuat o rodnică activitate în domeniul muzicei româneşti în cadrele instituţiilor ce le-au stat la îndemână. D-l S. Drăgoi a terminat opera *Kyr Janulea,* ce intră în programul adunării generale ce se va ţine anul curent la Cluj.

Activitatea despărțămintelor

Două au fost evenimentele care au avut repercusiuni asupra muncii pe teren, din acest an, a unităților noastre: 1. Legea Serviciului Social și 2. Incordarea situației internaționale. Intâiul, prin marea cinste ce s'a făcut „Astrei" de a pune în aplicare, în ținuturile de dincoace de Carpați, o reformă atât de hotărîtoare pentru viața satelor, a fost o recunoaștere, venită din Înalt loc, a rostului și meritelor celei mai vechi societăți românești pentru cultura mulțimilor. Ea ne-a crescut încrederea în puterile proprii și nădejdile în viitor. Al doilea a stânjenit, mai ales în regiunea de frontieră (fără să întrerupă) activitatea cercurilor culturale și contactul cu ele a conducerii despărțămintelor.

Cu toate acestea, roada este tot atât de îmbelșugată decât în anii precedenți, la unele capitole ne putem chiar prezenta cu un plus de realizări. Nu vom înșira în acest raport munca săvârșită de organizațiile noastre, în cadrele Serviciului Social, întru cât ea s'a limitat mai mult la organizare și la lămurirea legii.

Organizare și propagandă.

Am continuat și în acest an să păstrăm un contact viu și neîntrerupt cu despărțămintele, fiind siguri că el nu poate decât folosi instituției noastre, prin generalizarea inițiativelor locale fericite și prin așezarea unităților noastre pe o linie de program unitară. Acest contact s'a făcut fie prin scris, fie prin graiul viu, în conveniri, conferințe sau vizite la fața locului. Revista *Transilvania* a continuat să ducă, pe întreagă întinderea „Astrei", îndrumările și cronicele ei. S'a dat, în paginile acestei publicații, un loc mai întins problemelor de biopolitică și eugenie, a căror importanță este subliniată astăzi de toate națiunile culte. Am adresat câteva circulare, privitoare la problemele mai urgente și mai esențiale. Secretarul nostru propagandist, dl *Prof. Ion Breazu*, a vizitat despărțămintele, asistând la festivitățile organizate de ele, rostind conferințe, dând îndrumări și încurajări pentru munca pe teren, adeseori extrem de anevoioasă, din pricina lipsei de mijloace

şi de oameni. Contactul acesta personal a fost avantajat de necesitatea punerii în aplicare a legii Serviciului Social, care ne-a prilejuit câteva conferinţe cu preşedinţii organizaţiilor noastre, fie la Sibiu sau la Cluj, fie în capitalele ţinuturilor. Numai această atentă şi susţinută operă de îndrumare poate explica realizările numeroase din acest an. Tot ei îi datorăm reorganizarea şi înmulţirea despărţămintelor de plasă şi a cercurilor culturale. Amintim, în această ordine de idei, munca săvârşită de despărţămintele centrale din *Alba, Arad, Bihor, Cluj, Făgăraş, Deva, Mureş, Bistriţa, Blaj, Satu-Mare, Someş, Treiscaune* şi, cu un elogiu deosebit, *Regionala Banatului,* cu toate despărţămintele ei.

Activitatea pe regiuni.

Această operă de îndrumare, săvârşită de organele centrale, am căutat să o armonizăm cu nevoile şi aptitudinele diferitelor regiuni. Principiul localist, care face parte din tradiţia „Astrei", şi pe care am căutat în ultimul timp să-l valorificăm cu şi mai multă conştiinţă şi rigoare, îşi dă roadele lui îmbelşugate. Chiar dacă — din motive nedependente de noi — unele din programele noastre pe regiuni n'au putut fi puse în aplicare în aceeaşi măsură ca în alţi ani, problemele ne-au stat mereu la inimă, studiul lor a continuat cu asiduitate şi nu aşteptăm decât momentul potrivit pentru a le realiza cu toată energia, concentrând asupra lor nu numai atenţiunea organizaţiilor noastre, ci a tuturor organelor de stat şi a instituţiunilor româneşti.

Regionala Banatului.

Vorbind de activitatea pe regiuni, se cuvine să aşezăm în frunte, în acest an, „Astra bănăţeană". Cu toate că numele instituţiei noastre n'a fost necunoscut în acest ţinut, niciodată el n'a fost preţuit ca acum. Sub conducerea harnică şi cuminte a d-lui Insp. Gen. *Sabin Evuţianu,* preşedintele ei şi sub ocrotirea de părinte înţelept şi iubitor a Exc. Sale d-lui Rezident Regal *Dr. Al. Marta,* „Astra" noastră se impune, în Banat, în fruntea tuturor iniţiativelor culturale şi naţionale. Un număr întreg al revistei *Luceafărul* (Nr. pe Iunie a. c.) cuprinde recolta acestui an bogat. El a fost prezentat adunării generale a regionalei, care s'a ţinut în *Lugoj,* centrul cel mai reprezentativ al Banatului. Asemenea celei care a avut loc acum un an la Oraviţa, adunarea

dela Lugoj a luat proporţiile unei măreţe şi impunătoare sărbători naţionale a regiunei. Ceea ce i-a dat acest caracter a fost punerea în evidenţă, prin expoziţii, cortegii etnografice, festivaluri de cântece şi dansuri a valorilor noastre etnice. Dl *Dr. A. Peteanu*, preşedintele despărţământului Lugoj, merită toate elogiile pentru osteneala şi priceperea cu care a dus la capăt greaua însărcinare a organizării acestei adunări. D-sa ne-a dat prilejul să constatăm cum, datorită „Astrei", Banatul îşi recâştigă dragostea pentru haina şi jocul românesc, (cea pentru cântec a avut-o totdeauna) ameninţate să dispară, din pricina valului de urbanizare, mai puternic în această regiune bogată, decât oriunde pe pământul românesc.

Opera de organizare, începută de Regională în anul trecut, a continuat cu şi mai mult avânt. Aproape nu este plasă care să nu-şi aibă acum despărţământul ei şi sat în care să nu fi luat fiinţă un cerc cultural. S'au distins în această privinţă despărţămintele *Lugoj, Oraviţa* şi *Timişoara*. Numărul şcoalelor ţărăneşti a fost crescut în acest an la 10, dintre care numai despărţământul *Ciacova*, condus de dl prof. *I. Călţun*, ne-a dat şase. O dare de seamă mai amănunţită asupra lor se poate citi la capitolul şcoalelor ţărăneşti. Un mare număr de conferinţe au fost rostite la sate. Acolo unde „Astra" are organizaţii mai vechi, cu o muncă neîntreruptă — ca în desp. *Oraviţa*, condus de dl prof. *I. Rusmir* — cercurile culturale s'au remarcat printr'o vie activitate proprie. Unul din aceste cercuri — cel din Broşteni — a dăruit o bibliotecă Românilor din Voivodinţ (Jugoslavia) — fapt pe lângă care nu putem trece fără a-l sublinia. El merită să fie urmat într'o formă s'au alta şi de alte organizaţii ale „Astrei bănăţene". Avem şi dincolo de această frontieră sud-vestică o „Astră", care alături de biserică şi şcoală, luptă pentru păstrarea patrimoniului etnic a fraţilor din Jugoslavia. Intre cele două „Astre" ar trebui să fie o colaborare cât mai vie şi mai rodnică. Şi atâta timp cât această colaborare nu are de scop decât luminarea satelor pe linia specificului nostru naţional, nimeni nu are dreptul să i se împotrivească.

„Astra bănăţeană" n'a fost preocupată însă numai de organizarea şi dinamizarea vieţii satelor, ci şi de îndrumarea, în spirit românesc, a vieţii oraşelor. Datorită ei, centrele urbane bănăţene au astăzi spectacole de teatru şi operă, concerte şi festivaluri

continue, menţinute la un înalt nivel artistic. In Timişoara s'au dat în anul trecut 71, iar în Ţinut 40 de astfel de spectacole, frecventate de 12.583 de spectatori. Sub oblăduirea „Astrei" apare cotidianul *Dacia,* foaia săptămânală *Luminătorul,* revista *Luceafărul* şi o bibliotecă a scriitorilor bănăţeni, din care au ieşit în acest an cinci numere.

In Regiunea secuizată.

După cinci ani de pregătire, organizare, propagandă şi realizări s'a creat aici o tradiţie a „Astrei", pe care despărţămintele active în anii precedenţi se nizuiesc să o respecte cu sfinţenie, contaminând şi organizaţiile, mai puţin active, din lipsă de oameni. Ţinta comună este acum deplin lămurită; toată lumea este convinsă despre necesitatea luptei pentru atingerea ei. Doar mijloacele şi oamenii nu sunt totdeauna la înălţimea chemării. Vom aminti câteva din realizările mai importante.

Despărţământul *Ciuc,* care a pierdut în anul trecut pe inimosul lui preşedinte P. Paşnicu, şi-a ales, în persoana d-lui *Spiru Tudor,* un conducător tot atât de energic şi de activ. Acest desp. ne-a dat în acest an 9 şcoli ţărăneşti locale şi 11 cursuri de limba română pentru Românii secuizaţi. Toate manifestaţiile culturale din capitala judeţului se fac de către „Astra", care dispune aici de o seamă de instituţii, admirabil gospodărite. In acelaşi judeţ s'a remarcat şi în acest an, despărţământul de plasă *Gheorgheni,* condus de dl *Teodor Chindea,* care a organizat 6 şcoli ţărăneşti locale. Despărţământul central *Mureş,* condus de dl *Dr. I. Bozdog,* ne-a dat două şcoli ţărăneşti cu internat, admirabil organizate, un curs de perfecţionare profesională pentru meseriaşii români, numeroase conferinţe în comunele secuizate. A împărţit ajutoare copiilor săraci (cărţi şi rechizite şcolare), a subvenţionat şi încurajat confecţionarea de costume naţionale în mai multe comune. Despărţământul *Odorheiu* ne-a dat şi el o şcoală ţărănească; cel din *Ocland,* condus de Românul jertfitor şi neînfricat *Dr. M. Cionca,* ne-a dat 4 şcoale ţărăneşti cu internat, a organizat cursuri de limba română în mai multe comune, a distribuit costume româneşti, a desvoltat o frumoasă activitate naţională prin „Şoimii Carpaţilor". Un activ, inimos şi întreprinzător preşedinte şi-a găsit desp. central *Treiscaune,* în persoana d-lui *Eugen Sibianu.* D-sa ne-a dat în acest an şase şcoale ţărăneşti

locale şi numeroase conferinţe la sate. Menţionăm din acelaşi judeţ desp. de plasă *Ozun*, condus de Pr. *I. Folea*, care a organizat o şcoală ţărănească pentru femeile din mai multe comune, în lecţiunile căreia s'a dat o deosebită atenţiune costumelor şi cusăturilor naţionale.

Pe frontiera de Vest.

Din cauza situaţiei internaţionale turburi activitatea noastră a trebuit să se mulţumească cu completarea şi studiul preţiosului material, privitor la situaţia românismului din această regiune, precum şi cu activitatea unora din despărţămintele mai bine organizate. Astfel despărţământul central *Bihor*, condus de domnul *Dr. Teodor Popa*, ne-a dat trei şcoale ţărăneşti, a organizat despărţămintele de plasă şi cercurile culturale, prilej potrivit pentru o bună propagandă naţională; despărţământul de plasă *Salonta*, condus de *Pr. Lărgeanu*, a organizat o şcoală ţărănească pentru femeile coloniste şi a păstrat un viu contact cu satele; desp. de plasă *Tinca*, condus o parte a anului de vechiul şi devotatul Astrist *A. P. Bănuţiu*, ne-a dat o bună şcoală ţărănească. Despărţământul *Arad*, condus de dl *Dr. I. Marşieu*, ne-a dat 4 şcoale ţărăneşti locale şi o şcoală pentru meseriaşi şi a desvoltat o frumoasă operă de organizare. Despărţământul *Satu-Mare*, condus de dl *Dr. Eugen Seleş*, şi-a reorganizat despărţămintele de plasă şi cercurile culturale; organizaţia „Şoimii Carpaţilor", condusă de dl Ing. *Zeno Spârchez*, dinamizează satele, trezindu-le conştiinţa naţională. In despărţământul *Sălaj*, condus de dl *Leontin Ghergariu*, a lucrat Şcoala superioară ţărănească dela Şimleul-Silvaniei. In fine, la extremitatea nord-vestică a frontierei, desp. *Maramureş* se menţine datorită conducerii d-lui *Dr. V. Ilea*, între cele mai bune organizaţii ale „Astrei", cu toate greutăţile pe care a trebuit să le învingă în acest an. D-sa ne-a dat 8 şcoale ţărăneşti locale, mai multe cooperative, numeroase conferinţe la sate.

In Munţii Apuseni.

Adunarea generală ţinută la Abrud, în toamna trecută, a avut darul să dea strălucire numelui „Astrei", în această regiune. Festivităţile organizate cu ocazia ei, conferinţele rostite au pus în adevărata ei lumină problema Moţilor. Studiul ei, început atunci, continuă cu asiduitate. In vederea adâncirii lui şi a alcătuirii unui

program de realizări imediate s'a ţinut la Cluj, în toamnă, o conferinţă, sub preşedinţia d-lui *Dr. Iuliu Moldovan,* cu participarea preşedinţilor de desp. şi a delegaţilor lor, precum şi a unui mare număr de specialişti. Lipsa de mijloace şi de oameni, dificultăţile speciale regiunei, vor încetini mult munca noastră. Nu suntem însă descurajaţi. Nu va trece mult timp până când, atât localnicii cât şi întreaga opinie publică românească se vor convinge că „Astra" oferă cel mai bun teren şi cele mai fireşti soluţii pentru rezolvarea dureroasei probleme a Moţilor. Avem satisfacţia de a însemna pe răbojul acestui an cel dintâi gest, venit dintr'un înalt loc. Este solicitudinea cu care a ascultat propunerile noastre cu ocazia vizitei pe care a făcut-o în iarnă la Cluj, dl Prof *N. Cornăţeanu,* Ministrul Agriculturii, însoţit de dl secretar general Prof. *N. Săulescu,* devotat Astrist şi bun cunoscător al problemei. Rezultatul acestei vizite a fost subvenţia de *un milion Lei,* acordată de Minister „Astrei" pentru subvenţionarea acţiunii economice din Munţii Apuseni. Cea mai mare parte din această sumă a fost distribuită cooperativelor din regiune, conduse de dl *Ioan Popa,* Prefectul Şoimilor. Organizaţia Şoimii Carpaţilor îşi continuă de altfel opera, cu aceeaşi stăruinţă. Am avut şi o bună şcoală ţărănească pentru bărbaţi, organizată de desp. de plasă die *Zlatna,* condus de Pr. *I. Fodorean.*

Port, dans şi cântec românesc.

Acţiunea pentru conservarea, refacerea şi punerea în valoare a acestei treimi a patrimoniului nostru etnic a fost dusă în anul acesta cu o energie crescută. Rezultatele se înşiră şi ele, mult mai numeroase şi mai impresionante. Cuvântul de ordine al „Astrei": Intoarceţi-vă la portul, cântecul şi dansul autentic al locului, feriţi-vă de amestecul barbar şi artificial de motive! — este înţeles astăzi de toţi. Mari merite în această luptă şi-a câştigat organizaţia „Şoimii Carpaţilor". Aproape toate unităţile ei au coruri (din care numeroase mixte) şi echipe de jocuri naţionale. Şoimiadele, prin marele număr de participanţi, prin manifestaţiile de ansamblu, au făcut cea mai bună operă de propagandă în acest domeniu. Munca sistematică şi stăruitoare a Şoimilor a fost apreciată cum se cuvine la concursul pe ţară, organizat la Bucureşti, în zilele de 6—7 Iunie, unde corul din Sâncraiu a luat premiul I pe ţară la corurile mixte săteşti, iar echipa din Feleac

premiul I la dansuri. Şoimii din alte regiuni au obţinut diferite alte menţiuni. Rezultate bune pentru răspândirea portului, mai ales în Regiunea secuizată, au fost atinse prin şcoalele ţărăneşti. Subliniem şi de astă dată frumosul exemplu dat de despărţământul *Braşov*, prin balul în costum naţional din seara zilei de 24 Ianuarie. In muzică s'au făcut progrese, în afară de Şoimi, acolo unde avem conservatoare (ca la *Braşov* şi *Sighet*), sau unde s'au organizat cursuri pentru conducătorii de coruri săteşti şi concursuri regionale. Menţionăm, în această ordine de idei, progresele făcute de despărtămintele *Bihor, Mureş, Maramureş, Regionala Banatului.* O adevărată surpriză ne-au adus în acest an jocurile naţionale. E atâta varietate, atâta bogăţie, tinereţe şi frumuseţe în ele, încât se cuvine să nu lipsească dela nici una din serbările organizate de Asociaţiune. Iată de ce ne-am bucurat mult când am văzut în rapoartele noastre un mare număr de echipe de jocuri. Menţionăm despărţămintele *Alba, Bihor, Cluj, Huedin, Gârbou, Mureş, Reghin, Sebiş.* Dar portul, dansul şi cântecul sunt o treime nedespărţită. Cât de mult sunt legate ne-a dovedit-o despărţământul *Făgăraş,* condus de un om de vocaţie şi de mare pricepere ca dl *Valer Literat.* La concursul festiv de coruri şi jocuri naţionale, organizat de d-sa la 24 Ianuarie, au participat individual şi în ansamblu, 9 sate, toate îmbrăcate în cele mai autentice costume ale locului. Ţara Oltului a strălucit în această zi în toată splendoarea ei românească.

„Astra" la oraşe.

Dacă satul a rămas în fruntea programului nostru, n'am uitat nici oraşul. Am amintit adeseori, în rapoartele noastre, de problemele speciale pe care le prezintă vieaţa urbană de dincoace de Carpaţi. „Astra" luptă, cu mijloacele ei, pentru ca această vieaţă să fie înnobilată de preocupări spirituale, pentru ca elementul românesc să nu-şi falsifice caracterul etnic şi, în fine, pentru ca cei de jos, al căror număr creşte an de an, să se împărtăşească din binefacerile culturii. Fireşte că aceste obiective caută să le atingă şi alte instituţii. Munca noastră are însă, datorită prestigiului Asociaţiunii, un răsunet mai puternic şi, uneori şi un succes mai mare. Mai ales când e vorba de a organiza ceva în numele unităţii şi a solidarităţii naţionale, se apelează la numele nepătat al instituţiei noastre.

Mari speranţe, în privinţa activităţii orăşeneşti, ne dă Regionala Banatului.

Recomandăm şi de astădată activitatea pe cartiere. care permite un contact mai intim cu masele orăşeneşti. Exemplele bune de urmat sunt, în această privinţă, *Clujul,* al cărui cerc cultural din cartierul „Grigorescu" a organizat şi în acest an câteva conferinţe şi *Aradul,* unde lucrează generozitatea şi entuziasmul *Drului Radu.*

Conferinţe.

A devenit o tradiţie, pentru un mare număr de oraşe ardelene, ca „Astra" să organizeze un ciclu de conferinţe. Pentru multe din ele e singurul prilej de a smulge pe intelectualul român din inerţia spirituală a oraşului de provincie. Una din marile noastre dorinţi este să dăm aceste conferinţe la cât mai multe oraşe şi să le organizăm pe cicluri. Ne lipsesc însă mijloacele pentru acoperirea cheltuielilor de drum ale conferenţiarilor. De aceea, atâta cât s'a făcut, se datoreşte spiritului întreprinzător al unora din despărţăminte şi bunăvoinţii unor conferenţiari, cărora le exprimăm şi aici cele mai vii mulţumiri pentru osteneala lor. Am avut, în acest an, conferinţe organizate de despărţăminte, fie singure, fie în colaborare cu alte instituţii sau asociaţii, la *Alba-Iulia, Arad, Beiuş, Blaj, Câmpia Turzii, Deva, Dumbrăveni, Lugoj, Mociu, Năsăud, Oradea, Reghin, Sighet, Sighişoara.* Se cuvine o menţiune specială desp. din *Deva,* condus de dl *Dr. E. Caba,* care şi-a încadrat conferinţele în festivaluri artistice.

Pentru meseriaşi, muncitori, servitoare.

Acest capitol s'a îmbogăţit în acest an prin câteva realizări noi.

Despărţământul *Mureş,* condus de dl *Dr. I. Bozdog,* a continuat şcoala de perfecţionare profesională a meseriaşilor Români din Tg. Mureş. Ea a fost urmată, timp de 6 săptămâni, de 70 de meseriaşi (dulgheri, zidari şi vopsitori).

Despărţământul *Bistriţa,* condus de dl *I. Pavel,* a organizat, între 1 Febr. şi 15 Martie, o şcoală pentru meseriaşii şi comercianţii români din Bistriţa. A fost urmată în mod regulat de 50 elevi.

Despărţământul de plasă *Pecica* (Arad), condus de dl *E. Imbuzeanu,* a organizat o şcoală pentru meseriaşii din localitate.

Cursurile au durat dela 20 Febr. la 2 Apr., fiind urmate zilnic de 26 elevi.

Despărţământul *Câmpia Turzii,* condus de dl Ing. *I. Floaşiu,* a organizat două cursuri de menaj pentru soţiile muncitorilor şi meseriaşilor dela „Industria Sârmei". Ele au fost urmate de 60 de femei. Acest desp. poartă de altfel multă grijă pentru educaţia, în spirit românesc, a muncitorilor dela întreprinderea amintită. Corul lui a câştigat premiul I pentru corurile rurale-muncitoreşti, la concursul ţinut la Bucureşti în 6—7 Iunie a. c.

Despărţământul *Jiu,* condus de Prot. *I. Duma,* a organizat la *Aninoasa,* cu concursul cercului cultural local, cursuri pentru muncitorii analfabeţi. Au fost urmate, dela 1 Febr., la 15 Apr. a. c., de 120 muncitori.

Despărţământul *Sibiu,* condus de dl Insp. gen. *S. Ţeposu,* a ţinut 8 conferinţe la „Universitatea Populară" a Reuniunii meseriaşilor Români şi alte 8 la Căminul cultural C. F. R. din localitate.

Desp. *Făgăraş,* condus de dl Prof. *V. Literat,* a organizat 12 conferinţe pentru meseriaşii români.

Desp. *Reghin,* condus de dl *Dr. Eug. Nicoară,* şi-a continuat cursurile pentru servitoare, urmate în acest an de 46 fete.

Conferinţele pentru muncitoare şi servitoare ale Secţiunii femenine sunt amintite în altă parte.

Biblioteci.

Biblioteca noastră centrală a crescut şi în acest an, datorită volumelor primite prin legea depozitului legal. O dare de seamă amănunţită asupra ei se poate ceti în altă parte a acestui număr.

Biblioteca din *Braşov* rămâne în fruntea bibliotecilor orăşeneşti ale despărţămintelor, datorită admirabilei sale organizări şi înzestrări. Numărul vol. ei a crescut cu peste 600 vol. Au fost citite, în anul trecut 6573 cărţi de 4357 cititori.

Indată în urma ei se cuvine să aşezăm biblioteca din *Miercurea-Ciuc,* cu ale sale 4262 vol., din care au circulat în acest an 529.

Biblioteca din *Turda* dispune de 1400 vol. Ea este deschisă publicului odată pe săptămână.

Biblioteca din *Sighet* are 1200 volume.

Despărţământul *Oraviţa* a primit în dar dela primăria acestei localităţi biblioteca orăşenească, împreună cu dulapurile ei. Ea va fi deschisă în curând publicului.

Bune biblioteci ale Cercurilor culturale au desp. *Alba, Arad, Braşov, Bistriţa, Blaj, Ciuc, Sibiu, Ocland* şi aproape toate desp. *Regionalei Bănăţene.*

Muzee.

Şi la acest capitol rămâne în frunte despărţământul *Braşov,* cu admirabilul lui muzeu regional, ale cărui piese au atins un total de 2582.

Muzeul desp. din *Făgăraş,* organizat de harnicul lui preşedinte prof. *Valer Literat,* dispune de aprox. 700 obiecte, în majoritate de interes etnografic. In anul acesta el a crescut cu 62 piese. El a primit în dar dela Reuniunea Ortodoxă a Femeilor Române 120 de piese. In anul acesta s'a terminat inventarierea obiectelor. Se speră ca în cursul anului următor Muzeul să poată fi înzestrat cu instalaţiunile necesare, pentru a putea fi deschis publicului. Astfel, datorită stăruinţii şi priceperii preşedintelui său, Ţara Oltului va dispune de unul din cele mai bune muzee regionale din ţara noastră.

Despărţământul din *Oraviţa* speră să-şi câştige şi el un local potrivit pentru a-şi deschide Muzeul.

Muzeul Unirii dela *Alba-Iulia,* a fuzionat cu Muzeul Arheologic din această localitate, trecând în bugetul Ţinutului Mureş.

Comemorări; monumente.

Ziua de 1 Decemvrie, a fost sărbătorită de toate despărţămintele noastre şi de un mare număr de cercuri culturale. Pretutindeni s'a căutat să se dea acestei sărbători semnificaţia aniversării a două decenii dela Unirea Ardealului. Celelalte sărbători naţionale au fost deasemenea cinstite de organizaţiile noastre, prin conferinţe, festivaluri, şoimiade. „Astra" ştie, mai mult decât oricare altă instituţie să dea acestor sărbători conţinut, amploare şi strălucire.

Afară de zilele mari, au fost comemoraţi eroii şi ilustri dispăruţi ai regiunei.

Unele comemorări au fost însoţite de desveliri de monumente, troiţe sau plăci comemorative. La acest capitol se aşează

în fruntea organizaţiilor noastre şi în acest an, despărţămintele *Sighişoara,* condus de dl *Horia Teculescu* şi cel din *Reghin,* condus de dl *Dr. Eug. Nicoară.* Cel dintâi a desvelit la 1 Decemvrie, la Sighişoara, bustul lui Ilarie Chendi, iar la Cinc, o placă comemorativă în amintirea lui V. Braniştе; la 4 Dec. a desvelit o placă de marmoră la Săcel, în memoria lui Gh. Lazăr; iar la 18 Iunie, la Sighişoara, un splendid bust marelui Eminescu. Cel din Reghin a ridicat troiţe în comunele: Beica-de-Jos, Petelea, Pietriş, Gorneşti, Sângeorgiul-de-Mureş, Filipiş, Brâncoveneşti, Maioreşti, Ibăneşti-Sat, Dulcea, Ocniţa, Breaza, Pintic, Goreni, Urişiul-de-Jos, Chiherul-de-Sus, Reghin şi Cozma.

Despărţământul *Blaj,* a desvelit un monument al eroilor în comuna Bucerdea-Grânoasă.

Cu contribuţia desp. *Huedin* s'a ridicat, lângă râul Căpuşului, o placă comemorativă de piatră în amintirea lui Gelu.

Case Naţionale.

Deapărţământul *Cluj* a inaugurat în acest an Casele Naţionale din *Mociu, Ruginoasa, Tic, Arghiş* şi *Stoboru.* La ridicarea frumoasei case din Mociu şi-a dat o importantă contribuţie preş. lui, dl *Dr. Emil Mureşeanu.* Inaugurarea ei a luat proporţiile unei mari serbări a Câmpiei ardelene.

Despărţământul *Braşov* a luat originala iniţiativă de a transforma toate crâşmele comunale în case culturale.

Despărţământul *Huedin* a întemeiat casele dela *Poeni* şi *Fildul-de-Mijloc.*

Despărţământul *Reghin* a continuat lucrările marei case naţionale din *Reghin* şi a celor din comunele *Goreni, Ibăneşti-Pădure* şi *Ibăneşti-Sat.*

Despărţământul *Sebiş* (jud. Arad) lucrează la casele naţionale din *Bârsa* şi *Moneasa.*

Desp. *Jiu* (Hunedoara) a întemeiat Casa Naţională dela *Aninoasa.*

Desp. *Bistriţa,* are în construcţie casa din *Susenii-Bârgăului.*

Desp. *Ocland* (Odorheiu) a inaugurat Casa Naţienală dela *Jimboe.*

Desp. *Băseşti* (jud. Sălaj) a inaugurat Casa Naţională dela *Ulmeni,* care, prin donaţie, a trecut ia „Astra", împreună cu biblioteca şi muzeul ei.

Desp. *Carei* (Sălaj) a inaugurat Casa Națională dela *Resighea.*

Desp. *Ciacava* are în roș Casa Națională din *Tolvădia* și a început strângerea fondurilor pentru Casele din *Ghibad* și *Cebza.*

Șoimii Carpaților din *Satu-Mare* lucrează la terminarea Caselor Naționale din mai multe comune.

Izvoare de venit. Inițiative economice.

Despărțămintele *Brașov, Oravița, Miercurea-Ciuc, Sighet, Satu-Mare, Sibiu* au continuat exploatarea cinematografelor concesionate lor, realizând frumoase venituri, care au fost transformate toate în bunuri culturale.

Despărțământul *Brașov* exploatează cu multă pricepere și cu mari succese tipografia, în a cărei posesiune a intrat în anii trecuți.

Un mare avânt a luat mișcarea cooperatistă din Munții Apuseni, datorită subvenției de 1 milion Lei, dată de dl Ministru al Agriculturii, prof. N. Cornățeanu.

Despărțământul *Sighet* și-a făcut de asemenea un însemnat punct în program din acțiunea cooperatistă. El dispune de 8 cooperative cu câte 75 de membri și un capital à 10.000 Lei.

Despărțământul acesta a continuat exploatarea Băilor *Coștiui.*

Despărțământul *Mediaș,* condus de întreprinzătorul lui președinte *C. Mușlea,* a organizat cooperativa de construcții „Căminul", a intrat în posesiunea unui teren de tenis și a arendat o baie dela Primăria orașului.

In acest desp. activează cu mult succes organizațiile de ajutor mutual ale Cercului cultural din *Dârlos,* conduse de dl *I. Goșteanu.*

Publicații.

Revue de Transylvanie, Gând Românesc și *Buletinul eugenic și biopolitic* rămân în fruntea publicațiiior „Astrei".

Am amintit în altă parte publicațiile editate de *Regionala Banatului.*

Desp. *Cluj* a scos un admirabil număr din revista „Șoimii Carpaților".

Despărțămintele din *Reghin, Sighet* și *Sf. Gheorghe* și-au editat buletine proprii.

Despărţământul *Carei* a editat gazeta locală *Graiul Neamului,* iar cel din *Baia-Mare* a contribuit la scoaterea gazetei *Cronica.*

Despărţământul *Satu-Mare* a subvenţionat două studii de interes local şi revista *Afirmarea,* iar cel din *Arad* revista *Hotarul.*

„Astra" la sate.

Dacă la oraşe „Astra" luptă cu numeroase dificultăţi, la sate drumul ei este triumfal. Oricâte obstacole s'ar ivi — şi anul acesta a avut destule — fiecare an de gestiune aduce un plus de realizări. Inlăturarea partidelor politice a ajutat în mod considerabil această creştere a puterilor „Astrei". Rândurile noastre se îngroaşă mereu cu luptătorii din fostele partide, care uitaseră generoasa şi spornica muncă pentru solidaritate şi înălţare prin cultură.

Progresul activităţii la sate a fost favorizat mult de opera de organizare a desp. şi a cercurilor culturale, pe care am amintit-o în altă parte.

Fireşte că şi în acest an aproape n'a existat despărţământ care să nu fi rostit conferinţe, sau să nu fi dăruit o carte. A le înşira aici pe toate ne este imposibil. Tablouri sumare se găsesc în altă parte. Nu putem totuşi să trecem cu vederea marele număr de descinderi la sate şi de conferinţe organizate de desp. *Alba, Bihor, Oraviţa, Ciuc, Cluj, Hunedoara, Mureş, Reghin, Sibiu, Satu-Mare, Timişoara* şi *Treiscaune.*

Se remarcă creşterea interesului pentru teatrul sătesc. Despărţămintele *Cluj, Reghin* şi *Regionala Banatului* s'au distins în această privinţă. Cercul cultural din *Şoşdea* (jud. Timiş Torontal) dispune de o trupă de diletanţi cu care, din Oct. până în Mai, a dat reprezentaţii în 21 de comune.

Despărţământul *Braşov* ne-a dat un reuşit concurs de copii, cu prilejul adunării generale care a avut loc la Zărneşti. S'au prezentat 250 de copii dintre care 20 au primit premii în suma totală de Lei 5600·—.

Se cuvine însă şi de astădată să consacrăm capitole speciale Şcolilor ţărăneşti şi organizaţiei „Şoimii Carpaţilor", care formează şi în acest an, mândria activităţii „Astrei".

Şcoale şi cursuri ţărăneşti.

Şcoala superioară ţărănească dela Şimleul-Silvaniei (Sălaj). Se cade să o aşezăm în fruntea şcoalelor ţărăneşti organizate de instituţia noastră. Eforturile pentru întemeierea ei, precum şi convenţiunea între „Astra" şi Ministerul Agriculturii, pe baza căreia funcţionează, au fost publicate în Nr. 1 al *Transilvaniei* din acest an. De aceea nu insistăm de astădată în mod amănunţit asupra lor. Ţinem să repetăm aici întreaga noastră gratitudine d-lui Ministru Prof. *Ionescu-Şişeşti,* pentru înţelegerea pe care a avut-o pentru iniţiativa noastră, acceptând imediata transformare a Şcoalei de Agricultură dela Şimleu în Şcoală ţărănească a „Astrei", precum şi d-lui Prof. *N. Săulescu,* Secretar General al Ministerului Agriculturii şi membru în Secţiunea social-economică a „Astrei", care a militat cu mai multă pricepere şi căldură pentru ca un vechiu gând al nostru să ia fiinţă, iar odată înfăptuit să fie cât mai rodnic şi mai desăvârşit. Se cade apoi să încrestăm aici numele d-lui *Dr. I. Osian,* preşedintele despărţ. Şimleu pentru osteneala ce şi-a luat-o de a supraveghea mai de aproape mersul instituţiei, precum şi numele d-lui *V. Pupăză,* revizor şcolar al judeţului Sălaj, pentru ajutorul dat la recrutarea elevilor.

Din pricina unor dificultăţi interne ale Şcoalei, dar mai ales a împrejurărilor de natură generală, foarte viu resimţite în această regiune de frontieră, instituţia n'a putut funcţiona în întâiul an de existenţă aşa cum am fi dorit. Şcoala n'a avut decât două serii de elevi, în loc de trei, iar numărul elevilor n'a fost prea urcat.

Cursurile seriei I au început la 25 Oct. cu 25 elevi, recrutaţi cu ajutorul despărţămintelor de plasă, de pe întreg teritoriul judeţului. Ele au durat până la 18 Decemvrie, predându-se în acest răstimp 284 de ore dintre care 103 din domeniul agriculturii, 102 de cultură generală, 70 de practică în fermă şi 9 de igienă.

Cursurile seriei a II au început la 15 Ianuarie cu 29 elevi, recrutaţi în deosebi din regiunea deluroasă a judeţului — în vederea propagandei pomicole şi viticole. Au participat şi doi ţărani din jud. Târnava-Mică şi 1 din jud. Satu-Mare. Cursurile au durat fără întrerupere până la 15 Martie, predându-se în total 370 de ore, dintre care 138 din domeniul agriculturii, 74 de cul-

tură generală, 68 de educaţie naţională, muzică şi lectură, 75 de practică agricolă şi 15 de igienă.

Corpul profesoral a fost format pe de o parte din profesorii şcoalei, iar pe de alta din profesori şi conferenţiari puşi la dispoziţie de despărţămîntul nostru din Şimleu (pentru disciplinele spirituale).

Invăţământul a avut un caracter de educaţie integrală, cu precădere pentru îndeletnicirile agricole. Programa analitică a fost alcătuită de profesori în colaborare cu eforia şcolară. In elaborarea ei s'a ţinut seamă de pregătirea elevilor şi de principiul regional.

De mare folos au fost excursiile şi vizitele pe care le-au făcut elevii la gospodăriile din comunele apropiate, precum şi la câteva ferme şi fabrici.

In vederea unei cât mai largi propagande pentru şcoală, elevii au dat serbări în comunele din apropiere, iar la sfârşitul cursurilor au organizat, sub conducerea profesorilor, festivaluri, la care au participat reprezentanţii instituţiilor mai de seamă din judeţ şi un numeros public din Şimleu. Elevii ambelor serii au primit cu acest prilej premii în cărţi, unelte agricole şi seminţe, puse la dispoziţie de M. Sa Regele (25 de pluguri), Ministerul de Agricultură, Camera Agricolă a jud. Sălaj (unelte şi cărţi). „Astra" Centrală (cărţi). Şcoala a fost întreţinută din bugetul Ministerului de Agricultură şi din ferma proprie. „Astra" Centrală a restituit cheltuielile de drum ale elevilor, a cumpăzat un aparat de radio pentru şcoală şi a plătit un onorar profesorilor, puşi la dispoziţie de către despărţământul Sălaj. Toate mulţumirile noastre Camerei de Agricultură sălăjene pentru subvenţia acordată şcoalei şi pentru ajutorul dat la premierea elevilor.

Intre 4—8 Iunie a. c., profesorii şcoalei au vizitat acasă pe treizeci dintre elevii lor, vizită extrem de utilă nu numai pentru ţărani, cărora li s'au putut da îndrumări practice pentru punerea în aplicare a învăţăturilor primite, dar şi pentru profesori, cari au cules informaţii foarte preţioase pentru adaptarea programei la realităţile judeţului.

Iată cum s'a scurs anul I al celei dintâi Şcoale superioare ţărăneşti permanente de dincoace de Carpaţi. Avem credinţa că ea va deveni, în curs de câţiva ani, cea mai îndrăgită şi cea mai utilă instituţie a ţărănimii sălăjene.

In județul *Alba* au fost organizate în acest an școale țărănești la:

Alba-Iulia. Școală cu internat, organizată de despărțământul central din această localitate, condus de dl *Eugen Hulea*, Insp. gen. școl. Cursurile au durat dela 10 la 26 Febr. și au fost urmate de 20 de țărani din satele apropiate. Lecțiunile s'au făcut după programa tip a „Astrei". Le sfârșitul lor s'au împărțit premii în cărți.

Despărțământul central a mai organizat cursuri locale în comunele *Oarda-de-Jos, Ciugud, Galtiu, Mihalț* și *Galda-de-Jos.*

Școala țărănească din Zlatna.

S'au ținut câte 3—4 lecțiuni, de trei ori pe săptămână, în fiecare din aceste comune, cu participarea stăruitoare a țăranilor maturi. Cursurile au durat dela 20 Febr. la 14 Martie. Profesorii s'au deplasat, în cea mai mare parte, din Alba-Iulia. S'au împărțit și aici premii în cărți.

Pentru organizarea acestor școale, „Astra" Centrală a subvenționat desp. cu 10.000 Lei, iar Primăria orașului Alba-Iulia cu 6000 Lei.

Au colaborat la ele 45 de conferențiari, care au ținut un total de 159 lecțiuni.

Zlatna. Şcoală ţărănească locală, organizată de despărţământul din această localitate, condus de pr. *I. Fodorean.* Director de studii a fost dl *Ioan Popa,* prefectul Şoimilor din Alba. Cursurile au durat dela 1 Ianuarie la 19 Februarie, în fiecare zi dela orele 19—23. Ele au fost urmate în mod regulat şi cu multă însufleţire, de 99 de ţărani din Zlatna, între 15—65 de ani. S'au ţinut în total 115 lecţiuni, după programa tip a „Astrei", adaptată cu multă pricepere la nevoile locale. Dl Popa a insistat asupra cooperaţiei, contribuind astfel la întărirea cooperativei „Astrei" din această localitate. Tot d-sa a ţinut 39 de ore de conversaţie cu ţăranii asupra nevoilor locale. Profesori au fost intelectualii din Zlatna. Şcoala a avut marea cinste să fie vizitată de dl *Prof. N. Cornăţeanu,* Ministrul Agriculturii, care a vorbit ţăranilor despre metodele noi în agricultură, întreţinându-se foarte prietenos cu ei.

In jud. *Arad* au fost organizate şcoli ţărăneşti locale la:

Pecica. Şcoala ţărănească pentru bărbaţi, organizată de despărţământul din această localitate, condus de dl primpretor *F. Imbuzeanu.* Cursurile au durat zilnic dela 20 Febr. la 2 Aprilie şi au fost urmate de 94 ţărani.

Pecica. Şcoală ţărănească pentru femei, organizată de acelaşi desp., cu aceeaşi durată şi cu participarea a 29 ţărance.

Semlac. Şcoală ţărănească pentru bărbaţi, organizată de Cercul cultural din această localitate, între 26. II şi 21. III.

Olari. Şcoală ţărănească pentru bărbaţi, organizată de Cercul cultural din această localitate, între 2 Febr. şi 21 Martie.

Din pricina evenimentelor externe şcolile au trebuit să-şi întrerupă cursurile înainte de epuizarea programei.

Nădlac. Şcoala ţărănească locală, mixtă, organizată de despărţământul, de plasă din această localitate, condus de dl *C. V. Ursulescu.* Cursurile au durat în luna Martie. Ne lipsesc date mai amănunţite asupra ei.

In judeţul *Bihor* am avut Şcoalele ţărăneşti dela:

Oradea. Şcoală ţărănească cu internat pentru bărbaţi, organizată de despărţământul central, condus de dl *Dr. Teodor Popa.* Au participat la ea 35 de elevi, recrutaţi din mai multe comune ale judeţului. Cursurile au durat dela 16 Ian. la 12 Febr. Ele au fost ţinute de intelectualii despărţământului. A fost urmată programa tip a „Astrei". S'au ţinut în total 100 de lecţiuni.

Băile Felix. Şcoală ţărănească organizată de despărţământul central judeţean, pentru ţăranii din comunele apropiate. Au participat vreo 90 ţărani, din 6 comune. Veneau la ora 2 p. m. şi se întorceau acasă la orele 6. S'au ţinut în total şi aici, 60 de lecţiuni, după programa tip a „Astrei". Profesorii se deplasau zilnic dela Oradea. Cursurile au durat dela 6—19 Martie.

Cefa. Şcoală ţărănească pentru bărbaţi, organizată cu concursul Căminului cultural din această localitate. Cursurile au durat trei săptămâni.

In organizarea acestor şcoale, despărţământul a fost ajutat de Camera de Agricultură a jud. Bihor, care a dat o subvenţie

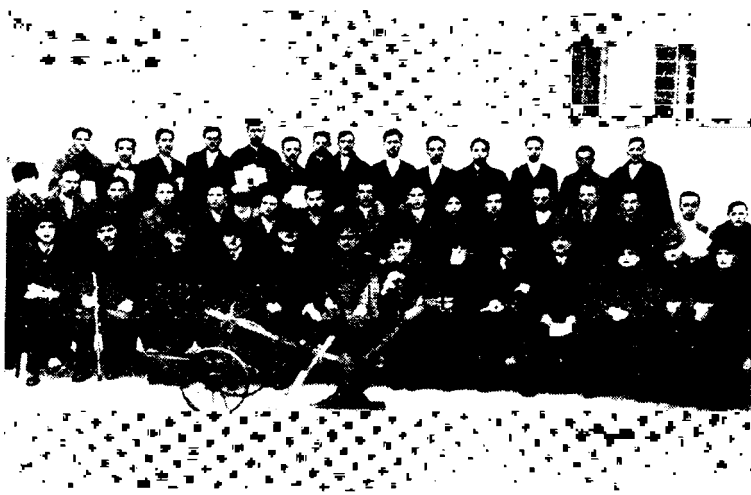

Şcoala ţărănească organizată de Desp. central judeţean din Oradea.

de 20.000 Lei. Cu aceeaşi sumă a contribuit „Astra" Centrală. La închiderea cursurilor, s'au organizat serbări. Elevii au primit premii în cărţi şi unelte agricole.

Salonta. Şcoală ţărănească pentru femei, organizată de despărţământul de plasă din această localitate, condus de pr. *Liviu Lărgeanu.* Cursurile au început la 15 Ian. şi s'au închis la 5 Martie, fiind cercetate de 38 eleve, recrutate dintre coloniste. Majoritatea lecţiunilor au avut de obiect gospodăria practică. La încheierea cursurilor s'a împărţit elevelor, în cadrul unei festivităţi, premii în valoare de 5330 Lei, compuse din obiecte casnice de primă necesitate şi seminţe de zarzavat.

Tinca. Şcoală ţărănească cu internat, organizată de despărţământul de plasă din această localitate, condus de dl *Dr. A. P. Bănuţiu,* care a fost şi directorul priceput al şcoalei. Cursurile au durat dela 9 la 20 Decemvrie, fiind urmate de 34 ţărani între 19 şi 38 ani, recrutaţi din mai multe comune ale plasei. S'au ţinut în total 104 lecţiuni, după programul tip al „Astrei", adaptat nevoilor locale. Au avut loc şi şedinţe cu proiecţiuni, în care s'a arătat elevilor gospodării, răsadniţe, animale de rasă din ţară şi străinătate. Elevii au vizitat apoi Camera de Agricultură din Oradea şi institutele ei, precum şi ferma Şcolii Normale de Fete din această localitate. Cursurile s'au încheiat printr'un examen şi un festival, la care s'au împărţit premii constând din maşini şi unelte agricole, altoi şi puieţi, ouă pentru paseri de rasă, seminţe şi cărţi. Şcoala a fost subvenţionată de „Astra" Centrală, Camera de Agricultură a jud. Bihor, Primăriile comunei Tinca şi a comunelor din care au fost recrutaţi elevii.

Despărţământul central *Caransebeş* ne-a dat la:

Caransebeş. Şcoală ţărănească cu internat, pentru bărbaţi, organizată de despărţământul central, condus de dl *Dr. C. Corneanu.* Cursurile au fost urmate de 30 de ţărani, recrutaţi din satele aparţinătoare plăşii. Ele au durat trei săptămâni, în cursul lunei Februarie. S'a avut în vedere programul tip al „Astrei". Elevii au fost găzduiţi în internatul liceului „Traian Doda" şi a Şcoalei Normale „Ioan Popasu". Deschiderea şi închiderea cursurilor s'a făcut în cadre sărbătoreşti. S'au împărţit elevilor certificate de frecvenţă.

In judeţul *Caraş* am avut şcoalele locale din:

Berlişte. Şcoală pentru ţărani din această comună şi din satele apropiate: Milcoveni, Rusova-Nouă, Rusova-Veche şi Ciontea. Cursurile au fost urmate în mod regulat de 65—70 ţărani. Ele au fost plănuite pentru un an, au trebuit să fie însă întrerupte din cauza concentrărilor.

Comorâşte. Şcoală ţărănească locală, urmată de 70—80 ţărani. Şi ea a trebuit să-şi întrerupă cursurile din aceleaşi motive. Ambele şcoale au fost organizate la iniţiativa şi cu largul concurs al despărţământului central din *Oraviţa,* condus de harnicul său preşedinte *Ilie Rusmir.*

In judeţul *Ciuc* au funcţionat următoarele Şcoale ţărăneşti locale:

Sândominic, cu 337 elevi;
Tomeşti, cu 250 elevi;
Dăneşti, cu 125 elevi;
Plăeşii-de-Jos, cu 102 elevi;
Imper, cu 84 elevi;
Ciucsângheorghe, cu 79 elevi;
Armăseni, cu 70 elevi;
Sâncrăeni, cu 48 elevi;
Frumoasa, cu 30 elevi.

Toate aceste şcoale au durat câte trei săptămâni şi au fost organizate de despărţământul central judeţean, prezidat de dl *Spiru Tudor.* S'au ţinut la fiecare din ele câte 35 lecţiuni, de către intelectualii din Miercurea-Ciuc sau din localităţile respective. S'a urmat programul tip al „Astrei". Şcoalele au fost subvenţionate de „Astra" Centrală.

Voşlobeni, cu 38 elevi;
Mureş Izvor, cu 27 elevi;
Hodoşea, cu 42 elevi;
Tulgheş, cu 38 elevi;
Joseni, cu 50 elevi;
Ciumani, cu 52 elevi.

Şcoale de aceeaşi durată şi caracter, organizate de despărţământul de plasă *Gheorgheni,* condus de dl *Teodor Chindea.*

Profesorii s'au deplasat, în cea mai mare parte din Gheorgheni. La serbarea dela închiderea cursurilor s'a distribuit elevilor pluguri şi seminţe cu preţ redus, iar, în mod gratuit, altoi şi cărţi. S'au primit şi aici subvenţii dela „Astra" Centrală şi dela Ministerul Educaţiei Naţionale.

Sânmărtin, cu 87 elevi, de aceeaşi durată şi caracter, organizată de despărţământul de plasă din această localitate, condus de dl *Silviu Bot.* S'au ţinut în total 42 lecţiuni. „Astra" Centrală a acordat o subvenţie de 3000 Lei.

In judeţul *Hunedoara,* au funcţionat Şcoale ţărăneşti la:

Sântandrei. Şcoală ţărănească locală, organizată de desp. central, condus de dl *Dr. Emil Caba.* S'au ţinut în total 36 de lecţiuni în 16 zile, după programul „Astrei".

Geoagiu. Şcoală ţărănească cu internat, organizată de despărţământul de plasă din această localitate, condus de domnul *Dr. I. Martin.* Cursurile au durat dela 14—16 Nov. şi 10—20

Ianuarie şi au fost urmate de 118 elevi, între 18—40 ani, recrutaţi din satele plăşii. Ei au fost găzduiţi la Şcoala de Agricultură din Geoagiu, care a contribuit de altfel în largă măsură la organizarea şi întreţinerea şcoalei. S'a urmat programul tip al „Astrei". Cu ocazia închiderii cursurilor s'a distribuit elevilor 4 pluguri, dăruite de M. S. Regele şi pomi, dăruiţi de Camera de Agricultură din Deva. „Astra" Centrală a acordat şcoalei o subvenţie de 5000 Lei.

Dobra. Şcoală de croitorie pentru fete, organizată de despărţământul local, condus de protop. *Iosif Morariu.* S'au predat de două ori pe săptămână, dela 2 Febr. la 25 Martie, croitoria pentru uzul casei. Şcoala a fost condusă de D-şoara prof.-maestră Elena Comşa.

Livezeni. Şcoală ţărănească locală cu două secţii: una pentru bărbaţi şi alta pentru femei, separat. Cursurile au durat dela 15 Ianuarie la 13 Martie, după programul tip al „Astrei", fiind urmate regulat de 53 bărbaţi şi 67 femei. Conducerea şcoalelor au avut-o sotii *Simion* şi *Aurelia Suciu.* Profesorii s'au deplasat, în parte, dela Petroşeni.

Iscroni. Şcoală ţărăuească locală. Cursurile au durat dela 5 la 12 Febr. în fiecare zi. A fost urmată de 60 de bărbaţi.

Ambele şcoale au fost organizate de despărţământul de plasă Jiu din *Petroşeni,* condus de Pr. Prot. *I. Duma.*

In judeţul *Maramureş* au fost organizate şcoale ţărăneşti la:

Deseşti. Şcoală ţărănească locală pentru bărbaţi, organizată de Cercul cultural, în colaborare cu Serviciul Agricol judeţean şi Şcoala de Horticultură din Băcicoi. A fost urmată de 30 elevi între 25 - 40 ani, timp de 5 luni. Cursurile s'au ţinut de câte 5 ori pe săptămână după programul „Astrei".

Săpânţa. Şcoală locală pentru bărbaţi, organizată de Cercul cultural cu concursul despărţământului central şi al Serviciului Agricol judeţean. Cursurile au durat 3 luni, de 4 ori pe săptămână, după programul „Astrei". A fost urmată de 30 elevi între 25—40 ani.

Ieud. Şcoală pentru bărbaţi, locală, organizată de Cercul cultural cu concursul Serviciului Agricol judeţean. A durat 3 luni de 3 ori pe săptămână, fiind urmată de 60 elevi între 25—40 ani.

Vad. Şcoală ţărănească locală organizată de Cercul cultural local cu concursul despărţământului central şi al Serviciului

Agricol județean. A durat 4 luni de 3 ori pe săptămână, fiind urmată de 30 țărani, între 25—40 ani.

Vișeul de sus. Școală locală pentru bărbați, organizată de Cercul cultural, cu concursul desp. central și a Serv. Agr. județean. Cursurile au durat 3 luni, de trei ori pe săptămână, fiind urmate de 50 țărani, între 25—40 ani.

Vișeul de sus. Școală locală pentru femei, organizată de Cercul cultural cu concursul despărțământului central și al Serviciului Agricol județean. Cursurile au durat 3 luni, de trei ori pe săptămână și au fost urmate de 40 eleve între 18—40 ani. S'a respectat programul tip al „Astrei".

Sighet. Școală țărănească locală pentru bărbați, organizată de despărțământul central cu concursul Serviciului Agricol județean. Cursurile au durat 3 luni, de trei ori pe săptămână. Au fost urmate de 50 elevi între 25—40 ani. S'a avut în vedere programul tip al „Astrei".

Sighet. Școală locală pentru femei, organizată de despărțământul central cu concursul Serviciului Agricol județean. Cursurile au durat 3 luni de 4 ori pe săptămână, fiind urmate de 40 eleve. S'a avut în vedere programul tip al „Astrei".

Toate aceste școale au fost urmărite de aproape de dl *Dr. V. Ilea,* președintele despărțământului central.

Cursurile au început în cadre sărbătorești, n'au putut fi însă încheiate din pricina concentrărilor.

Elevilor li s'a dat rechizite de scris și material pentru combaterea bolilor la oameni și pomi.

Școalele au fost subvenționate de Comitetul central al „Astrei".

In județul *Mureș* am avut școalele țărănești dela:

Târgu-Mureș. Școală cu internat, pentru bărbați, organizată de despărțământul central, condus de dl *Dr. I. Bozdog.* A fost urmată de 25 țărani, între 21—27 ani. Ei au fost găzduiți la liceul „Papiu Ilarian". Cursurile au durat 30 de zile. S'a urmat programul tip al „Astrei". N'au lipsit nici lecțiunile de muzică și jocuri. S'au ținut în total 140 de ore. Practica a fost urmată la ferme, grădini de pomi. S'au făcut și proecțiuni. Deschiderea și închiderea cursurilor s'a făcut în cadre sărbătorești. Țăranii au primit fiecare câte o garnitură de unelte pentru pomicultură. Li s'a distribuit și cele 6 pluguri dăruite de M. Sa Regele. Elevii

au aranjat o expoziție de unelte agricole. De altfel li s'a ținut un curs special de repararea și confecționarea acestor unelte.

Târgu-Mureș. Școală țărănească pentru femei, organizată de despărțământul central. A fost urmată de 16 fete, între 17—21 ani, recrutate din satele apropiate orașului. Cursurile au durat 32 de zile. S'a avut în vedere programul tip al „Astrei", cu precădere pentru gospodărie și țesut. S'au ținut în total 210 lecțiuni. Elevele au fost găzduite la liceul „Unirea".

Inchiderea cursurilor s'a făcut deodată cu a școalei pentru țărani, printr'o serbare comună. Fiecare elevă a primit drept premiu câte un costum național, lucrat în cursul lecțiunilor, apoi câte un pachet cu semințe de zarzavat.

Școalele au fost subvenționate de „Astra Centrală", Primăria Tg.-Mureș și Camera Agricolă.

„Elevii s'au dus cu cele mai frumoase impresii și cu regretul că au fost prea scurte cursurile — spune dl Bozdog în raportul dsale — iar profesorii au rămas profund impresionați: de simțul de disciplină, curățenie, interesul și seriozitatea cu care au fost ascultați și de afecțiunea cu care s'au atașat de ei țăranii care au plecat cu lacrimi în ochi dela școală".

Afară de aceste școale, despărțământul a organizat, în colaborare cu Camera Agricolă, cursuri agricole de câte 3—4 zile, în comunele *Mureșeni, Cristești, Ungheni, Tirimia, Hărtău* și *Moșeni.*

Reghin. Școală cu internat, pentru bărbați, organizată de despărțământul din această localitate, condus de dl *Dr. Eug. Nicoară.* Cursurile au fost urmate de 52 elevi și au durat dela 8—20 Ianuarie, ținându-se în total 78 ore.

Reghin. Școală cu internat pentru femei, organizată de despărțământ. A fost urmată de 33 eleve. Cursurile au durat dela 7—28 Februarie, după programul „Astrei". Cheltuielile au fost suportate de președintele despărțământului.

La închiderea cursurilor s'a distribuit elevilor și elevelor broșuri cu îndrumări practice și de cultură generală.

Iclănzel. Școală țărănească locală, pentru bărbați, organizată de Cercul cultural, în colaborare cu despărțământul de plasă din *Band,* condus de dl *Toma Anucuția.* Cursurile au durat dela 26 Februarie la 12 Martie. Profesorii s'au deplasat în parte dela Band și Tg.-Mureș. S'au ținut zilnic câte 3—4 lecțiuni.

Râciu şi *Bozed.* Şcoli ţărăneşti locale, organizate de despărţământul de plasă din Răciu, condus de Prot. *Simion Nicoară.* Ne lipsesc date mai amănunţite asupra lor.

In judeţul *Năsăud* a fost organizată o şcoală ţărănească la:

Bistriţa. Şcoală ţărănească cu internat, organizată de despărţământul central judeţean condus de dl *I. Pavel.* A avut 24 ţărani între 17—35 ani, recrutaţi din 15 sate. Cursurile au durat dela 7—28 Februarie, după programul „Astrei". S'au predat în total 129 lecţiuni. La începutul şi la sfârşitul cursurilor au avut

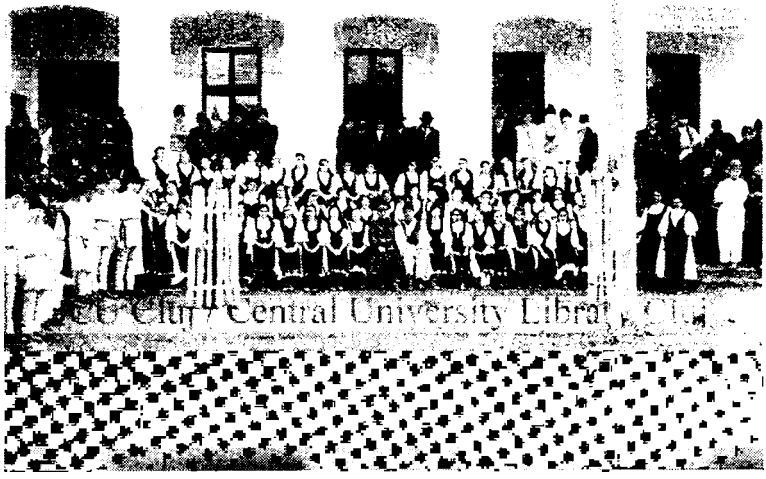
Cluj Central University Library Cluj

Şoimanele la Şcoala ţărănească din Ocland — Odorhei, 1939.

loc festivităţi. Ţăranii au primit rechizite de scris şi cărţi dela dl Gh. Mateiu şi seminţe de napi dela Camera Agricolă. Şcoala a fost subvenţionată de Comitetul Central al „Astrei", Camera Agricolă şi Banca „Aurora". Elevii au fost găzduiţi la Cercul de Recrutare din Bistriţa, iar masa li s'a servit la internatul liceului „Al. Odobescu".

In judeţul *Odorheiu* am avut în acest an şcoale ţărăneşti la:

Satu-Mare. Şcoală ţărănească pentru ţăranii şi ţărancele din localitate, organizată de despărţământul central, condus de Prot. *Gh. Rusan.* Cursurile au durat dela 4—25 Martie, fiind urmată de 24 bărbaţi şi 14 femei. Profesorii s'au deplasat din Odorheiu. La sfârşitul cursurilor s'a organizat o serbare, iar elevii au

primit, drept premii, unelte agricole — bărbaţii, iar femeile: basmale şi batiste.

Ocland. Şcoală ţărănească cu internat, pentru bărbaţi, ordanizată de despărţământul de plasă din această localitaie, condus de harnicul şi jertfitorul lui preşedinte *Dr. M. Cionca.* A fost urmată de 26 ţărani, recrutaţi din mai multe comune ale plăşii. La lecţiuni au asistat şi alţi ţărani din Ocland. Cursurile au durat dela 22 Ianuarie la 12 Februarie, după programul tip al „Astrei". Elevii au fost supuşi instrucţiunii şoimăneşti. S'a insistat asupra disciplinelor naţionale, foarte necesare în această regiune secuizată.

Vârghiş. Şcoală ţărănească cu internat, pentru femei, organizată de desp. de plasă din Ocland. Cursurile au durat dela 22. I la 12. II fiind urmate de 18 eleve, recrutate din mai multe comune. Ele au fost găzduite în localul şcoalei primare, iar masa şi-au pregătit-o în regie proprie. In lecţiuni s'a insistat asupra disciplinelor naţionale, a gătitului şi a ţesutului (cusături naţionale). Pentru completarea lecţiunilor practice au fost angajate două femei din comuna Augustin. Elevele au fost supuse disciplinei şoimăneşti. Directorul şcolii a fost pr. *I. Popa.*

Mereşti. Şcoală ţărănească cu internat, pentru fete, organizată de desp. din Ocland. Cursurile au avut aceeaşi durată şi au fost urmate de 17 eleve, recrutate din mai multe comune. Ele au fost găzduite în localul dispensarului. Masa în regie proprie. Aceleaşi lecţiuni ca la Vârghiş. Director de studii a fost pr. *Gh. Todoran.*

Mărtiniş. Şcoală ţărănească, cu internat, pentru femei, organizată de desp. din Ocland. A fost urmată în acelaş răstimp, de 20 eleve. recrutate din mai multe comune. Găzduirea s'a făcut în localul şcoalei primare, iar masa, în regie proprie. Lecţiunile după acelaşi program, ca la Vârghiş. Director de studii dl *I. Stroia.*

Şcoalele organizate de desp. *Ocland* au fost urmate numai de Români secuizaţi, de aceea în predarea lecţiunilor s'a avut în vedere readucerea acestora la românism. S'a cultivat limba, cântecul, dansul şi mai ales costumul naţional. S'a distribuit până acum elevilor acestor şcoale 120 costume, donate de despărţământ.

In internate s'a respectat o disciplină severă. Programul începea la orele 6.30 şi dura până la orele 9.30 seara. S'a predat la fiecare şcoală câte 210 ore.

La sfârşitul cursurilor s'a ţinut examen, apoi o serbare comună, a tuturor şcoalelor, în Ocland, cu un program executat de elevi şi eleve. S'au împărţit şi premii, constătătoare din cărţi, îngrăşăminte chimice şi diferite obiecte de gospodărie. Elevele au primit costume. La serbare a luat parte public din întreaga plasă, oficialităţile şi reprezentanţii conducerii Şoimilor din Cluj.

Şcoalele au fost subvenţionate de „Astra" Centrală.

„De cinci ani, de când am înfiinţat aceste şcoale — spune d-l Dr. Cionca, în raportul d-sale — constatăm un progres îmbucurător pe terenul reromânizării. Mai mult: putem dovedi că numai acele elemente revin la matcă din convingere, care au urmat cursurile acestor şcoli".

Sângeorgiul-de-Pădure. Şcoală ţărănească locală, organizată de despărţământul de plasă din această localitate. Cursurile au durat dela 19 Februarie la 5 Martie fiind urmate de 200 elevi. La închiderea cursurilor, care s'a făcut în cadre solemne, s'a distribuit elevilor altoi şi seminţe, donate de Camera Agricolă din Odorheiu.

In judeţul *Sălaj,* a funcţionat Şcoala superioară ţărănească dela *Şimleul-Silvaniei,* despre care am raportat mai sus. La recrutarea elevilor au contribuit toate despărţămintele din acest judeţ.

In judeţul *Satu-Mare* a funcţionat în acest an o şcoală ţărănească locală în comuna *Copalnic-Mănăştur,* organizată de despărţământul de plasă din această localitate, condusă de prot. *Emil Dragomir.* Cursurile au durat dela 1 Februarie la 20 Martie. Ne lipsesc date asupra funcţionării ei.

In judeţul *Severin* am avut la:

Lugoj. Şcoală ţărănească cu internat, pentru bărbaţi, organizată de despărţământul central condus de d-l *Dr. A. E. Peteanu.* A fost urmată de 32 elevi, recrutaţi din mai multe comune. Cursurile s'au ţinut la Şcoala Agronomică din această localitate, care a dat un real concurs la organizarea şcoalei. S'a urmat programul tip al „Astrei", cu precădere pentru îndeletnicirile agricole.

In judeţul *Sibiu* s'au organizat şcoale ţărăneşti la:

Sibiu. Şcoală ţărănească cu internat, pentru bărbaţi, organizată de despărţământul central condus de d-l *Silviu Ţeposu.* Cursurile au durat dela 6—18 Februarie, fiind urmate de 38 ţărani recrutaţi din întreg judeţul. S'a urmat programul tip al „Astrei".

Orlat. Şcoală ţărănească cu internat, pentru femei, organizată de despărţământul „Astrei", în colaborare cu organele Ministerului Sănătăţii. A fost urmată timp de patru săptămâni de 18 eleve, recrutate din întreg judeţul. S'a insistat în deosebi asupra igienei şi îngrijirei copilului mic precum şi asupra culturii zarzavaturilor şi a gătitului.

Ocna-Sibiului şi *Mândra.* Şcoli ţărăneşti locale, organizate de desp. de plasă din Ocna-Sibiului, condus de d-l *Nic. Albu,* cu concursul Camerei Agricole a jud. Sibiu. Ne lipsesc date asupra lor.

In jud. *Someş* am avut şcoale ţărăneşti la:

Gârbău. Şcoală ţărănească locală mixtă, organizată de despărţământul de plasă din această localitate, condus de d-l *Dr. Valer Ilea.* Cursurile au durat 3 luni, fiind urmate de 85 bărbaţi şi femei.

In judeţul *Târnava-Mică* s'au organizat în acest an cursuri ţărăneşti locale în comunele:

Spini (21—30 Nov),
Ţapu (9—17 Dec.),
Veza (19—23 Dec.),
Ciufud (2—8 Ian.),
Crăciunelul-de-Jos (10—18 Ian.),
Sâncel (19—27 Ian.),
Cisteiu (12 Ian.—10 Febr.),
Bucerdea-Grânoasă (7—23 Martie).

Numărul elevilor au variat între 70 şi 120. S'au predat zilnic lecţiuni după programul „Astrei", de către profesori şi intelectuali cari s'au deplasat în cea mai mare parte din Blaj. Cursurile s'au organizat de către Despărţământul central, condus de d-l *Şt. Manciulea,* cu concursul Camerei de Agricultură din Blaj. La închiderea cursurilor au avut loc serbări. Cursurile au fost subvenţionate de „Astra" Centrală şi de Ţinutul Mureş.

Ţapu şi *Bucerdea-Grânoasă.* Cursuri de gospodărie pentru femei, cu o durată de 7 zile.

Cetatea-de-Baltă. Şcoală ţărănească locală, organizată de despărţământul de plasă din *Diciosânmărtin,* condus de *I. Vulcuţiu,* cu concursul Camerei Agricole din Blaj. Cursurile au durat zilnic dela 16—28 Ianuarie, fiind urmate de 70—100 ţărani. La închiderea cursurilor s'a ţinut o serbare, când a fost donată ţăranilor o bibliotecă agricolă. Şcoala a fost subvenţionată de „Astra" Centrală.

In județul *Timișoara* am avut în anul acesta școale țărănești la:

Ciacova. Școală pentru țărani, cu internat, în două serii. Lecțiunile seriei I au durat dela 2—18 Decemvrie, iar ale seriei a II a dela 16 Ian. la 5 Februarie.

Ciacova. Școală pentru gospodinele din localitate. Cursurile au durat dela 22 Ian. la 12 Februarie.

Petroman. Școală locală, pentru țărani. Cursurile au durat dela 9 Ian. la 5 Februarie.

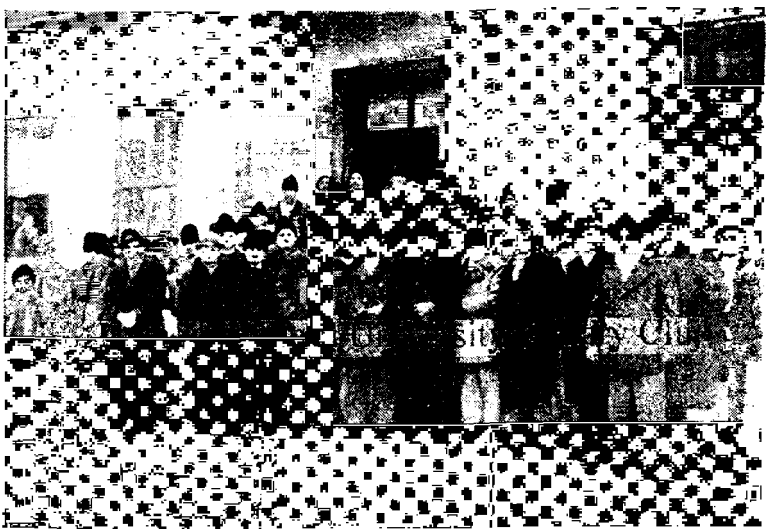

Școala țărănească din Cetatea de Baltă, organizată de Desp. din Diciosânmărtin.

Ghilad. Școală pentru țărancele din localitate. Lecțiunile au avut aceeași durată.

Jebel. Școală pentru tinerii premilitari, dela 6 Decemvrie la 15 Martie.

Aceste școale au avut în total 172 elevi, dintre care 140 bărbați și 32 fete. Ele au fost organizate de despărțământul de plasă din *Ciacova,* condus de inimosul și întreprinzătorul lui președinte *I. Călțun,* Școala de Agricultură din localitate și-a dat și ea prețiosul concurs, la școlile pentru bărbați, iar profesoarele Gimnaziului la școalele pentru femei. S'au ținut în total 509 conferințe, din care mai bine de jumătate din domeniul Agriculturii

şi al Economiei casnice. S'au făcut şi proiecţiuni. Şcoalele au fost subvenţionate de Regionala bănăţeană a „Astrei".

In judeţul *Treiscaune* am avut şcoale ţărăneşti în comunele: *Vâlcele, Araci, Ariuşd, Hăghig, Iarăş* şi *Arini.* Cursuri organizate de despărţământul central, condus de dl *Eug. Sibianu.* Au durat zilnic între 10 şi 20 Februarie, fiind urmate în total de 450 ţărani. S'au predat în fiecare comună câte 27 ore, după programul „Astrei", de către intelectualii localnici şi cei din Sf. Gheorghe. S'au ţinut serbări la sfârşitul lecţiunilor.

Aita-Mare. Şcoală ţărănească pentru Românii maghiarizaţi din această comună, organizată de Cercul cultural din comună.

Elevii Şcoalei ţărăneşti din Luduş (jud. Turda), cu premiile primite la sfârşitul cursurilor.

A fost urmată de 50 de ţărani între 17—35 ani. Cursurile au durat dela 15 Oct. la 12 Apr. ţinându-se zilnic câte 2—3 ore, după programul „Astrei", cu precădere pentru disciplinele naţionale.

Ozun. Şcoală ţărănească pentru femei, cu internat, organizată de despărţământul de plasă din această localitate condus de Pr. *I. Folea.* Cursurile au durat dela 1—28 Febr. fiind urmate de 26 eleve, între 17—45 ani, recontate din 3 comune. Lecţiunile (în total 115 ore) au urmat programul tip al „Astrei", cu insistenţă asupra gătitului şi ţesutului. Despărţământul şi-a amenajat în acest

scop un atelier propriu. Inchiderea cursurilor s'a făcut în cadre solemne. Elevele au primit cărți. Școala a fost subvenționată de „Astra Centrală".

In județul *Turda* am avut în acest an la:

Luduș. Școală țărănească pentru bărbați, cu internat, organizată de despărțământul de plasă din această localitate, al cărui președinte este dl *Dr. V. Russu*, cu largul concurs al Camerii de Agricultură a jud. Turda. Cursurile au fost urmate de 48 țărani, recrutați din comunele plășii. Ele au durat dela 6 la 19 Februarie, ținându-se în total 82 lecțiuni, după programul tip al „Astrei", cu precădere pentru îndeletnicirile agricole. S'au făcut și demonstrații cu proecțiuni, o excursie la ferma Sânger, vizite la gospodăriile țărănești, audiții de radio. Cursurile practice au fost făcute la Școala de Contabilitate și Educație Cooperatistă Agricolă din localitate. Atât la deschiderea, cât și la închiderea cursurilor s'au organizat festivități. S'a distribuit elevilor drept premii: 31 cocoși de rasă, 50 kg. sămânță de sfeclă, 20 abonamente la „Drumul Nou", broșuri și calendare.

Tabloul

școalelor țărănești în anul 1938/1939.

Nr. crt.	Despărțământul	Durata cursurilor	Nrul elevilor sau elevilor	Observări
1	Alba-Iulia	10/II-26/II	20	Bărbați
2	„ (Oarda de jos)	20/II-13/III	68	„
3	„ (Ciugud)	20/II-13/III	72	„
4	„ (Galtiu)	21/II-10 III	71	„
5	„ (Galda de jos)	23/II-14/III	82	„
6	„ (Mihalț)	21/II-10/III	120	„
7	Zlatna	1/I-19/II	99	„
8	Arad (Olari)	2/II-21/III	—	„
9	„ (Semlac)	26/II-21/III	—	„
10	„ (Pecica)	20 II-2/IV	94	„
11	„ „	20/II-2/IV	29	Femei
12	„ „	10/II-21/III	26	Meseriași
13	Bihor Oradea	16/I-12/II	35	Bărbați
14	„ (Băile Felix)	6/III-19/III	90	„
15	„ (Cefa)	3 săptămâni	—	„
16	Salonta	15/I-5/III	38	Femei
17	Tinca	9/XII-20/XII 1938	34	Bărbați

Nr. crt.	Despărţământul	Durata cursurilor	Nr. elevilor sau elevilor	Observaţiuni
18	Caraş (Berlişte)	un an	70	Bărbaţi
19	„ (Comorâşte)	—	70	„
20	Ciuc (Sândominic)	3 săptămâni	237	„
21	„ (Tomeşti)	„	250	„
22	„ (Dăneşti)	„	125	„
23	„ (Plăeşii de jos)	„	102	„
24	„ (Imper)	„	84	„
25	„ (Frumoasa)	„	30	„
26	„ (Sâncrăeni)	„	48	„
27	„ (Ciucsângheorghe)	„	79	„
28	„ (Armăşeni)	„	70	„
29	Gheorgheni (Voşlobeni)	„	38	„
30	„ (Mureş-Izvor)	„	27	„
31	„ (Hodorea)	„	42	„
32	„ (Tulgheş)	„	38	„
33	„ (Joseni)	„	50	„
34	„ (Ciumani)	„	52	„
35	Sânmărtin	„	87	„
36	Mociu	18/IV-31/V	190	Femei
37	Hunedoara (Geoagiu)	10/I-19/I	18	Bărbaţi
38	„ (Sântandrei)	—	—	„
39	Dobra	2/II-25/III	—	Femei
40	Jiu (Livezeni)	15/I-13/III	53	Bărbaţi
41	„ „	„ „	67	Femei
42	„ (Iscroni)	5/II-12 II	—	Bărbaţi
43	„ (Aninoasa)	1/II-15/IV	120	Muncitori mineri
44	Maramureş (Sighet)	2 luni	50	Bărbaţi
45	„ „	3 „	40	Femei
46	„ (Deseşti)	5 „	30	Bărbaţi
47	„ (Săpânţa)	3 „	30	„
48	„ (Vad)	4 „	30	„
49	„ (Jeu)	3 „	60	„
50	„ (Vişeul de sus)	3 „	50	„
51	„ „ „ „	3 „	40	Femei
52	Mureş (Tg. Mureş)	1/II-1/III	25	Bărbaţi
53	„ „ „	1/II-5/III	16	Femei
54	„ „ „	1/II-16/III	70	Bulgheri, zidari şi vopsitori
55	Band (Iclănzel)	26/II-12/III	—	Bărbaţi
56	Râciu (Bozed)	— —	—	„
57	Reghin	8/I-20 I	52	„
58	„	7 I-28/II	33	Femei
59	„	— —	46	Servitoare
60	Năsăud (Bistriţa)	7/II—28/III	24	Bărbaţi

Nr. crt.	Despărţământul	Durata cursurilor	Anul elevilor sau elevilor	Observaţiuni
61	„ „	1/I-15/III	50	Meseriaşi şi comercianţi
62	Odorheiu (Satul mare)	4/III-25/III	24	Bărbaţi
63	„ „ „	— —	14	Femei
64	„ (Sângeorgiul de Pădure)	19/II-5/III	200	Bărbaţi
65	Ocland	22/I-12/II	26	„
66	„ (Vărghiş)	22/I-12/II	18	Femei
67	„ (Mereşti)	22/I-12/II	17	„
68	„ (Mărtiniş)	22/I-12/II	20	„
69	Cop.-Mănăştur	1/II-20/III	—	Bărbaţi
70	Severin (Lugoj)	— —	32	„
71	Caransebeş	In Februarie	30	„
72	Sibiu	6/II-18/II	38	„
73	„ (Orlat)	4 săptămâni	18	„
74	„ (Ocna-Sibiului)	— —	—	Bărbaţi şi Femei
75	Gârbău	3 luni	85	„ „ „
76	Târnava Mare (Dârlos)	4 „	24	Femei
77	Mediaş	2 „	70	„
78	Târnava-Mică (Spini)	21-30/IX 1938	70	Bărbaţi
79	„ (Ţapu)	9-17/XII 1938	70	„
80	„ (Veza)	19-23/XII 1938	70	„
81	„ (Ciufud)	2/I-8/I 1939	70	„
82	Târnava-Mică (Crăciunelul de jos)	10 I-18/I	120	Bărbaţi
83	„ (Sâncel)	19/I-27/I	120	„
84	„ (Cisteiu)	2/II-10/II	70	„
85	„ (Micăsasa)	3/III-15/III	70	„
86	„ (Bucerdea Grânoasă)	7/III-23/III	120	„
87	Diciosânmărtin (Cetatea de Baltă)	16 I-28/I	100	„
88	Ciacova	2-18/XII 1938	140	„
89	„	16/I-5/II 1939		„
90	„ (Petroman)	9/I-5/II		„
91	„ (Jebel)	6/XII 1938-15/III 1939		„
92	„ (Ghilad)	9/I-5/II	32	Femei
93	„ „	22/I-12/II		„
94	Treiscaune (Vâlcele)	10/II-20/II	450	Bărbaţi şi femei
95	„ (Araci)	„ „		„ „ „
96	„ (Ariuşd)	„ „		„ „ „
97	„ (Hăghig)	„ „		„ „ „
98	„ (Arini)	„ „		„ „ „
99	„ (Iarăş)	„ „		„ „ „
100	„ (Aita-Mare)	15/X 1938-12 IV 1939	50	Bărbaţi
101	Ozun	1/II-28/II	26	Femei
102	Câmpia Turzii	30 de zile	60	„
103	Ludoş	6/II-19/II	48	Bărbaţi

Această podoabă a organizaţiilor „Astrei", condusă de tribunul ei dl Prof. *Dr. Iuliu Haţieganu,* secondat de secretarul general *Dr. T. Spârchez* şi de un ales corp de comandanţi şi instructori şi-a purtat şi în acest an cu vrednicie steagul, pe care străluceşte deviza: „Disciplină, vigoare şi conştiinţă naţională". Activitatea ei se caracterizează prin unitate, realism şi continuitate, principii care, după lupta anevoioasă a începutului, au ajuns astăzi să fie aplicate în mod firesc, cu dragoste şi entuziasm, asemenea unor virtuţi înăscute.

Manifestările Şoimilor la inaugurarea Casei Culturale din Mociu, jud. Cluj, 1939.

După strălucitul examen dat, în vara trecută, la serbările dela Praga, ale Socolilor, după spectacolul admirat la Abrud de reprezentanţii întregului pământ românesc, organizaţia avea motive să privească viitorul cu mândrie şi încredere în puterile proprii. Anul de activitate începea sub cele mai bune auspicii. El se încheie cu grandioasa manifestaţie dela Cluj, care sperăm să fie cea mai mare înălţime atinsă de Şoimi, în sborul lor victorios.

Activitatea unităţilor a fost oprită în primăvară, din pricina evenimentelor internaţionale, când un mare număr de comandanţi şi Şoimi au avut prilejul să răspundă apelului Patriei, al cărei

cult este una din poruncile de temelie ale instituției. S'a perdut astfel contactul cu satele, în perioada cea mai potrivită muncii șoimănești. Din această pricină nu s'au putut organiza în acest an șoimiade la înălțimea celor din anii trecuți. Au avut loc însă numeroase alte manifestări.

Pentru difuzarea cât mai largă a programului, precum și pentru pregătirea marilor manifestații de ansamblu, conducerea centrală a organizat la Cluj, în cursul lunei Ianuarie, cursuri de inițiere cu conducătorii satelor. Au luat parte la ele, în 4 serii de câte 3 zile, 150 de învățători, preoți și alți intelectuali. S'au făcut lecții de ideologie șoimănească, de propagandă culturală, exerciții fizice, dansuri naționale și coruri, urmate toate, cu un rar entuziasm.

Tot în vederea propagandei, conducerea centrală a continuat să scoată revista *„Șoimii Carpaților"*, bogată în articole de îndrumare și în cronici, prezentate în admirabile condiții tehnice.

Contactul cu unitățile nu s'a făcut însă numai în scris, ci prin deplasările frecvente ale conducătorilor, care au străbătut satele, încurajând, îndrumând, ajutând, crescând numărul unităților sau mărind efectivul lor. Tribunul a rostit o conferință de propagandă la Oradea și a luat parte la festivitățile organizate în primăvară de Șoimii din Satu-Mare. O delegație a conducerii centrale a participat la festivitatea școalelor țărănești ale Șoimilor din Ocland. S'a purtat astfel de grijă nu numai unităților din jud. Cluj, cari sunt cele mai numeroase și mai bine organizate, ci și Șoimilor din celelalte județe.

Lucrările la Parcul Sportiv „Regele Carol II" au progresat în mod simțitor. Bazinul de înnot este terminat. De altfel chiar și în stadiul actual, Parcul este o mândrie a Clujului, o adevărată binefacere pentru populația lui.

Organizația din județul Cluj dispune de 70 unități, împânzite pe întreaga suprafață a județului. Ea a comemorat la 1 Decemvrie, pe scena Teatrului Național din Cluj, Ziua Unirii Transilvaniei. S'au ținutcuvântări, s'au ascultat declamările artiștilor, dar s'a admirat mai ales corurile Șoimilor din *Zimbor* și *Sâncraiul Almașului*. Corul din urmă, condus cu o pricipere și o vocație de adevărat maestru de Pr. Prot. *Ștefan Răcășanu*, a fost invitat să comemoreze Unirea și la Radio, unde a susținut, în ziua de 3 Decemvrie, ora străjerilor, iar, seara, a dat un concert. De altfel muzica națională este nelipsită din programul unităților.

Aproape toate dispun de coruri, cari cântă la serviciul divin, organizează serbări locale sau câte un mic turneu. Astfel de manifestații ne-au dat unitățile din *Răscruci, Sânpaul, Suciag, Aghireș, Someșeni, Sâncraiul Almașului, Vultureni,* etc. Rezultatul acestei vieți muzicale, refăcută prin Șoimi aproape din nimic, a putut fi verificat la concursul Căminelor culturale, când corul din Sâncraiul Almașului a obținut premiul I pe țară.

Un progres asemănător trebue menționat și în cultivarea dansurilor naționale. Ele nu lipsesc din programul nici unui festival local sau de ansamblu. La același congres al Căminelor echipa de dansuri din *Feleac* a obținut premiul I pe țară.

S'a lucrat și în acest an pentru înmulțirea Caselor Naționale. Au fost inaugurate casele din *Ruginoasa, Tic, Arghiș, Stoboru* și *Mociu.* La inaugurarea celei din urmă a luat parte nu numai poporul din întreaga plasă, ci directorii și inspectorii Serviciului Social din întregul Ținut, invitați să asiste la începerea muncii pe teren. Marele număr de țărani și intelectuali au putut admira cu acest prilej și o mică Șoimiadă, cu programul ei obișnuit de exerciții de ansamblu, dansuri și cântece. O astfel de Șoimiadă a avut loc și la adunarea generală a despărțământului, ținută în comuna *Drag,* la 29 Iunie a. c.

Foarte vie a fost în acest an activitatea șoimănească în despărțământul *Huedin.* Au fost întemeiate, de către dl *Dr. S. Rusu,* comandantul local, 6 unități. Unitatea din Huedin a fost înzestrată cu o fanfară de 32 instrumente, care a putut fi admirată la Șoimiada dela Mociu.

In județul *Mureș* sunt în total 64 unități sătești. Numai Șoimii din *Reghin,* conduși de dl *Dr. Eugen Nicoară,* dispun de 40 unități. Contactul cu satele se face săptămânal. Se organizează și aici serbări cu cântece (aproape toate unitățile au coruri), dansuri, piese teatrale. La 10 Maiu a avut loc, în piața orașului Reghin o mare Șoimiadă. 800 Șoimi și Șoimane au executat exerciții de ansamblu cu coasa și cu grebla, au dansat și au cântat. Organizația din Reghin a transportat apoi la 8 Iunie, pe cheltuiala ei, 4 unități, la Tg. Mureș, unde au crescut strălucirea serbărilor prin manifestația lor.

Echipa din *Socol* a luat parte la congresul din Hamburg a organizației „Kraft durch Freude", unde a stors admirația streinilor prin dansurile și costumele ei.

Jocurile naţionale sunt, de altfel foarte cultivate şi în acest despărţământ, cu o atât de bogată şi originală floră de dansuri.

S'a continuat apoi cu munca de folos obştesc. Şoimii din Arian au ajutat la clădirea şcoalei; cei din Habic, Mureş-Mort, Jabeniţa, Ruşi-Munţi au plantat pomi. S'a lucrat cu febrilitate la terminarea caselor naţionale din Reghin, Ibăneşti-Sat, Ibăneşti-Pădure, Goreni.

S'au ridicat apoi 4 monumente şi 18 troiţe în memoria eroilor.

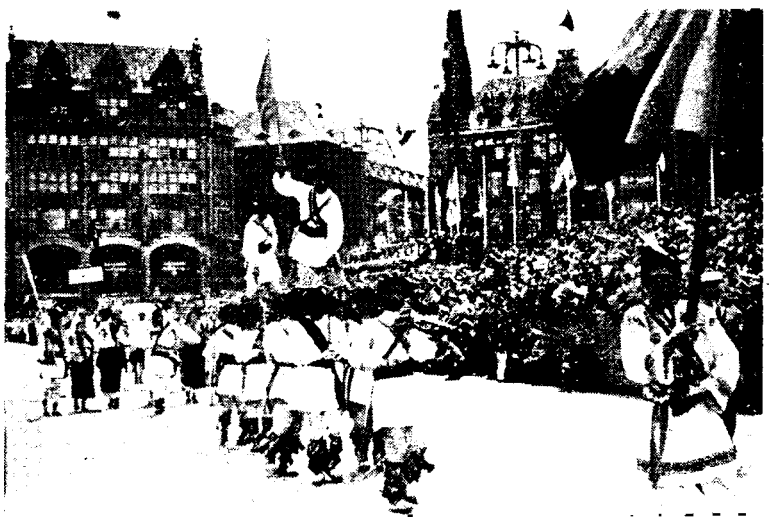

Şoimii din Socol, jud Mureş, la serbările din Hamburg — Germania.

In despărţământul central *Mureş* s'a continuat cu instrucţia unităţilor, conduse de dl prof. *Ciortea.* Şoimii din desp. de plasă *Band,* dispun de un cor mixt şi de o fanfară. Ei şi-au confecţionat costume naţionale, au ţinut şedinţe în mod regulat şi au organizat festivităţile naţionale.

In judeţul *Alba,* activitatea şoimănească este concentrată în regiunea Munţilor Apuseni, unde, sub conducerea d-lui *Ioan Popa,* se contaminează sistematic toate comunele de nobilul lor ideal. S'a văzut, la congresul dela Abrud, de ce este în stare această organizaţie, care luptă cu greutăţile enorme ale conformaţiei geografice şi ale lipsei de mijloace. In iarna trecută ea ne-a dat şcoala ţărănească dela Zlatna. La Valea-Mică s'a continuat cu

munca pentru casa națională. Organizația din Bucium Izbita, a ținut ședințe regulate, pentru însușirea programului. In jud. sunt în total 21 unități.

Un frumos avânt a luat activitatea șoimănească în județul *Satu-Mare*, sub conducerea d-lui Ing. *Zeno Spârchez*. Numărul unităților s'a urcat aici la 23. Munca în unități, pentru port, dans și cântec, pentru ridicarea de case naționale, este deosebit de prețioasă, în această regiune de frontiere. Șoimiade locale au avut loc în Noemvrie, cu ocazia vizitei Exc. Sale d-lui Rezident Regal Hanzu și în Iunie, cu prilejul vizitei tribunului, prof. Hațieganu. Se lucrează la terminarea caselor naționale din Gelu, Tătărești, Dobra și Baba Novac.

In comuna Gelu s'a creat un parc al Șoimilor. Plantații au făcut și celelalte unități din județ.

In județul *Odorheiu*, munca șoimănească este susținută de unitățile din desp. *Ocland*, animate și ajutate fără întrerupere de dl *Dr. M. Cionca*, comandantul lor. Piatra lor de încercare a fost în acest an școlile țărănești (despre care am relatat în altă parte). In cadrul singuraticelor unități s'a continuat cu ședințele și festivitățile, orientate în deosebi spre cultivarea sentimentului și a conștiinței naționale. S'au întemeiat în acest an 3 fanfare.

In județul *Someș* avem 20 unități, conduse de dl *Emil Precup*, preș. desp. Gherla. In fruntea tuturor stă unitatea din Livada, care dispune de un cor mixt, o fanfară și o echipă de dansuri naționale. Ea a făcut turnee de propagandă în mai multe sate din județ.

In județul *Sibiu* avem 10 unități conduse de dl *Dr. Ionașiu*. Ele au organizat o șoimiadă la Tălmaciu.

Județul Turda are în frunte unitatea dela *Câmpia-Turzii*, condusă de d-l *Ing. Floașiu*. Ea este activă și bine organizată. Dispune de un cor bărbătesc care a luat premiul I la congresul dela București al Căminelor; a făcut deplasări în plasă, cu care prilej au fost întemeiate alte trei unități, și a dat un foarte reușit concert la Turda. Toți membrii unității au primit, în acest an, costume naționale.

In județul Hunedoara sunt câteva unități în curs de organizare, subt conducerea d-lui prof. *L. Sirca*.

In județul Târnava-Mare activează unitățile din Mediaș, Sighișoara și Dârlos.

In județul Arad au luat ființă 2 unități.

A început propaganda și în *județul Bihor.*

Astfel ideea șoimărească ia aripi tot mai îndrăznețe. Nu este președinte de despărțământ care să nu o dorească. Când vom avea pretutindeni oamenii formați pentru realizarea ei, „Șoimii Carpaților" vor deveni piatra de temelie a „Astrei".

Onorată Adunare Generală!

Ne luăm voie a Vă prezenta în alăturare „Bilanţul" „Asociaţiunii" şi contul de „Venituri şi Cheltuieli" pe anul 1938, împreună cu anexele însoţitoare, asupra cărora raportăm următoarele:

Anul 1938 s'a încheiat cu un considerabil excedent de:

Lei 608.892'-- cel mai mare din ultimii zece ani, deşi începând din 1 Aprilie 1938, „Astra" a pierdut chiria de Lei 400.000'— bruto anual, ce o primea dela Ministerul Educaţiei Naţionale, după fosta clădire din str. Şaguna Nr. 8, închiriată Liceului de fete „Domniţa Ileana".

Excedentul sus arătat se datoreşte economiilor făcute la unele articole — bugetare — de cheltuieli, şi încasărilor cu mult peste prevederile bugetare, în special la articolele „Subvenţii şi Ajutoare", „Dobânzi după depuneri", „Taxe de administrare" şi în deosebi ajutorului de Lei 330.000'— dat de D-niiDr. A. Iacob şi Ing. V. Salvan din Cluj.

Fondul „General disponibil" per 31 Decemvrie 1938, împreună cu excedentul de reportat pe anul 1939, se urcă la Lei 1.545.054'— şi se compune din următoarele poziţii: Casa Lei 4.557'—; Efecte Lei 341.430'—; Opţări de acţiuni Lei 3.251'—; Depuneri spre fructificare Lei 26.108'—; Diverşi debitori Lei 146.630'—; Pretenziuni Lei 586.023'— şi Cont-curent „Albina" Lei 1.412.852'—, din care sumă se scade Lei 17.430'—, Diverşi creditori şi Lei 958.367'— datorii la diferite fonduri şi fundaţiuni.

Incasările Fondului „General disponibil" în
cursul anului 1938 au fost de . . . . . Lei 1.752.147'—
iar cheltuielile au fost de . . . . . Lei 1.143.255'—
de unde rezultă că cheltuielile au fost conform
specificărilor din contul „Venituri şi Cheltuieli"
mai mici decât veniturile cu . . . . . Lei 608.892'—

Fondurile şi fundaţiunile au crescut cu veniturile după depuneri şi după efecte.

Următoarele fonduri şi fundaţiuni au mai avut şi alte venituri şi anume:

1. Fondul „General inalienabil" Lei 5.350·— încasări din taxe de membri fondatori şi pe vieaţă.

2. „Fondul de pensiuni al funcţionarilor" Lei 35.960·— 1/2 din sumă reprezintă contribuţiunea „Asociaţiunii" şi 1/2 din sumă contribuţiunea funcţionarilor.

3. Fundaţiunea „I. Bădilă şi Moldovan" Lei 269.515·— chirie brută încasată după imobilul fundaţiunii.

4. Fundaţiunea „Nicolae şi Cornelia Rusu" Lei 13.371·— încasări dela debitorii fundaţiunii intraţi în conversiune.

5. Fondul „Mihail Kogălniceanu" Lei 17.641·— încasări din arenzile după terenurile de Case naţionale.

6. Fundaţiunea „Iulia Pop" Lei 13.714·— încasarea chiriei restante după fosta casă a fundaţiunii în Sălciua-de-jos.

7. Fondul „Anetta şi Petre Călciunariu", a primit Lei 7.700·— dela D-na Eremia Cardoş, pentru întregirea fondului la Lei 20.000·—.

8. Fondul „Romul Simu" a fost întregit de fondator cu Lei 1.188·— pentru completarea capitalului la suma iniţială de Lei 5.000·—.

In cursul anului 1938, s'au întâmplat următoarele schimbări în stocul efectelor:

1. Fondul „General disponibil" a primit 1 titlu provizor de 1 acţiune şi Fund. „Dr. C. Păcurariu Bianu" a primit un titlu provizor de 4 acţiuni, a câte Lei 500·— nominal optate la „Banca Românească", Bucureşti.

2. Din rentele „Imprumutul de Inzestrare a Ţării 4 1/2% din 1934" au ieşit la sorţi cu câte Lei 1200·— nominal următoarele:

2 bucăţi Nr. 252.521—2, proprietatea „Fondului de pensiuni al funcţionarilor", câştigând faţă de preţul de cost Lei 955·—.

2 bucăţi Nr. 3.402.226 şi 3.402.240 — proprietatea Fund. „N. Rusu", câştigând faţă de preţul de cumpărare — Lei 1.351·— şi

2 bucăţi Nr. 766.445—6 proprietatea Fond. „M. Viteazul", câştigând — faţă de preţul de cumpărare — Lei 942·—.

3. Fundaţiunea „I. Bădilă Moldovan" a preschimbat un Scris Fonciar „Casa Generală de Economii", Sibiu (Sparkassa) de Lei 5.000·— nominal, în depunere spre fructificare la acest institut Nr. 29.152—11.719 de Lei 3.336·— suferind o pagubă de Lei 1.664·— reducere aplicată în urma Legii conversiunii.

Idem, Fondul „Reuniunea Română de Agricultură din jud. Sibiu" a preschimbat Scrisul Fonciar ce-l poseda la institutul

amintit, în depunere spre fructificare Nr. 29.151—11.718 de Lei 667·—, suferind o pagubă de Lei 333·—.

4. Banca „Victoria" Arad, preschimbând acţiunile vechi în acţiuni noui de Lei 500.— nominal, au intervenit între fonduri şi fundaţiuni următoarele tranzacţiuni:

I. Fund. „Teodor Sandul" posedând numai 24 acţiuni vechi a Lei 10·— nominal, pentru a primi o acţiune de Lei 500·— nominal a mai cumpărat dela Fond. „Despărţ. Timişoara" 4 acţiuni, dela Fund. „D. Suciu" 2 acţiuni şi dela Fond. „Partenie Cosma" 20 acţiuni, à Lei 10·— nominal.

II. Idem Fund. „Grigore Sândean" posedând numai 24 acţiuni à Lei 10·— nom. a mai cumpărat dela Fond. „Dr. C. Diaconovich" 20 bucăţi şi dela Fund. „Gh. Anca" 6 bucăţi à Lei 10·— nominal.

III. Fondul „General disponibil" a posedat 116 acţiuni à Lei 10·— nom. şi 12 acţiuni de prioritate à Lei 500·— nom., preschimbate cu Lei 400·— acţiunea şi a mai cumpărat dela Fund. „Ioan Petran", Fond. „Adam Buda" şi Fund. „Dr. I. Nichita" dela fiecare câte 8 bucăţi à Lei 10·— nominal. In schimbul acţiunilor de mai sus a primit 12 acţiuni noui à câte Lei 500·— nominal, iar surplusul de acţiuni rămas l-a vândut cu Lei 40·—.

IV. Fund. „D. Bălănescu" a posedat 12 acţiuni de prioritate „Victoria", pentru cari a primit la preschimbare 9 acţiuni à Lei 500·— nominal şi o chitanţă pentru o fracţiune de acţie de Lei 300·—.

5. Fund. „S. Stoica" a preschimbat titlul provizor de 20 acţii Banca „Aurora" Năsăud, à Lei 100·— nominal, în 4 acţiuni definitive de Lei 500·— nominal.

6. La „Uzinele de fier şi Domeniile Reşiţa" au optat următoarele fonduri şi fundaţiuni, foste acţionare şi anume:

La tranşa I-a, pentru care s'a primit certificate provizorii a optat: Fund. „Dr. C. Păcurariu Bianu" 24 acţiuni, Fund. „P. Mureşan" 9 acţiuni, Fund. „Bădilă şi Moldovan" 6 acţiuni şi Fond. „N. Iorga" 6 acţiuni, à câte Lei 500·— nominal fiecare.

La tranşa II-a au optat: Fund. „Dr. C. Păcurariu Bianu" 27 acţiuni, Fund. „P. Mureşan" 10 acţiuni, Fund. „Bădilă şi Moldovan" 7 acţiuni şi Fond. „N. Iorga" 7 acţiuni. Pentru opţiunile la tranşa II s'a primit numai chitanţe. Acţiunile optate la tranşa I-a au fost achitate cu cuponul pe anul 1936, iar cele optate la tranşa II-a cu cuponul pe anul 1937.

Numărul fondurilor şi fundaţiunilor administrate de „Asociaţiune" se urcă la 75.

Averea administrată de „Asociaţiune" se urcă cu finea anului 1938 la Lei 14.495.819·—.

Terminând Vă rugăm:

Să aprobaţi conturile de încheiere „Bilanţ" şi „Venituri şi Cheltuieli", verificate de Comitetul de censori şi să daţi cuvenita descărcare pe anul de gestiune 1938.

Sibiu, la 31 Decemvrie 1938.

Pt. Preşedinte:

Dr. Gheorghe Moga m. p.
vice-preşedinte.

Nicolae Băilă m. p.
secretar.

Ioan Isailă m. p.
contabil.

Bilanț general la 31 Decemvrie 1938.

Anexa III a.

Bilanţul general la

M. F.	A C T I V A	Lei	b.	Lei	b.
85	Cassa			4 557	—
	Realităţi:				
93	Edificiul Muzeului	350 000	—		
	„ din str. Şaguna Nr. 6 . . .	300.000	—		
	„ Internatului de fete	250.000	—		
	Imobilul din str. Şaguna Nr. 8 . .	100.000	—	1,000.000	—
	Efecte:				
94	Efectele Fond „General disponibil" .	341.430	—		
95	„ „ „General inalienabil" .	371.150	—		
96	„ „ de pensiuni al funcţion.	483.315	—		
97	„ Fondurilor şi Fundaţiunilor .	5,906.792	—		
77	„ depuse garanţie . . .	69 000	—		
78	Optări de acţiuni propriet. „Asociaţiunii" Lei 3.251·—				
	Optări de acţiuni propr. Fond şi Fund. Lei 33.954·—	37.205	—	7,208 892	—
76	Depuneri spre fructificare:				
	Depun. Fond. „General disponibil" . .	26.108	—		
	„ „ „General inalienabil" .	91.088	—		
	„ „ de pensiuni al funcţion.	239.745	—		
	„ Fondurilor şi Fundaţiunilor .	2,894.549	—		
	„ drept garanţie	48 032	—	3,299.522	—
	Depuneri in cont-curent:				
128	Bon in cont-curent „Albina" . . .	1,412.852	—		
79	Albina pentru Mon. A. Bârseanu . .	48.050	—		
80	„ pt. Fond. de Teatru Român .	60.700	—	1,521.602	—
	Diverşi debitori:				
87, 98, 99	Diverşi debitori la Fond. „Gen dispon."	46,630	—		
100	Pretenziuni ale „ „ „	586.023	—	732.653	—
127	Investiţii in construcţiunea nouă . . .			728.593	—
	Transport			14,495.819	—

31 Decemvrie 1938

M. F.	P A S I V A	Lei	b.	Lei	b.
29	Fund. „Regele Ferdinand I."			152.786	—
89	Fond. „General disponibil"			936 162	—
90	„ „General inalienabil"			1,156 771	—
84	„ de pensiuni al funcţionarilor			533.657	—
1	„ „C. Brâncoveanu"			241.138	—
2	„ „A. Mureşianu" pentru statuie			163.828	—
3	„ „Nicolae Iorga"			112.668	—
4	„ „Vasile Alexandri"			47.246	—
5	„ „Avram Iancu"			36.139	—
6	„ „Partenie Cosma"			17.456	—
7	„ „Dr. Cornel Diaconovich"			15.633	—
8	„ „Andrei Mureşianu"			24.874	—
9	„ „George Barițiu"			24.791	—
10	„ „Gheorghe Coşbuc"			23.375	—
11	„ „Adam Buda"			12.990	—
12	„ „Aurel Vlaicu"			15 834	—
13	„ „Mihail Eminescu"			11.572	—
14	„ „Fostei soc. de lectura Sibiu"			10 390	—
15	„ „Carmen Sylva"			5 255	—
17	„ „Pt. Mon Andrei Bârseanu"			46.638	—
18	„ „Pt. Mon. Mihai Viteazul, Turda"			374 747	—
19	„ „Fostei Reun. rom. de agricult."			40.377	—
20	„ „Romul Simu"			5.100	—
21	„ „Mihail Cogălniceanu"			95 930	—
22	„ de Teatru Român			1,608 232	—
23	„ „Alexandru I. Lapedatu"			483 418	—
24	Fund. „Dr. C. Păcurariu Bianu"			448 940	—
25	„ „N. Rusu, Poiana de Arieş"			1,160.164	—
26	„ „Bădilă şi Moldovan"			636 846	—
27	„ „Ioan Petran"			3,415.698	—
	Transport			11,858 655	—

M. F.	A C T I V A	Lei	b.	Lei	b.
	Report			14,495.819	—
	Muzeele „Asociaţiunii“			—	
	Bibliotecile „Asociaţiunii“			—	
	Arhiva „Asociaţiunii“			—	
	Mobilierul „Asociaţiunii“			—	
	Transport			14,495.819	—

M. F.	PASIVA	Lei	b.	Lei	b.
	Report .			11,858.655	—
28	Fund. „Andrei Bârseanu"			193.760	—
30	„ „Daniel şi Ninişa Monasterianu"			375.582	—
31	„ „Petre Mureşan"			137.437	—
32	„ „Ioan Rusu, Brad"			133.371	—
33	„ „Ioan Albon"			72 606	—
34	„ „Dimitrie Bălănescu"			100.946	—
35	„ „Ioan Olteanu"			103.909	—
36	„ „Gregoriu Sândean"			28.477	—
37	„ „Dr. Ioan Nichita"			19.122	—
38	„ „Georgiu Filep"			18.477	—
39	„ „Sidonia Munteanu"			49.733	—
40	„ „Andreiu Boboroni"			36.144	—
41	„ „Teodor Sandul"			13.284	—
42	„ „Dr. Gheorghe Anca"			24.248	—
43	„ „Demetriu Suciu"			5.909	—
44	„ „Gregoriu Forro"			14.353	—
45	„ „Ioan Iancu"			13.964	—
46	„ „Gheorghe Boeriu din Vad" .			20.010	—
47	„ „N. Marinoviciu din Reghinul săs."			12.382	—
48	„ „Ioan Popp Maior"			12.279	—
49	„ „Dr. Ioan şi Ana Moga" . . .			11.959	—
50	„ „Ioan şi Zinca Roman"			11.906	—
51	„ „V. Stroescu pt. Bibl. Univ. Cluj"			10.452	—
52	„ „N. Petra Petrescu"			8.970	—
53	„ „N. Densuşianu"			8.590	—
54	„ „Ioan Galianu"			7.631	—
55	„ „I. Balomiri"			7.539	—
56	„ „Anonimă Dobâca"			7.277	—
57	„ „Vasile L. Baron Pop"			7.175	—
	Transport			13,326.147	—

M. F.	A C T I V A	Lei	b.	Lei	b.
	Report			14,495.819	—
	Total			14,495.819	—

Sibiu, la 31 Decemvrie 1938.

Ioan Vătăşianu m. p.
controlor.

Examinând acest cont am constatat, că este exact şi

COMITETUL

Dr. Nicolae Comşa m. p. **Constantin Popp** m. p.

Aprobat în şedinţa plenară a Comitetului

Pt. Preşedinte:
Dr. Gheorghe Moga m. p.
vicepreşedinte.

M. F.	P A S I V A	Lei	b.	Lei	b.
	Report			13,326.147	—
58	Fund. „Nicolae Opincariu"			7.081	—
59	„ „Emiliu D. Başiota"			6.835	—
60	„ „Ioan Oncescu"			11.086	—
61	„ „Gregoriu Bozacu"			6 641	—
62	„ „Radu M. Riureanu"			6.228	—
63	„ „Stipend. Asociaţiunii"			5.603	—
64	„ „Ioan Simu"			5.456	—
65	„ „Desp. Timişoara"			3.434	—
66	„ „Ioan Cavaler Puşcariu"			5.035	—
67	„ „Dimitrie Birăuţiu"			4.902	—
68	„ „Simion şi Letiţia Stoica"			8.029	—
69	„ „Internatul Petran"			2.828	—
70	„ „Gregoriu Hangea"			1.844	—
71	„ „Dr. Liviu Bran de Lemény"			1.818	—
72	„ „Despărţământ Torac"			881	—
73	„ „Famil. Dimitrie Moldovan"			3 117	—
88	„ „Popp Iulia"			74.537	—
91	Fond. „Anetta Călciunariu"			20.562	—
82	„ „Pt. Propaganda Culturală Naţ."			37 581	—
122	„ „Graniţei de Vest"			84.476	—
123	„ „Despărţămintelor Săcuizate"			47.302	—
129	„ „Despărţ. din Munţii Apuseni"			80.532	—
81	Garanţii			117.542	—
74	Diverşi creditori			17.430	—
	De reportat pe anul 1939			608 892	—
	Total			14,495.819	—

Ioan Isailă m. p.
contabil.

in consonanţă cu cărţile de contabilitate, purtate corect.

DE CENSORI:

Romul Pop m. p. **Dr. Gheorghe Proca** m. p. **Andrei Ghighiniţă** m. p.

central, ţinută la 5 August 1939.

Nicolae Băilă m. p.
secretar.

M.F.	CHELTUIELI	Bugetat				Cheltuit			
		Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
	I. Fondul „General disponibil"								
	Biblioteca centrală								
115	Pentru cumpărarea de cărţi şi pentru compactarea ziarelor şi revistelor	7.500	—			11.600	—		
124	Muzeul central . . .	2.500	—			1 729	—		
104	„Biblioteca poporală" Calendarul şi Anuarul „Astrei"	170.000	—	180.000	—	118.373	—	131.702	—
	Conservarea realităţilor								
103	Impozite către stat . .	110 000	—			45.563	—		
103	Taxe comunale şi taxe pt. apă, hornar, asigurări şi Casa Cercuală	70.000	—			54.010	—		
126	Reparaturi	20 000	—			5.915	—		
117	Incălzit	48.000	—			59.035	—		
119	Luminat	8.500	—	256.500	—	8.557	—	173 080	—
	Spese de administrare								
112	Salare	537.000	—			502.850	—		
114	Bani de locuinţă . . .	23 200	—			31.039	—		
109	Spese de birou, (imprimate, porto, etc.) . .	78.000	—			65.915	—		
113	Cheltueli de propagandă	27.000	—			28 574	—		
118	Secţiilor ştiinţifice din Cluj, onorar pentru secretar	54.000	—			40.435	—		
112	Adaus de scumpete pt. secretarul adtiv. pensionat, Romul Simu .	48.000	—	767 200	—	41.000	—	709.813	—
	Transport .			1.203.700	—			1.014.595	—

M.F.	VENITURI	Bugetat				Incasat			
		Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
	I. Fondul „General disponibil"								
	Dobânzi								
121	Dobânzi după efecte .	27.500	—			32.055	—		
120	Dobânzi după depuneri	7.500	—	35.000	—	50.274	—	82.329	—
	Publicaţii								
104	Incasări din vânzarea broşurilor din „Biblioteca poporală", a calendarului şi revistei „Transilvania" . . .			40.000	—			71.191	—
	Cinematografe								
102	Incasări după concesiunile de cinematograf .			60.000	—			65.923	—
	Subvenţii								
107	Diferite subvenţii şi ajutoare			150.000	—			530.387	—
	Diverse								
106	Chirii	541.900	—			285.379	—		
130	Taxe de administrare .	140.000	—			231.641	—		
103	Incasări dela chiriaşi în contul impozitelor şi taxelor comunale şi pentru apă şi hornar	42.600	—			63.640	—		
115	Incasări dela împrumutătorii de cărţi din „Biblioteca centrală" pentru compactare. .	3.500	—			4.124	—		
105	Venituri extraordinare	5.000	—			4.911	—		
92	Report din anul 1937	175.000	—	908.000	—	372.191	—	961.886	—
	Transport .			1.193.000	—		—	1.711.716	—

M.F.	CHELTUIELI	Bugetat				Cheltuit			
		Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
	Report			1.203 700	-			1.014.595	—
	Fondul de pensiuni								
110	Contribuţiunea „Asociaţiunii" la augmentarea acestui fond			13.100	-			17.980	-
	Diverse								
110	Pentru cheltuieli neprevăzute (extraordinare)	25.000	—			37.106	—		
—	Fond pentru deschideri de credite extraordinare	40.000	—	65.000	—	—	-	37.106	—
	Ofranda publică								
108	Pentru diferite ajutoare, redactarea a 5 Nri din revista „Transilvania" şi altele			111 200	—			73 574	—
	II. Fondul „General inalienabil"								
90	Taxe de membri fondatori şi pe vieaţă . .			20.000	-			5.350	—
	De reportat pe anul 1939							608 892	—
	Total			1.413.000	—			1.757.497	—

Sibiu, la 31 Decemvrie 1938.

Ioan Dăţăşianu m. p.
controlor.

Examinând acest cont, am constatat că este exact şi

COMITETUL

Dr. Nicolae Comşa m. p. **Constantin Popp** m. p. **Dr. Gheorghe**

Aprobat în şedinţa plenară a Comitetului

Pt. preşedinte:
Dr. Gheorghe Moga m. p.
vicepreşedinte.

M.F.	VENITURI	Bugetat				Incasat			
		Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
	Report			1.193.000	—			1.711.716	—
	Ofranda publică								
108	Incasări din subscrieri pe liste, serbări de ziua „Astrei" precum şi din încasările cu discul în biserică			200.000	-			40.431	—
	II. Fondul „General inalienabil"								
90	Taxe de membri fondatori şi pe vieaţă .			20.000	—			5 350	—
	Total			1.413.000	—			1.757.497	—

Ioan Isailă m. p.
contabil.

în consonanţă cu cărţile de contabilitate, purtate corect.

DE CENSORI:

Proca m. p. **Romul Pop** m. p. **Andrei Ghighiniţă** m. p.

Central, ţinută la 5 August 1939.

Nicolae Băilă m. p.
secretar.

Anexa III c.

Tabloul

efectelor Fondurilor „General inalienabil" şi „General disponibil" la 31 Decemvrie 1938.

Fondul „General inalienabil":

706 acţiuni „Albina" Sibiu, 353 pe cursul de Lei 500 şi 353 pe cursul de Lei 550	Lei	370.650·—
Nominal Lei 1000·— „Imprumut Intern de Consolidare 3% din 1935", înregistrat cu		500·—
	Total . .	371.150·—

Fondul „General disponibil":

	„Imprumut de Inzestrare a ţării 4½% din 1934" de nominal Lei 12.000·— înregistrat cu preţul de cumpărare de			8.619·—
	„Imprumut Intern de consolidare 3% 1935" în valoare nominală de . . .			250.500·—
	„Renta Improprietăririi 5% 1922" de nominal Lei 52.000·— înregistrată cu preţul de cumpărare de			19·400·—
10 acţiuni	„B-ca Agrară" Cluj, de nom. Lei 1000 pe cursul de		300·—	3.000·—
211 „	„B-ca Centrală" Cluj, „ „ „	250 „ „ „	150·—	31·650·—
2 „	„Banca Românească Bucureşti" „ „ „	500 „ „ „	500·—	1.000·—
12 „	„Victoria" Arad „ „ „	500 „ „ „	500·—	6.000·—
6 „	„Concordia" Uzdin „ „ „	50 „ „ „	1·—	6·—
2 „	„Coroana" Cluj „ „ „	500 „ „ „	100·—	200·—
100 „	„Făgeţeana" Făget „ „ „	100 „ „ „	50·—	5.000·—
60 „	„Forestiera" Cluj „ „ „	200 „ „ „	250·—	15.000·—
1 „	„Minerva" Beclean „ „ „	500 „ „ „	250·—	250·—
21 „	„Sătmăreana" Seini „ „ „	100 „ „ „	5·—	105·—
9 „	„Someşana" Dej „ „ „	200 „ „ „	77·77	700·—
1 „	„Concordia" Sibiu „ „ Cor.	200 „ „ „	—·—	—·—
2 „	„Hordoleana" Hendol „ „ „	30 „ „ „	—·—	—·—
1 „	„Antheil Schein an dem Gründungsfonde des Austellungsgebäudes u. Gesellschaftshauses Sibiu", à nom. Fl. 100·— . .		—·—	—·—
		Transport Lei		341.430·—

		Report Lei	341'430'—
4 acțiuni	„Abrudbányai takp. r. t.", Abrud à Fl. 50		
1 „	„Nagyváradi vaskohi" à Fl. 100'— . .	—'—	—'—
1 „	„Szatmárnagybányai" à Fl. 100'— . .	—'—	—'—
	„Imprumut de război ungar" Cor. 3550'—		
		Total Lei	341'430'—

Optări de titluri

Fondul „General disponibil":

1 titlu provizor „Banca Românească", București	Lei	501'—
2 titli provizori „Banca Română", Dumbrăveni à Lei 500'— nominal		1.000'—
1 titlu provizor de 250 acțiuni „Astra Cinegrafică", Sibiu, de nominal Lei 1000'— pe cursul de Lei 1	250'—	
1 titlu provizor de 1500 acțiuni „Astra Cinegrafică", Sibiu, de nominal Lei 1000'— pe cursul de Lei 1	1.500'—	1'750'—
	Total Lei	3'251'—

Sibiu, la 31 Decemvrie 1938.

Ioan Isailă m. p.
contabil.

Onorată Adunare Generală!

Ne luăm voie a Vă prezenta „Bilanțul" Internatului de fete al „Asociațiunii" și contul de „Venituri și Cheltuieli" pe anul școlar 1938—1939, cu tablourile însoțitoare, asupra cărora raportăm următoarele:

Anul școlar 1938—1939 a fost un an mai puțin norocos pentru Internat, pentrucă nu a fost cercetat de un număr așa mare de eleve ca în anul trecut, iar pe de altă parte piața a fost în continuă urcare fără a se urca taxele elevilor, cari fapte, cu toată buna gospodărie, totuși au cauzat un deficit net de Lei 55.472'—.

Din taxele restante de Lei 68.048'— numai Lei 15'078'— sunt taxe restante din anul școlar 1938—1939, restul de Lei 52.970'— fiind taxe restante vechi.

Veniturile în cursul anului școlar 1938—1939, împreună cu excedentul reportat din anii trecuți, se urcă la suma de Lei 787.117'— și se repartizează astfel pe articole: Excedentul anilor trecuți reportat Lei 135.444'—, Taxe dela eleve Lei 578.770'—, Venituri extraordinare Lei 1.620'—, Spese particulare Lei 69.259'—, Muzică Lei 1.920'— și Dobânzi de cont-curent Lei 104'—.

Cheltuelile în cursul acestui an școlar se urcă la suma de Lei 750.528'— și se repartizează astfel pe articole: Salarii Lei 141.542'—, Alimentare Lei 334.443'—, Contribuțiuni Lei 44.475'—, Luminat Lei 17'407'—, Incălzit Lei 83.102'—, Cheltueli extraordinare Lei 49.774'—, Spese particulare Lei 48.050'—, Muzică Lei 1.800'—, Reparaturi Lei 25.713'— și Utenzilii Lei 4.222'—.

Internatul a cheltuit în cursul anului școlar 1938—1939 în total	Lei	750.528'—
și a încasat	„	651.673'—
rezultând un deficit de	Lei	98.855'—
din care scăzindu-se suma transpusă „Astrei" din excedentul anului școlar 1937—1938, de	„	43.383'—
drept chirie pe acest an, urmează că deficitul curat al anului școlar 1938—1939 e numai de	Lei	55.472'—

Se observă că deficitul e acoperit complet prin excedentul reportat din anii trecuți, mai rămânând un sold de Lei 36.589·—, care însă nu e real, pentrucă cea mai mare parte din taxele restante sunt neîncasabile.

Internatul a adăpostit în cursul anului școlar 1938—1939 61 eleve și 2 domnișoare particulare dintre cari 41 au stat întreg anul, iar restul a stat cca. jumătate din anul școlar, sau numai pentru examene.

8 eleve au rămas, în parte, cu o restanță de taxă în sumă totală de Lei 15.078·—.

Terminând Vă rugăm, să aprobați conturile de încheiere „Bilanț" și „Venituri și Cheltuieli", verificate de Comitetul de censori și să dați cuvenita descărcare pe anul școlar 1938—1939.

Sibiu, la 30 Iunie 1939.

Pt. președinte:

Dr. Gheorghe Moga m. p.
vicepreședinte.

Nicolae Băilă m. p.
secretar.

Ioan Isailă m. p.
contabil.

I. Activa — Bilanț General

M. F.		Lei	b.
2	Casa	37.369	—
3	Taxe restante	68.048	—
	Total	105.417	—

II. Cheltuieli — Venituri și Cheltuieli

M. F.		Lei	b.
8	Salarii	141.542	—
11	Alimentare	334.443	—
9	Contribuțiuni	44.475	—
10	Luminat	17.407	—
12	Incălzit	83.102	—
13	Cheltuieli extraordinare	49.774	—
15	Spese papticulare	48.050	—
20	Muzică	1.800	—
17	Reparaturi	25.713	—
18	Utenzilii	4.222	—
	De reportat pe anul școlar 1939—1940	36.589	—
	Total	787.117	—

Sibiu, la 30 Iunie 1939.

Ioan Vătășianu m. p.
controlor.

Examinând acest cont, am constatat că este exact și

COMITETUL

Dr. Nicolae Comșa m. p. **Dr. Gheorghe Proca** m. p.

Aprobat în ședința plenară a Comitetului

Pt. președinte :
Dr. Gheorghe Moga m. p.
vicepreședinte.

la 30 Iunie 1939 — I. Pasiva

M. F.		Lei	b.
5	Diverşi creditori	48.056	—
6	Albina	20.772	—
	De reportat pe anul şcolar 1939—1940	36.589	—
	Total	105.417	—

la 30 Iunie 1939 — II. Venituri

M. F.		Lei	b.
7	Excedentul anilor trecuţi, reportat	135.444	—
16	Taxe dela eleve	578.770	—
14	Venituri extraordinare	1.620	—
15	Spese particulare	69.259	—
20	Muzică	1.920	—
19	Dobânzi de cont-curent	104	—
	Total	787.117	—

Ioan Isailă m. p.
contabil

in consonanţă cu cărţile de contabilitate, purtate corect.

DE CENSORI

Constantin Popp m. p. **Romul Pop** m. p. **Andrei Ghighiniţă** m. p.

Central, ţinută la 5 August 1939.

Nicolae Băilă m. p
secretar.

Onorată Adunare Generală!

Avem onoare a Vă prezenta, în alăturare, proiectul de buget al „Asociațiunii" pe anul 1940, încheiat atât la venituri, cât și la cheltueli, în suma totală de Lei 1.265.000'—.

Acest proiect de buget e mai urcat cu Lei 104.900'— decât cel pe anul 1939, sporul datorându-se îndeosebi încasărilor în contul chiriei și contribuțiunilor, după noua clădire din str. Șaguna Nr. 8.

La bugetarea veniturilor pe anul 1940, s'a ținut cont de încasările reale ale „Astrei", mai adăugându-se ca subvenții și ajutoare suma ce se speră că se va realiza.

In contul veniturilor s'au prevăzut la cheltueli, sumele necesare pentru funcționarea „Asociațiunii".

In ce privește proiectul de buget pentru fundațiunile administrate de „Asociațiune", acesta nu s'a putut întocmi deocamdată, deoarece urmează să se vândă din efectele ce acestea posedă pentru acoperirea cheltuielilor împreunate cu construirea casei din str. Șaguna Nr. 8.

In încheiere rugăm Onor. Adunare Generală să binevoiască a aproba acest proiect de buget.

Sibiu, la 1 August 1939.

Pt. președinte:

Dr. Gheorghe Moga m. p.
vicepreședinte.

Nicolae Băilă m. p.
secretar.

Ioan Isailă m. p.
contabil.

Proiect de buget pentru „Asociațiune" pe anul 1940.

Anexa V a.

Proiect de buget pentru

CHELTUIELI	Lei	b.	Lei	b.
I. Fond. „General disponibil"				
Biblioteca centrală pentru cumpărarea de cărţi şi pentru compactarea ziarelor şi revistelor	7.000	—		
Muzeul central	2.000	—		
„Biblioteca poporală" şi calendarul „Astrei"	145.000	—		
Revista „Transilvania", 6 numeri, inclusive redacţia	94.000	—	248.000	—
Conservarea realităţilor.				
Impozite către stat	100.000	—		
Taxe comunale şi taxe pt. apă, hornar, asigurări şi Casa Cercuală	100.000	—		
Reparaturi	6.000	—		
Incălzit	50.000	—		
Luminat	8.400	—	264.400	—
Cheltueli de administrare.				
Salare	450.000	—		
Bani pentru chirie	33.700	—		
Salar şi cheltuieli de deplasare secretarului propagandist . .	60.000	—		
Secţiilor ştiinţifice din Cluj, onorar pentru secretar	30.000	—		
Cheltuieli de birou	40.000	—		
Cheltuieli de propagandă . . .	25.000	—	638.700	—
Fondul Patronal de pensiuni.				
Contribuţiunea statutară a „Asociaţiunii" pentru augumentarea acestui fond			37.900	—
Transport .			1,189.000	—

„Asociaţiune“ pe anul 1940

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
I. Fond. „General disponibil“				
Dobânzi după efecte	32.000	—		
Dobânzi după depuneri . . .	15.000	—	47.000	—
Publicaţii.				
Incasări din vânzarea broşurilor din „Biblioteca poporală“, a calendarului, revistei „Transilvania“, inclusive abonamentele			60.000	—
Cinematografe.				
Incasări după concesiunile de cinematograf			54.000	—
Subvenţii.				
Subvenţii şi ajutoare dela stat .	50.000	—		
Subvenţii şi ajutoare dela diferite instituţiuni şi particulari . .	100.000	—	150.000	—
Diverse.				
Chirii	274.000	—		
Taxe de administrare	240.000	—		
Incasări dela chiriaşi în contul contribuţiunilor	150.000	—		
Incasări dela împrumutătorii de cărţi din „Biblioteca centrală“ pentru conpactare	5.000	—		
Venituri extraordinare	15.000	—		
Report din anul 1939	250.000	—	934.000	—
II. Fond. „Gener. inalienabil“				
Taxe de membri fondatori şi pe vieaţă			20.000	—
Transport .			1,265.000	—

CHELTUIELI	Lei	b.	Lei	b.
Report .			1,189.000	—
Diverse.				
Pt. cheltuieli neprevăzute extraordinare	10.000	—		
Fond pentru deschideri de credite extraordinare	46.000	—	56.000	—
II. Fond „Gener. inalienabil"				
Taxe de membri fondatori şi pe vieaţă			20.000	—
Total .			1,265.000	—

Sibiu, la 31 Iulie 1939.

Ioan Vătăşianu m. p.
controlor.

COMISIUNEA

Dr. Ilie Beu m. p. **Victor Aron** m. p.

Aprobat în şedinţa plenară a Comitetului

Pt. preşedinte:
Dr. Gheorghe Moga m. p.
vicepreşedinte.

VENITURI	Lei	b.	Lei	b.
Report .			1,265.000	—
Total .			1,265.000	—

Ioan Isailă m. p.
contabil.

FINANCIARĂ

Dr. Liviu Ionașiu m. p. **Emilian Cioran** m. p

Ioan Vătășianu m. p.

Central ținută la 5 August 1939.

Nicolae Băilă m. p
secretar.

Tabloul bursierilor „Asociațiunii"
pe anul școlar 1938/39.

I. Din fundațiunea „Regele Ferdinand I." :

1.	Ceama Aurel, ucenic croitor	Lei	500
2.	Chira Remus, ucenic croitor	„	500
3.	Ceama Romulus, ucenic croitor	„	500
4.	Porcar Ioan, elev cl. I. gimn., Zlatna	„	500
5.	Filimon Victor, elev cl. II. gimn., Zlatna	„	500
6.	Graba Ioan, elev cl. III. gimn., Zlatna	„	500
7.	Trifan Vasile, elev cl. I. lic. com., Tg.-Mureș	„	500
8.	Sturza Cornel, elev cl. I. lic. com., Tg.-Mureș	„	500

II. Din fundațiunea „Bădilă Moldovan" :

1.	Benchia Victoria, stud. med. an. II., Cluj	Lei	7.000
2.	Ocheșelu Nicolina, stud. med. an. II., Cluj	„	7.000
3.	Nicolescu Ioan, stud. med. an. II., Cluj	„	7.000
4.	Zegreanu Emil, doctorand în med., Cluj	„	7.000
5.	Mihu Inocențiu, stud. lit. și fil. an. II., Cluj	„	7.000
6.	Muntean Octavia, stud. med. an. I., Cluj	„	7.000
7.	Serb Ioan, stud. med. an. VI, Cluj	„	7.000
8.	Noveanu Gheorghe, stud. teol. an. I., Cluj	„	7.000
9.	Vlad Eleonora, stud. șc. sup. gosp. an. I., Cluj	„	7.000

III. Din fundațiunea „Nicolae și Cornelia Russu" :

1.	Vili Mariana, elevă cl. VII. lic. com., Sibiu	Lei	2.000
2.	Popa Nicolae, elev cl. VIII. lic. ind., Timișoara	„	2.000
3.	Dan Artur, elev cl. VI. ped. univ., Cluj	„	2.000
4.	Rancea Ioan, elev cl. IV. lic., Turda	„	2.000
5.	Cojocariu Doina, elevă cl. I. lic., Sibiu	„	2.000
6.	Faur Gheorghe, stud. med. an. VI., Cluj	„	4.000
7.	Muntean Petru, stud. Acad. de agr., București	„	4.000
8.	Lupșan Valer, stud. șc. polit., București	„	4.000
9.	Babețiu Corneliu, stud. șc. polit., Timișoara	„	1.600

IV. Din fundațiunea „Daniel și Ninița Monasterianu" :

1.	Rus Pompeiu, elev cl. III. lic., Dej	Lei	1.000
2.	Moldovan Andrei, elev cl. I. lic., Dej	„	1.000

3.	Ghişe Virginia, elevă cl. VII. şc. norm., Sibiu	Lei	1.000
4.	Beldean Ioan, ucenic uzina electrică, Sibiu	„	500
5.	Creţoiu Ioan, ucenic tipograf, Sibiu	„	500
6.	Simtion Nicolae, ucenic tipograf, Sibiu	„	500
7.	Văcaru Ioan, elev gimn. textil, Cisnădie	„	500
8.	Trifan Onoriu, ucenic tipograf, Sibiu	„	500
9.	Ghişoiu Nicolae, ucenic compactor, Sibiu	„	500
10.	Canciu Aron, ucenic turnător, Sibiu	„	500
11.	Bogdan Emil, ucenic tapiţer, Sibiu	„	500
12.	Ilea Elena, ucenică puitoare, Sibiu	„	500
13.	Pop Constantin, ucenic pietrar, Orăştie	„	500
14.	Roşu Petru, stud. acad. teol. an. IV., Cernăuţi	„	2.200

V. Din fundaţiunea „Ioan Petran":

1.	Sas Nicolae, stud. acad. de muzică an. IV., Cluj	Lei	4.000
2.	Sas Gheorghe, stud. acad. de com. an. III., Cluj	„	4.000
3.	Karagheorghevici Ecaterina, stud. acad. de Arte an. II., Bucureşti	„	4.000
4.	Nuţiu Teodor, elev cl. II. gimn. industr., Sibiu	„	1.000
5.	Ogneriu Aurel, elev cl. II. gimn. industr., Sibiu	„	1.000
6.	Pantiloiu Simion, elev cl. III. gimn. industr., Sibiu	„	1.000
7.	Savu Aurel, elev cl. III. gimn. industr., Sibiu	„	1.000
8.	Creţu Ioan, elev cl. III. gimn. industr., Sibiu	„	1.000
9.	Cristea Tudorel, elev cl. I. gimn. industr., Timişoara	„	1.000
10.	Moga Gabriela, elevă cl. III. gimn. industr., Cluj	„	1.000
11.	Râmneanţu Achim, elev cl. I. gimn. ind., Timişoara	„	1.000
12.	Stoia Ioan, elev cl. IV. gimn. industr., Sibiu	„	1.000
13.	Tudor Lazăr, elev an. I. şc. de construc. electr.-mecan., Bucureşti	„	1.000
14.	Boţianu Mircea, elev cl. VI. lic., Sibiu	„	4.000
15.	Brâncoveanu Alexandru, stud. med. an. VI., Cluj	„	4.000
16.	Stoia Petre, stud. acad. de agric. an. II., Bucureşti	„	4.000
17.	Tănase Dorel, stud. acad. de agr. an. I., Cluj	„	4.000
18.	Oltean Ilie, stud. şc. polit. an. I., Timişoara	„	4.000
19.	Axente Rareş, stud. acad. com. an. I., Bucureşti	„	4.000
20.	Pavel Nicolae, stud. acad. com. an. III., Bucureşti	„	3.000
21.	Dima Alexandru, elev cl. IV. lic. ind., Satu-mare	„	1.000
22.	Dragoş Ioan, elev cl. IV. lic. industr., Satu-mare	„	1.000
23.	Turda Ioan, elev cl. VI. lic. industr., Satu-mare	„	1.000

24. Chiș Dumitru, elev cl. II. lic. industr.. Sighet . Lei 500
25. Desculț Eugen, elev cl. I. lic, industr., Odorheiu . „ 1.000
26. Sooș Alexandru, elev cl. I. lic. Industr., Odorheiu „ 1.000
27. Dan Florea, elev cl. I. lic. industr., Odorheiu . . „ 1.000
28. Laslău Victor, elev cl. I. lic. industr., Odorheiu . „ 1.000

VI. Din fundațiunea „Păcurariu-Bianu":

1. Ardelean Gheorghe, elev cl. VI. lic. com., Lipova Lei 1.000
2. Roman Maria, elevă cl. V. lic. com., Sibiu . . „ 1.000
3. Nan Ilie, elev cl. VI. lic. com., Sibiu . . . . „ 1.000
4. Fleacă Paraschiva, elevă cl. VI. lic. industr., Arad „ 1.000
5. Corcodel Emanoil, elev cl. VI. lic. ind., Cisnădie „ 1.000
6. Fărcașiu Dumitru, elev cl. I. școală de sub. ing. cond., Cluj . . . . . „ 1.000

VII. Din fundațiunea „Dimitrie Bălănescu":

1. Hociotă Isaia, elev cl. VI. lic., Sibiu . Lei 2.000
2. Pleșa Corneliu, elev cl. VI. lic., Sibiu . . . . „ 800

VIII. Din fundațiunea „Ioan Albon":

1. Bobeș Cornelia, elevă cl. VII. lic. com., Sibiu . Lei 500
2. Roman Nicolae, elev cl. II. lic. com., Sibiu . . „ 500
3. Gherghel Ioan, elev cl. V. lic., Tg.-Mureș . . . „ 500

IX. Din fundațiunea „Petru Mureșan":

1. Mureșan Aurora, elevă cl. IV. lic., Oradea . Lei 2.500

X. Din fundațiunea „Ioan și Ecaterina Rusu":

1. Botha Adriana, elevă cl. VII. lic., Cluj . . Lei 2.500
2. Barcaru Elena Astra, elevă cl. I. lic., Chișineu . „ 800

XI. Din fondul de Teatru Român:

1. Doroga Aurel, stud. acad. de muzică, Cluj . . Lei 10.000
2. Olteanu Ioan, stud. acad. de teatru, Berlin . . . „ 5.000

XII. Din fundațiunea „Iulia Pop":

1. Tomuș Cornelia, elevă cl. IV. prim., Abrud . . Lei 500
2. Tomuș Elisabeta, elevă cl. VII. prim., Abrud . „ 500
3. Vasiu Ana, elevă cl. II. prim., Zlatna . . . „ 500

TOTAL . Lei 189.900

TABLOU

sumar al conferinţelor şi prelegerilor poporale după categoria materiilor.

1.	Despre „Asociaţiune" şi importanţa ei	143
2.	Comemorări de ale bărbaţilor distinşi ai neamului	32
3.	Educaţia cetăţenească (mai ales despre noua constituţie)	124
4.	Sfaturi medicale şi higienice	283
5.	Religiei	215
6.	Juridice	43
7.	Istorie (însemnătatea zilelor de sărbătoare naţională şi din trecutul neamului nostru)	93
8.	Despre Şcolile ţărăneşti	85
9.	Despre Şoimi	53
10.	Despre Casele Naţionale	9
11.	Chestiuni culturale	30
12.	Chestiuni economice (agronomie, gospodărie, meserii)	343
13.	Probleme sociale	85
14.	Despre pomicultură	49
15.	Despre stupărit	13
16.	Despre creşterea vitelor	77
17.	Despre antirevizionism	63
18.	Despre jocuri, porturi şi obiceiuri româneşti	53
19.	Despre Serviciul Social	453
20.	Varia (geografie, ştiinţe popularizate, despre alte ţări, radio şi conferinţe nespecificate)	706
	Total	2952

Anexa VIII.

TABLOU SUMAR

al conferinţelor şi prelegerilor poporale, al Bibliotecilor poporale şi al despărţămintelor central-judeţene şi de plasă cu preşedinţii lor.

Nr. crt.	DESPĂRŢĂMÂNTUL	Nr. conf. şi preleg. poporale	Nr. Bibl. poporale	NUMELE preşedinţilor şi ocupaţiunea lor
1	**I. Alba**	43	32	E. Hulea, prof.
2	Abrud	6	11	I. Micu, prof.
3	Aiud	—	2	O. Hulea, prof.
4	Ighiu	2	21	P. Circo, preot
5	Ocna Mureş	—	—	Dr. I. Rişca, advocat
6	Sebeş	4	21	Dr. V. Oana, protopop
7	Teiuş	31	36	Dr. Bărluţiu, primpretor
8	Vinţul de jos	—	8	Dr. Ioan Herlea, primpretor
9	Zlatna	—	26	I. Fodorean, preot
10	**II. Arad**	—	13	Dr. I. Marşeiu, advocat
11	Hălmagiu	—	9	lipseşte
12	Ineu	—	—	Mihaiu Cosma, protopop
13	Nădlac	10	1	Const Ursulescu, magistrat
14	Pecica	4	1	Eugen Imbuzeanu, primpretor
15	Săvârşin	—	—	Petre Binchici, preot
16	Sebiş	37	2	Dr. T. Popa, primpretor
17	Şiria	—	2	Dr. Sim. Pop-Zaslo, primpretor
18	**III. Bihor** (Oradea)	14	15	Dr. T. Popa, advocat
19	Beiuş	—	3	Dr. Nic. Flueraş, dir. lic.
20	Salonta	7	6	L Lărgean, preot
21	Săcueni	8	2	Cornel Roşcan, primpretor
22	Tinca	5	6	Aurel Fildan
23	Vaşcău	—	1	Dr. P. Popoviciu, advocat
24	**IV. Braşov**	—	27	Dr. Nic. Căliman, medic
25	Bran	—	—	Dr. Aurel Stoian, medic
26	Budila	54	2	I. Curcubătă, preot
27	Buzău	—	4	I. Modroiu, preot
28	Codlea	—	10	G. Preşmereanu, preot
29	Feldioara	4	1	Ilie Ioanovici, preot
30	Hărman		1	D. Greceanu, preot
31	Râşnov	—	—	lipseşte
32	Săcele	—	7	Ioan Tăraş, prof.
33	Târlungeni	—	—	I. Bărbat, pr.
34	Teliu	30	1	Aurel Radu, preot
35	Zârneşti	—	7	Ilie Piso, preot
36	**V. Caransebeş**	34	14	Dr. C. Corneanu, advocat
37	Orşova	—	7	Tr. Ţăranu, prof.
38	Sacul	—	1	Vasile Soceneanţu, preot
39	Teregova	—	4	lipseşte
40	**VI. Caraş** (Oraviţa)	41	21	Ilie Rusmir, prof.
41	Bocşa	—	4	C. Manciu, ing.
42	Bozovici	2	8	Al. Boldescu
43	Moldova nouă	7	7	Ioan Oraviţanu, preot
44	Reşiţa	—	4	Dr. N. Roşu, medic
45	Sasca Montană	—	13	Gh. Târba, preot

Nr. crt.	DESPĂRȚĂMÂNTUL	Nr. conf. și preleg. poporale	Nr. Bibl. poporale	NUMELE preşedinților şi ocupațiunea lor
46	**VII. Ciuc** (Mierc. Ciuc.)	127	14	T. Spiru, dir. de gim.
47	Bicazul ard.	—	1	T. Cândea, pr.
48	Gheorgheni	—	6	Teodor Chindea, prof.
49	Sânmărtin	—	4	S. Both, prof.
50	**VIII. Cluj**	9	8	Dr. Iuliu Haţieganu, prof.
51	Almaş	—	27	Romul Rusu, primpretor
52	Câmpia	—	—	I. Bungărdean, pr.
53	Huedin	30	16	Aurel Munteanu, protopop
54	Mociu	72	23	Dr. E. Mureşanu, cons. de C. Apel
55	**IX. Făgăraş**	12	30	Valeriu Literat, prof.
56	Arpaş	—	9	L. Bozdorevici, pretor
57	Cincul	—	9	Ioan Brumbea, înv. dir.
58	Şercaia	—	3	N. Bălţeanu, şef. jud.
59	Viştea	—	11	V. Voineag, preot
60	**X. Hunedoara** (Deva)	38	12	Dr. E. Caba, medic
61	Baia de Criş	—	2	Dr. Nerva Oncu, advocat
62	Brad	—	2	C Ciocan, dir. lic.
63	Dobra	8	—	Iosif Morariu, protopop
64	Geoagiu	8	1	Dr. I. Martin
65	Haţeg	4	4	I. Ciocan, protopop
66	Hunedoara	—	11	N. Suciu, preot
67	Ilia	16	17	Iuliu Josan, protopop
68	Jiu	29	5	Iosif Iancu, ing.
69	Orăştie	—	14	Gh. Voişan, advocat
70	Pui	1	3	Dr. Mihai Tirea, advocat
71	**XI. Maramureş**	6	22	Dr. V. Ilea, medic
72	Iza	—	—	Gh. Cozma, protopop
73	Vişeu	—	—	lipseşte
74	**XII. Mureş** (Tg.-Mureş)	47	37	Dr. I. Bozdog, prof.
75	Band	17	15	Iuliu Man, preot
76	Gurghiu	—	10	Leon Ternoveanu, preot
77	Miercurea-Nirajului	14	6	I. Oltean, preot
78	Râciu	25	7	S. Nicoară
79	Reghin	992	60	Dr. Eugen Nicoară, medic
80	Teaca	—	7	lipseşte
81	Topliţa	—	2	V. Boneu, notar public
82	**XIII. Năsăud** (Bistriţa)	22	40	Ioan Pavel, rev. şcolar î. r.
83	Năsăud	41	6	Iuliu Moisil, prof. p.
84	**XIV. Odorheiu**	30	1	S. Rusan, prof.
85	I. G. Duca	—	5	Iustin Şalanţiu, dir. şc. n.
86	Ocland	8	12	Dr. Macedon Cionca, primpretor
87	Praid	—	1	E. Sămărghiţan, pr.
88	**XV. Sălaj**	—	26	Leontin Ghergariu, dir. lic.
89	Băseşti	9	3	Laurenţiu Bran, preot
90	Careii mari	85	6	Dr. I. Gherman
91	Crasna	—	—	lipseşte
92	Jibou	3	13	Dumitru Ilea, înv. dir.
93	Şimleu	—	6	Dr. I. Ossian, dir. lic.
94	Tăşnad	—	13	Al. Mihuţiu, protopop
95	**XVI. Satu-Mare**	100	86	Dr, Eugen Seleş, dir. lic.
96	Baia-Mare	—	16	Alex. Breban, protopop
97	C. Mănăştur	30	20	Emil Dragomir, preot
98	Chioar	—	35	Al. Nilvan, dir. de bancă

Nr. crt.	DESPĂRȚĂMÂNTUL	Nr. conf. și preleg. poporale	Nr. Bibl. poporale	NUMELE preşedinților şi ocupațiunea lor
99	Oașiu	—	1	V. Petrovan, notar
100	Seini	—	2	Dr. Gh. Bărbuș, advocat
101	Ugocea	—	1	V. Dragoș, primpretor
102	**XVII. Severin** (Lugoj)	5	27	Dr. A. Peteanu, dir. lic.
103	Balinț	—	—	lipseşte
104	Birchiș	—	—	lipseşte
105	Făget	—	—	A. Lugojanu, primpretor
106	Sacul	—	—	lipseşte
107	Teregova	—	—	lipseşte
108	**XVIII. Sibiu**	45		Silviu Țeposu, insp. gen. școlar
109	Avrig	—		Dr. O. Vraicu, medic
110	Miercurea	—	96	Pant. Bratu, primpretor
111	Nocrich	—		Dr. I. Tatu, medic
112	Ocna-Sibiului	62		Nicolae Albu, primar
113	Săliște	26		Dr. D. Borcia, protopop
114	**XIX. Someș** (Dej)	—	37	Gh. Mânzat, protopop
115	Beclean	—	3	Ioan Cârcu, controlor fin.
116	Gârbou	4	12	Dr. V. Ilea, medic
117	Gherla	30	25	Dr. E. Precup, dir. lic.
118	Tg.-Lăpușului	—	12	Ștefan Gheție, protopop
119	**XX. T.-Mare** (Sighișoara)	37	—	H. Teculescu, dir. lic.
120	Agnita	—	18	Dr. Romul Curta, advocat
121	Hendorf	—	12	Valeriu Rodean, dir.
122	Mediaș	6	13	C. Mușlea, dir. de bancă
123	Șeica-mare	—	—	Dr. Oct. Deac, medic
124	**XXI. Târn.-Mică** (Blaj)	225	39	Dr. St. Manciulea, prof.
125	Dumbrăveni	11	5	Nicolae Negruț, dir. lic.
126	Diciosânmărtin	10	18	I. Vulcuțiu, dir. gimn.
127	**XXII. Timișoara**	84	28	Dr. P. Țiucra, protopop
128	Biled	—	1	Dr. I. Dămian, not. publ.
129	Buziaș	—	—	Ioan Gheția, protopop
130	Ciacova	155	19	I. Călțun, dir.
131	Deta	—	7	Petru Bizeria, preot
132	Lipova	3	5	Sever Bocu
133	Recaș	—	—	Iuliu Tioldan, preot
134	Periam	—	—	lipseşte
135	Sânnicolaul-mare	—	3	Dr. I. Răhăianu
136	Vinga	—	—	Sava Seculiu, protopop
137	Comloșul-mare	—	—	Dr. St. Cioroianu, protopop
138	**XXIII. Treiscaune**	7	31	Eugen Sibianu, șef-cont.
139	Baraolt	—	5	Dr. L. Brătfăleanu
140	Covasna	—	—	Dr. I. Culca, advocat
141	Ozun	7	8	Victor Folea, preot
142	Tg.-Săcuesc	—	3	M T. Dumbi, șef. jud.
143	**XXIV. Turda**	—	28	P. Suciu, dir. lic.
144	Câmpeni	—	—	Sorin Furdui
145	Câmpia Turzii	3	10	Ionel Floașiu, ing.
146	Iara	—	—	lipseşte
147	Ludoș	—	—	Dr. V. Rusu
148	Sălciua	7	5	V. Span, protopop
149	**XXV. Bucureşti**	—	—	Ștefan Pop, dir. lic.
	Total general .	2853	1522	

TABLOUL

membrilor „Asociațiunii" (despre al căror deces am primit știre) decedați în anul 1938/39.

I. Membri onorari:

1. *I. P. S. Sa Dr. Miron Cristea,* patriarhul României, București;

II. Membri fondatori ai Casei Naționale:

1. *Dr. Nicolae Vecerdea,* cons. onorific la Inalta Curte de Casație, Sibiu.

III. Membri fondatori ai „Asociațiunii":

1. *Ioan Neagoe* fost conferențiar al „Asociațiunii", Cetea.

IV. Membri pe viață:

1. *Traian Petrișor,* cons. mitrop., Sibiu;
2. *Romul Simu,* fost secr. adm. al „Asociațiunii", Sibiu.
3. *Gheorghe Pteancu,* dir. inv. în p., Careii-Mari.

Tabloul sumar
al membrilor „Asociaţiunii".

I.	Membri onorari	12
II.	Membri activi ai secţiilor	121
III.	Membri fondatori ai Casei Naţionale	110
IV.	Membri fond., pe vieaţă şi activi ai „Asociaţiunii"	5685
	Total	5928

			Membri fondatori	Membri pe vieaţă	Membri activi	Total
1.	Reg.	Astra Bănăţeană	1	15	—	16
2.	Desp. I.	Alba	12	13	—	25
3.	„	Abrud	2	20	—	22
4.	„	Aiud	7	88	—	95
5.	„	Ighiu	1	5	—	6
6.	„	Ocna Mureşului	—	10	—	10
7.	„	Sebeş	5	44	—	49
8.	„	Teiuş	3	16	—	19
9.	„	Vinţul de jos	3	41	—	44
10.	„	Zlatna	8	24	—	32
11.	„ II.	Arad	36	82	—	118
12.	„	Hălmagiu	9	37	—	46
13.	„	Ineu	5	33	—	38
14.	„	Nădlac	6	—	—	6
15.	„	Pecica	9	27	171	207
16.	„	Radna	4	12	—	16
17.	„	Săvârşin	6	24	—	30
18.	„	Sebiş	1	12	—	13
19.	„	Şiria	—	6	—	6
20.	„ III.	Bihor (Oradea)	28	50	—	78
21.	„	Beiuş	2	23	—	25
22.	„	Beliu	—	1	—	1
23.	„	Ceica	1	13	—	14

				Membri fondatori	Membri pe viață	Membri activi	Total
24.	Desp.		Mărghita	2	11	—	13
25.	„		Salonta-Mare	3	5	—	8
26.	„		Săcueni	1	2	—	3
27.	„		Tinca	1	11	—	12
28.	„		Vășcău	—	1	—	1
29.	„	IV.	Brașov	45	266	—	311
30.	„		Bran	5	11	—	16
31.	„		Budila	3	7	—	10
32.	„		Buzău	—	—	—	—
33.	„		Codlea	1	4	—	5
34.	„		Feldioara	—	10	—	10
35.	„		Hărman	4	4	—	8
36.	„		Râșnov	—	10	—	10
37.	„		Săcele	—	18	—	18
38.	„		Teliu	—	—	—	—
39.	„		Zărnești	7	53	—	60
40.	„	V.	Caraș (Oravița)	2	22	—	24
41.	„		Bocșa	—	11	—	11
42.	„		Bozovici	2	50	—	52
43.	„		Moldova Nouă	1	9	—	10
44.	„		Reșița	2	—	—	2
45.	„		„Vichentie Babeș“	1	8	—	9
46.	„	VI.	Ciuc (Miercurea Ciuc)	2	29	—	31
47.	„		Bicazul	5	8	—	13
48.	„		Gheorgheni	1	12	—	13
49.	„		Sânmărtin	—	—	—	—
50.	„	VII.	Cluj	42	155	—	197
51.	„		Almaș	3	22	—	25
52.	„		Câmpia (Șărmaș)	1	3	—	4
53.	„		Huedin	5	68	—	73
54.	„		Mociu	1	15	100	116
55.	„	VIII.	Făgăraș	15	65	20	100
56.	„		Arpașul de jos	—	—	—	—
57.	„		Cincul mare	3	9	—	12
58.	„		Șercaia	3	27	—	30
59.	„		Vișlea de jos	3	39	—	42
60.	„	IX.	Hunedoara (Deva)	10	45	—	55
61.	„		Baia de Criș	—	16	—	16

			Membri fondatori	Membri pe vieață	Membri activi	Total
62.	Desp.	Brad	3	52	—	55
63.	„	Dobra	—	9	—	9
64.	„	Geoagiul de jos	7	37	—	44
65.	„	Haţeg	3	25	—	28
66.	„	Hunedoara . .	11	37	—	48
67.	„	Ilia Mureşană .	—	8	—	8
68.	„	Jiu	13	38	—	51
69.	„	Orăştie	22	80	—	102
70.	„	Pui	2	36	—	38
71.	„	Sarmisegetuza .	—	1	—	1
72.	„	Simeria . . .	—	9	—	9
73.	„	X. Maramureş (Sighet)	3	19	—	22
74.	„	Iza	—	23	—	23
75.	„	Vişeu	—	3	—	3
76.	„	XI. Mureş (Tg.-Mureş)	22	46	—	68
77.	„	Band . . .	—	5	—	5
78.	„	Gurghiu . . .	2	8	—	10
79.	„	Miercurea-Niraj	—	—	—	—
80.	„	Râciu	2	8	—	10
81.	„	Reghin	8	37	—	45
82.	„	Teaca	3	16	—	19
83.	„	Topliţa . . .	10	14	—	24
84.	„	XII. Năsăud (Bistriţa)	16	25	—	41
85.	„	Năsăud	22	85	—	107
86.	„	XIII. Odorheiu . .	5	8	—	13
87.	„	I. G. Duca . .	1	6	—	7
88.	„	Ocland	—	—	—	—
89.	„	Praid	—	—	—	—
90.	„	XIV. Sălaj (Zălau) . .	7	76	—	83
91.	„	Băseşti	10	51	—	61
92.	„	Careii Mari . .	22	58	—	80
93.	„	Crasna	1	21	—	22
94.	„	Jibou	5	56	—	61
95.	„	Şimleu	8	28	—	36
96.	„	Tăşnad	2	51	—	53
97.	„	Valea lui Mihai	3	10	—	13
98.	„	XV. Satu-Mare .	6	8	—	14
99.	„	Ardud	—	—	—	—

				Membri fondatori	Membri pe viață	Membri activi	Total
100.	Desp.		Baia Mare	32	63	—	95
101.	„		Chioar	15	43	—	58
102.	„		Mănăștur	11	19	—	30
103.	„		Oașiu	—	1	—	1
104.	„		Seini	1	6	—	7
105.	„		Ugocea	2	—	—	2
106.	„	XVI.	Severin (Lugoj)	11	28	—	39
107.	„		Caransebeș	21	30	—	51
108.	„		Orșova	9	65	—	74
109.	„		Teregova	3	7	—	10
110.	„		Sacul	1	—	—	1
111.	„	XVII.	Sibiu	60	190	—	250
112.	„		Avrig	—	38	—	38
113.	„		Miercurea	5	31	—	36
114.	„		Nocrich	5	28	—	33
115.	„		Săliște	9	47	—	56
116.	„	XVIII.	Someș (Dej)	16	42	—	58
117.	„		Beclean	1	14	—	15
118.	„		Ciachi-Gârbău	—	49	—	49
119.	„		Gherla	5	17	—	22
120.	„		Ileanda-Mare	1	1	—	2
121.	„		Tg.-Lăpușului	4	15	—	19
122.	„	XIX	T.-Mare (Sighișoara)	10	18	77	105
123.	„		Agnita	1	11	—	12
124.	„		Hendorf	—	8	—	8
125.	„		Mediaș	20	40	—	60
126.	„		Rupeni (Cohalm)	4	19	—	23
127.	„		Șeica Mare	8	15	—	23
128.	„	XX.	T.-Mică (Blaj)	11	53	—	64
129.	„		Diciosânmărtin	6	23	13	42
130.	„		Dumbrăveni	24	25	—	49
131.	„		Iernut	5	25	—	30
132.	„	XXI.	Timiș-Torontal	18	111	—	129
133.	„		Biled	—	—	—	—
134.	„		Buziaș	3	11	—	14
135.	„		Ciacova	3	26	—	29
136.	„		Deta	1	5	—	6
137.	„		Jimbolia	2	—	—	2

			Membri fondatori	Membri pe viață	Membri activi	Total
138.	Desp.	Lipova	8	40	—	48
139.	„	Recaș	—	4	—	4
140.	„	Periam . . .	—	—	—	—
141.	„	Sânnicolaul mare	4	37	—	41
142.	„	Vinga . .	2	6	—	8
143.	„	Comloșul mare	—	—	—	—
144.	„ XXII.	Treiscaune . .	12	47	—	59
145.	„	Covasna .	1	5	—	6
146.	„	Ozun	—	3	—	3
147.	„	Tg.-Săcuesc .	1	15	—	16
148.	„ XXIII.	Turda	6	53	—	59
149.	„	Câmpeni . .	7	13	—	20
150.	„	Câmpia Turzii .	1	16	—	17
151.	„	Iara	2	15	—	17
152.	„	Ludoșul de Mureș	5	18	—	23
153.	„	Sălciua	—	33	—	33
154.	„	București . . .	38	54	—	92
155.	„	Ceahlău . . .	2	10	—	12
156.	„	Cetatea Albă .	19	70	—	89
157.	„	Constanța . . .	—	—	—	—
158.	„	Afară de Despărțăminte	64	83	—	147
		Total	1042	4262	381	5685